

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425/251.04
Konu : Sermaye Paylarının Ödenmesi

S.S. TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi : 11/05/2015 tarih ve sayılı yazınız.

Tarım Satış Kooperatifi Örnek Anasözleşmesi'nin 11 inci maddesinde; ortaklardan tahsil edilen sermaye payları 30 gün içinde Birliğe aktarılır hükmü yer almasına karşın, Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Örnek Anasözleşmesi'nin 10 uncu maddesinde; kooperatiflerce ortaklardan tahsil edilen sermaye tutarları tahsilatların yapıldığı hesap dönemini takip eden 30 gün içinde Birliğe aktarılır hükmünün yer aldığını, her iki anasözleşmenin sermaye paylarının birliğe aktarılmasına ilişkin maddeleri dikkate alındığında tereddüt hâsıl olduğunu belirten ve Bakanlığımızın bu konudaki görüşünü talep eden ilgide kayıtlı yazınız incelenmiştir.

Tarım Satış Kooperatifi Örnek Anasözleşmesinin sermaye paylarının ödenmesini düzenleyen 11 inci maddesinin ikinci fıkrasında; “Ortaklığa girişte, her bir ortağın taahhüt ettiği sermayenin en az 1/4’ünü peşin ödemesi gereklidir. Ortaklığa girişten sonra, teslimini taahhüt ettiği ürünün miktarını artırarak yeni sermaye taahhüdünde bulunan ortağın artan sermaye taahhüdü tutarının da 1/4’ü peşin olarak tahsil edilir. Bu oran, kooperatif birliğe bağlı ise birlik yönetim kurulunun onayı da alınarak, kooperatif genel kurul kararıyla 1/8’e kadar indirilebilir.” hükmü; üçüncü fıkrasında; “Ortağın kalan sermaye payı borçları ise, Kooperatif Birliğe bağlı ise Birliğin de onayı alınarak, 20 (yirmi) taksiti geçmemek üzere, genel kurulca belirlenecek taksit süresi içinde, yılda bir taksit ödemesi olmak üzere, eşit taksitler halinde tahsil edilir.” hükmü; yine altıncı fıkrasında; “Ortaklardan tahsil edilen sermaye paylarından Birliğin payına düşen kısım, 30 (otuz) gün içinde Birliğe aktarılır. Birlik payının, Kooperatifin ürün bedeli alacaklarından mahsup yoluyla ödenmesi söz konusu ise, 30 (otuz) günlük süre mahsuplaşma tarihine kadar uzatılabilir. Aksi taktirde, geciktirilen ödemelere ticari faiz oranı ve geciktirilen gün üzerinden faiz uygulanır.” hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Örnek Anasözleşmesinin sermaye paylarının ödenmesini düzenleyen 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında; “Kurucu Kooperatiflerin kuruluşta peşin ödedikleri tutarlar, taahhüt ettikleri ortaklık payı borçlarından mahsup edilir. Kooperatiflerin ortaklık payı taahhütlerinin ödenmesi, ortaklarından tahsil ettikleri sermaye tutarının, 9 uncu maddenin dördüncü fıkrası uyarınca belirlenen orana tekabül eden kısmının, tahsilatların yapıldığı hesap döneminin bitimini takip eden 30 gün içinde Birliğe aktarılmasıyla yapılır. Birliğin ortaklık payının, Kooperatifin ürün bedeli alacaklarından mahsup yoluyla ödenmesi söz konusu ise, 30 (otuz) günlük süre mahsuplaşma tarihine kadar uzatılabilir. Gecikmelerde, geciktirilen tutarlara ticari faiz oranı ve gecikilen gün sayısı üzerinden faiz uygulanır.” hükmü yer almaktadır.

Yine, Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Örnek Anasözleşmesi'nin sermayeyi düzenleyen 9 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında; "Kooperatifler, son hesap dönemine ait bilançolarındaki rakamlara göre, ortaklarının taahhüt ettikleri sermaye tutarının % 50'sini geçmemek üzere, birlik genel kurulu kararıyla belirlenecek kısmını birliğe sermaye olarak taahhüt eder." hükmü yer almaktadır.

Konu ile ilgili anasözleşme hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, Birlik ortaklığı nedeniyle kooperatiflerin yapmaları gereken sermaye taahhütleri, bilançolarındaki kendi ortaklarının sermaye taahhütleri tutarının % 50'sini geçmemek üzere genel kurul kararıyla belirlenen oran olarak tespit edileceği ve bu miktarın da en son kendi ortaklarından yapılan sermaye tahsilatlarının yapıldığı hesap dönemi sonundan itibaren 30 gün içinde birlik payı olan kısmının Birliğe aktarılacağı, bu tarihin Birliğe sermaye aktarma işleminin yapılacağı son tarih olacağı, bununla birlikte kooperatiflerin kendi ortaklarından yaptığı sermaye tahsilatlarından itibaren 30 gün içinde Birlik sermaye payını ödemesinin de mümkün olduğu değerlendirilmektedir.

Bilginizi rica ederim.

.....

Bakan a.

Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 84373613/3/6910
Konu : Sermaye Azaltımı

S.S. TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi: 28/09/2015 tarih sayılı yazınız.

Birliğinize bağlı S.S. Tarım Satış Kooperatifinin yönetim kurulunca sermaye azaltılması yönünde karar alındığından bahisle, söz konusu kararın uygulanmasının Birliğinizin sermayesini azaltıcı nitelikte olması nedeniyle yapılması planlanan işlem ile ilgili Bakanlığımız görüşünü talep eden ilgi yazınız incelenmiştir.

Tarım Satış Kooperatifi Anasözleşmesinin “Sermaye” başlıklı 10'uncu maddesinin yedinci fıkrasında, ortağın ürün miktar ve değerinde azalma olduğu gerekçesiyle ortaklık payı taahhüdünü azaltamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan, Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Anasözleşmesinin “Sermaye” başlıklı 9'uncu maddesinin beşinci fıkrasında, Kooperatiflerin, ortaklık payı taahhütlerini azaltmamak kaydıyla, her hesap dönemi sonunda ortaklarından aldıkları ortaklık payı taahhütlerinin toplam tutarları ile Birliğe ödemeleri gereken ortaklık payı tutarlarını tespit ederek bildirmek zorunda olduğu; altıncı fıkrasında da, Kooperatiflerin, ancak kendi ortaklarının ortaklıktan çıkması veya çıkarılması nedeniyle, ortaklarından aldıkları sermaye taahhüt tutarlarının azalması durumunda, azalan tutarların, genel kurulca belirlenen orana tekabül eden kısmı kadar Birliğe olan ortaklık payı taahhütlerini azaltabileceği belirtilmiştir.

Buna göre, Kooperatiflerde ortakların ürün miktar ve değerinde azalma olduğu gerekçesiyle sermaye taahhütlerini azaltamayacağı; Birlik ortağı kooperatiflerin ise, çıkan veya çıkarılan ortakları nedeniyle kendi sermaye taahhütlerinde azalma olması durumunda, azalan sermaye taahhüt tutarlarının Birlik payına tekabül eden kısmı kadar olan sermaye taahhütlerinin azaltılması dışında herhangi bir gerekçeyle Birliğe olan sermaye taahhütlerini azaltamayacağı değerlendirilmektedir.

Bilginizi rica ederim.

.....
Bakan a.
Genel Müdür V.

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425-251.04[KGM-16/1440]

Konu : Teslimi Taahhüt Edilen Ürün Miktarında Azaltma

S.S. TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi : 31.05.2017 tarihli sayılı yazınız.

Birliğinize bağlı bazı kooperatiflerde, Tarım Satış Kooperatifi Örnek Anasözleşmesinin 14 üncü maddesinde belirtilen şartlar doğrultusunda ortaklık devri işleminin gerçekleştirildiğinden bahisle, ortaklık devri ile ortak olacak gerçek kişilerin sermaye payı taahhüdü sabit kalmak koşuluyla ürün taahhüt miktarının azaltılıp azaltılamayacağı hususuna ilişkin Bakanlığımız görüşünü talep eden ilgi yazınız incelenmiştir.

Tarım Satış Kooperatifi Örnek Anasözleşmesinin Sermaye başlıklı 10 uncu maddesinin beşinci fıkrasında ortaklık payı taahhüdüne esas asgari ürün miktarı, Birliğin yönetim kurulu kararı ve Bakanlığımız izniyle belirlenmekte olup aynı maddenin yedinci fıkrasında ortakların ürün miktar ve değerinde azalma olduğu gerekçesiyle ortaklık payı taahhüdünü azaltamayacakları düzenlenmiştir. Ayrıca, ürün alımları ve alımlarda uyulacak esaslar başlıklı 57 nci maddesinin dördüncü fıkrasının (a) bendinde "Kooperatif ortakları rekolte beyannamesine göre teslimini taahhüt ettikleri ürünlerin en az % 50'sini veya yönetim kurulu kararıyla farklı bir oran belirlenmiş ise en az belirlenen oranda kooperatife teslim etmek zorundadır. Ortakların teslimini taahhüt ettikleri ürün miktarı, 10 uncu maddenin beşinci fıkrasında belirlenen miktarın % 50'sinin altında olamaz (Deprem, kuraklık, don, su baskını, dolu, yangın, verimin önemli ölçüde düşmesi gibi tabi afetler, bitki ve hayvan hastalıkları gibi ortağın elinde olmayan sebepler saklıdır.)" hükmü yer almaktadır.

Diğer yandan Tarım Satış Kooperatifi Örnek Anasözleşmesinin ortaklık paylarının haciz edilemeyeceği ve devri başlıklı 12 inci maddenin dördüncü fıkrasında "Devir halinde, ortaklığı devreden kooperatife karşı tüm hak ve yükümlülükleri yeni ortağa geçer. Kooperatif, taraflardan bu devir işlemiyle ilgili ayrıca bir ödemede bulunmalarını isteyemez." hükmü bulunmaktadır.

Bu doğrultuda, yukarıda yer verilen Anasözleşme hükümlerine göre bir ortağın payını devir etmesi halinde sermaye taahhüt payının da aynı şekilde yeni ortağa devredileceği, devir ile ortak olan gerçek kişiler için ürün miktar ve değerinde azalma olduğu gerekçesiyle ortaklık payı taahhüdünde azaltıma gidilemeyeceği, bununla birlikte belirlenmiş olan asgari ürün miktarı ile ilgili hükümlere riayet etmek koşuluyla teslimi taahhüt edilen ürün miktarı ve teslim edilen ürün miktarının azaltılmasının mevzuata aykırılık teşkil etmediği değerlendirilmektedir.

Bilginizi rica ederim.

.....

Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 84373613-251.99

Konu : Ortaklığı Sona Eren Üreticilerle Hesaplaşma

TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİKLERİNE

Birliğinize ortak tarım satış kooperatiflerinin denetimine ilişkin mevzuatın henüz yürürlüğe girmemesi nedeniyle, 11/04/2013 tarihinden bu yana mali tablolar genel kurullarda onaylanmadığından ortak kooperatiflerden çıkan ve çıkarılan ortaklar ile ölen ortakların mirasçılarına sermaye paylarına ilişkin ödeme yapılıp yapılamayacağı konusunda tereddütler bulunduğu ve bu durumun ortakların mağduriyetine neden olduğu anlaşılmıştır.

Tarım Satış Kooperatifi Örnek Anasözleşmesi'nin 18 inci maddesinin ikinci fıkrasında “Çıkan ve çıkarılan ortakların ödemiş oldukları sermaye payları kendilerine; ölen ortakların ödemiş oldukları sermaye payları da, 12 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre işlem yapılmamış ise mirasçılarına ödenir. Ödenecek sermaye payları, çıkan veya çıkarılan ortakların teslim ettikleri en son ürüne ilişkin hesaplaşmanın yapılmasını takiben hazırlanan bilançonun tasdik edildiği genel kurul tarihinden itibaren bir ay içinde geri verilir.” hükmü, üçüncü ve dördüncü fıkralarında, “Çıkan, çıkarılan veya ölen ortakların borçları muaccel olur. Ortaklığı sona erenlerin ortaklık payları ve varsa diğer alacakları herhangi bir talep olmaksızın borçlarına mahsup edilir.” hükümleri ve altıncı fıkrasında, “Kooperatifin mevcudiyetini tehlikeye düşürecek iade ve ödemeler, genel kurul kararı ile beş yılı aşmamak üzere ertelenebilir. Bu durumda kooperatifin muhik bir tazminat isteme hakkı saklıdır.” hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, Tarım Satış Kooperatifi Örnek Anasözleşmesinin Ek Ödeme Yükümlülüğünü düzenleyen geçici 1 inci maddesinde “4572 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesinin yayımı tarihi (11/4/2013 tarihi) itibarıyla kooperatifin kesinleşmiş en son bilançosundaki açıkları yedek akçelerden ve fonlardan karşılanamadığı takdirde, bu bilanço açıklarını kapatmak üzere ve bilanço açıklarıyla sınırlı olmak kaydıyla ortaklara, en fazla sermaye taahhüt tutarları kadar, ek ödeme yükümlülüğü getirilir. Ek ödeme yükümlülüğü, ortaklığın çıkma veya çıkarılma nedeniyle sona ermesi hallerinde ödenecek sermaye paylarından düşülür ve çıkma veya çıkarılma sırasında ödenmiş sermaye payını aşan ek ödeme tutarı tahsil edilir. Ölüm nedeniyle ortaklık sona ermiş ise, ek ödeme yükümlülüğünün tahsili iade edilecek sermaye payı ile sınırlı tutulur.” hükmü yer almaktadır

Bu çerçevede herhangi bir kooperatifte ek ödeme yükümlülüğü olan ortaklara(çıkan veya çıkarılan) veya ölen ortağın mirasçılarına yapılacak sermaye iadelerinden bu ek ödemelerin mahsup edilmesi bu miktarları aşan ödenmiş sermayelerin ise iade edilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunun Denetimi düzenleyen 397 nci maddesinin beşinci fıkrası gereğince Bakanlıkça “Bağımsız Denetime Tabi Olmayan Anonim Şirketler ile 4572 sayılı Kanuna Tabi Kooperatif ve Birliklerin Denetimine İlişkin Yönetmelik”

hazırlanmış ve bağımsız denetim dışında kalan birlikler ve kooperatiflerdeki denetim sisteminin nasıl olacağı belirlenmiştir. Ancak söz konusu yönetmelik henüz resmi olarak yayımlanmamıştır. Bu nedenle bu kooperatiflerin denetlenmemiş dönemlerine ilişkin olarak bilançoları tasdik edilmemiş, bilanço, gelir gider farkı hesapları ile yönetim kurulu raporlarının incelenmesi, kabulü veya reddi ile yönetim kurulu üyelerinin ibrası hususları karara bağlanamamıştır.

Bu çerçevede, ortakların mağduriyetinin giderilmesi amacıyla, çıkan veya çıkarılan ortaklarla ölen ortakların mirasçılarına sermaye paylarının ödenmesine ilişkin olarak; ek ödeme yükümlülüğü doğmayan ve iadelerin ertelenmesine ilişkin genel kurul kararı almayan kooperatiflerde; teslim ettikleri en son ürüne ilişkin hesaplaşması sona ermiş ortaklardan, ilgili dönem için düzenlenen bilançolara göre hesaplanan ödenmiş sermaye tutarları üzerinden, hesaplaşmanın kesinleşeceği tarihte herhangi bir farkın bulunması halinde bunu karşılayacağına dair bir taahhütname alınması şartıyla, ilgili mevzuatın yürürlüğe girip bilançoların onaylanıp kesinleşmesine kadar çıkan veya çıkarılan ortaklara ya da ölen ortakların mirasçılarına, sermaye iadesine mahsuben avans niteliğinde bir ödeme yapılmasının mümkün olduğu değerlendirilmektedir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

.....

Bakan a.

Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425-251.05[KGM-16/1440]

Konu : Ortaklığın Devri

Sayın

İlgi : 06/11/2017 tarihli dilekçeniz.

S.S. Tarım Satış Kooperatifinin ortağı’ın vefatından sonra mirasçısı olarak ortak olmak üzere söz konusu kooperatife 11/09/2017 tarihinde müracaat ettiğiniz ve kooperatif anasözleşmesinin 12 nci maddesi gereğince diğer kanuni mirasçıların noter vasıtasıyla muvafakatname düzenledikleri, ancak bir mirasçının yetki vermemesi nedeniyle ortaklık başvurunuzun işleme konulamadığı, bu nedenle bu gibi durumlarda üreticilerin mağdur olmaması için ilgili anasözleşme hükmünde düzenleme yapılarak bu haktan yararlanmanızın sağlanmasına ilişkin talebinizin yer aldığı ilgi başvurunuz incelenmiştir.

Bilindiği üzere, kooperatif anasözleşmesinin “Ortaklık paylarının haciz edilemeyeceği ve devri” başlıklı 12 nci maddesinin birinci fıkrasının b bendinde “Ölen ortağın kanuni mirasçılarının, ölüm tarihinden itibaren bir yıl içinde, 14 üncü maddedeki ortaklık şartlarını taşıyan bir mirasçıyı ortak olarak göstermeleri ve bu durumu, noterden kendi aralarında düzenleyecekleri muvafakatnamede belirtmeleri halinde, ölen ortağın hak ve yükümlülükleri bu şahsa devredilir. Aksi takdirde, ölen ortağın payı ile ilgili olarak 18 inci madde hükmüne göre hesaplaşma yoluna gidilir.” hükmü yer almaktadır.

Söz konusu anasözleşme hükmü kapsamında, ölen ortağın kanuni mirasçılarının tamamının ortaklık şartlarını taşıyan bir mirasçıyı ortak olarak göstermeleri ve bunu noter aracılığıyla düzenleyecekleri muvafakatname ile belirtmeleri ölen ortağın hak ve yükümlülüklerinin bir mirasçıya devredilmesi için gereklilik arz etmektedir. Bu şartlarda kooperatife devir yoluyla ortak olmanız mümkün olmuyorsa,’ın ortaklık payı ile ilgili hesaplaşmanın gerçekleşmesi ve şahsınızın talep etmeniz halinde yeni ortak olarak başvurmanız gerekmektedir.

Ayrıca, kooperatif anasözleşmesinde değişiklik yapılmasına ilişkin öneriniz ileride yapılacak olan mevzuat çalışmalarında dikkate alınacaktır.

Bilginizi rica ederim.

.....

Bakan a.
Daire Başkanı

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425-251.05[KGM-35/2709]

Konu : Birlik Genel Kurul Toplantısına Katılacak Temsilciler Hakkında

S.S.TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi : 18/12/2017 tarih sayılı yazınız.

İlgi yazınızda, Birliğinize bağlı S.S. Tarım Satış Kooperatifi ve S.S.Tarım Satış Kooperatifinin, S.S. Tarım Satış Kooperatifine devrolması ve S.S. Tarım Satış Kooperatifinin söz konusu diğer iki kooperatifi devralması yönünde 2015/2016 İş Yılı Olağan Genel Kurul Toplantılarında genel kurul kararları alındığından ve adı geçen kooperatiflerin birleşmelerine ilişkin gerekli iş ve işlemlerin gerçekleştirilerek 08/09/2017 tarihi itibariyle tescil işlemlerinin tamamlandığından bahisle; Birliğinizin 23/01/2018 tarihinde yapılacak olan 2016/2017 İş Yılı Olağan Genel Kurul Toplantısı için hazırlanacak olan ortaklar cetvelinde söz konusu kooperatiflerin temsilcilerinin ne şekilde yer alacağı hususunda tereddüt olduğu belirtilmekte ve Bakanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Bilindiği üzere, tarım satış kooperatifi anasözleşmesinin “Birleşme, bölünme ve tür değiştirme” başlıklı 76 ncı maddesinde;

“(1) Genel kurul, kooperatifin konu ve amaçları benzer veya ilgili diğer bir kooperatifle birleşmesine veya bir kamu tüzel kişisine ya da herhangi bir kamuya yararlı derneğe devredilmesine karar verebilir.

(2) Ayrıca, kooperatif bir ticaret şirketi ile de birleşebilir, bölünebilir ve tür değiştirebilir.

(3) Bu hallerde, 1163 sayılı Kanunun 84 ve 85 inci maddeleri ile 6102 sayılı Kanunun 134 ilâ 194 üncü maddeleri arasındaki hükümler uygulanır.” hükümleri bulunmaktadır.

Diğer taraftan, tarım satış kooperatifleri birliği anasözleşmesinin “Genel kurul, genel kurula katılacak temsilciler” başlıklı 22'nci maddesinin dokuzuncu fıkrasında ; *“Birlik yönetim kurulunca belirlenen esaslara göre, Birliğe ürün teslim taahhüdünde bulunmayan ya da tabi afet, bitki hastalıkları, üründe meydana gelen bozulma ve hasar gibi ilgili resmi kurum ve kuruluşlardan alınacak belgelerle ispat edilebilecek nedenlerle ürün teslim edememe halleri saklı kalmak üzere, teslimini taahhüt ettiği ürünün (taahhüt ettiği ürün sayısı birden fazla ise bu ürünlerden her birinin) en az % 50'sini veya farklı bir oran belirlenmiş ise belirlenen asgari oran üzerinden ürün teslim etmeyen Kooperatifler, ilgili hesap dönemine ilişkin birlik genel kuruluna, kendi genel kurullarında en çok oy ile seçilen yalnızca*

birer temsilcisi ile katılabilir. Kooperatiflerin Birliğe ürün teslim edememe hallerinin ürün tesliminin % 50'sinden veya farklı bir oran belirlenmiş ise belirlenen orandan fazlasını etkilemesi durumunda, bu durum kendi ortaklarının resmi kurumlardan aldığı belgelerin toplamıyla da ispat edilebilir.” hükmü düzenlenmiştir.

Bu kapsamda, kooperatif anasözleşmesi hükümlerinden anlaşıldığı üzere bir kooperatifin konu ve amaçları benzer veya ilgili olan başka bir kooperatifle birleşmesine kooperatif genel kurulunda karar verilebilecek ve bu durumda, 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 84 ve 85 inci maddeleri ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 134 ilâ 194 üncü maddeleri arasındaki hükümler uygulanacaktır. Birlik anasözleşmesi çerçevesinde de birlik genel kurul toplantısına, kooperatiflerin kendi genel kurullarında seçtikleri temsilciler katılacaktır. Ancak, birliğe rekolte beyannamesi vermeyen kooperatifler ile rekolte beyannamesi vermiş olmasına rağmen teslimini taahhüt ettiği ürünün (taahhüt ettiği ürün sayısı birden fazla ise bu ürünlerden her birinin) en az % 50'sini veya farklı bir oran belirlenmiş ise belirlenen asgari oran üzerinden ürün teslim etmeyen kooperatiflerin ilgili hesap dönemine ilişkin birlik genel kuruluna, kendi genel kurullarında en çok oy ile seçilen yalnızca birer temsilcisi ile katılabileceği anlaşılmaktadır.

Bu doğrultuda, ilgi yazınıza konu olan kooperatiflerin 08/09/2017 tarihinde birleşmelerine ilişkin tescil işlemlerini tamamladıkları göz önünde bulundurularak söz konusu birlik genel kurul toplantısına;

1) Diğer iki kooperatifi devralan S.S..... Tarım Satış Kooperatifinin Birliğe rekolte beyannamesi vermiş ve teslimini taahhüt ettiği ürünün (taahhüt ettiği ürün sayısı birden fazla ise bu ürünlerden her birinin) en az % 50'sini veya farklı bir oran belirlenmiş ise belirlenen asgari oran üzerinden ürün teslim etmiş ise S.S.....Tarım Satış Kooperatifinin mevcut temsilcileri ile katılabileceği,

2) Diğer iki kooperatifi devralan S.S..... Tarım Satış Kooperatifinin Birliğe rekolte beyannamesi vermemiş veya rekolte beyannamesi vermiş olmasına rağmen teslimini taahhüt ettikleri ürünün (taahhüt ettiği ürün sayısı birden fazla ise bu ürünlerden her birinin) en az % 50'sini veya farklı bir oran belirlenmiş ise belirlenen asgari oran üzerinden ürün teslim etmemiş ise S.S..... Tarım Satış Kooperatifinin en çok oy ile seçilen yalnızca bir temsilcisi ile katılabileceği değerlendirilmiştir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

.....

Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425/251.04

Konu : Denetimsiz Döneme İlişkin Genel Kurul

S.S.TARIM SATIŞ KOOPERATİFİ

- İlgi** : a) 03/05/2013 tarih ve 2013/4 sayılı Bakanlığımız Genelgesi.
b) 08/10/2013 tarih ve 2013/7 sayılı Bakanlığımız Genelgesi.
c) 27/04/2015 tarihli ve sayılı yazınız.

Kooperatifinizin, yönetim kurulu üyelerinin de seçileceği 2014/2015 iş yılı olağan genel kurul toplantısında görüşülecek olan, denetim, faaliyet raporları, bilanço ve yönetim kurulunun ibrası hususlarına ilişkin ilgi (c) yazınız incelenmiştir.

6455 sayılı Gümrük Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'la, 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunda önemli değişiklikler yapıldığı, bu kapsamda denetim kurullarının 11/4/2013 tarihi itibarıyla kaldırıldığı, bağımsız denetime tabi olmayan birlikler ile tarım satış kooperatiflerinin, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 397 maddesinin 5 nci fıkrası uyarınca, Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulacak Yönetmelik çerçevesinde denetleneceği ve bu kapsamda denetime tabi olduğu hâlde söz konusu denetimi yaptırmayanların finansal tabloları ile yönetim kurulu yıllık faaliyet raporlarının düzenlenmemiş sayılacağı ilgi (b) Genelgemizde belirtilmişti.

Bu itibarla, konu ile ilgili olarak Bakanlığımız İç Ticaret Genel Müdürlüğünden alınan yazıda; söz konusu Yönetmeliğin, Başbakanlığa sevk edildiği belirtilmiştir. Yönetmelik yürürlüğe girinceye kadar Kooperatifinizin 2014/2015 iş yılına ait genel kurul toplantılarında ilgi (a) Genelgemizde de belirtildiği üzere;

- Kooperatif anasözleşmesinin 31 inci maddesi uyarınca; 6102 sayılı Kanunun 397/5 hükmü çerçevesinde zorunlu kılınan denetimler yaptırılmadan ve denetim raporları genel kurula sunulmadan; gündeme konulması zorunlu olsa bile, denetlenmemiş dönemlere ilişkin bilanço, bilanço hesaplarının dökümü, gelir gider farkı hesapları ile yönetim kurulu raporlarının incelenmesi ve yönetim kurulu üyelerinin ibrası hususlarının görüşülerek karara bağlanmaması, gündemde yer vermek suretiyle veya 1163 sayılı Kanunun 46 ncı maddesinin son fıkrası ve kooperatif anasözleşmesinin 25/4 maddesi çerçevesinde, bilanço incelemesi ve ibranın, denetlenmemiş dönemlere ilişkin denetim raporlarının hazırlanmasını takiben gerçekleştirilecek ilk genel kurul toplantısına kadar geriye bırakılması,

- Gündemde yer alması durumunda, yönetim kurulu üyelerinin seçiminin, 4572 sayılı Kanunun ve anasözleşmelerin ilgili hükümleri çerçevesinde yapılması, denetlenmeyen dönemlere ilişkin olarak ibranın geriye bırakılması durumunda, görev süresi dolan mevcut yönetim kurulu üyelerinin yeniden seçilmeleri halinde, 6102 sayılı Kanunun 397/5 hükmü uyarınca çıkarılacak Yönetmelik çerçevesinde yaptırılacak denetimi takiben gerçekleştirilecek ilk genel kurul toplantısında, haklarında ibra edilmeme yönünde karar verilmesi halinde, ibra edilmeyen yönetim kurulu üyelerinin durumunun ilgili mevzuat hükümleri uyarınca genel kurulca yeniden değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

.....

Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 84373613-251.04
Konu : Birleşik Genel Kurul ve Denetçi Seçimi

..... VALİLİĞİNE
(Ticaret İl Müdürlüğü)

İlgi: 22/10/2018 tarih sayılı yazınız.

S.S. Tarım Satış Kooperatifinin 17/11/2018 tarihinde yapılacak 2017/2018 iş yılı olağan genel kurul toplantısına Bakanlık Temsilcisi görevlendirilmesi için Müdürlüğünüze başvuruda bulunulduğu belirtilerek, adı geçen Kooperatifin genel kurul toplantı gündeminde, Bakanlığımızın 2018/4 sayılı Genelgesine istinaden genel kurullarının 2 yılda bir birleştirilerek yapılabilmesine yönelik önerenin görüşülüp karara bağlanması, 2018/2019 ve birleştirme kararının alınması halinde 2019/2020 hesap dönemleri için denetçi belirlenmesi ve 4 yıl süre ile yönetim kurulu üyeliklerine dört asıl dört yedek üyenin seçiminin yapılmasına ilişkin maddelerin yer aldığından bahisle yönetim kurulunun görev süresinin birleşik genel kurul süresinden fazla olup olamayacağı ile denetçi seçiminin yapıp yapılmayacağına ilişkin olarak Bakanlığımız görüşünü talep eden ilgi yazınız ve ekleri incelenmiştir.

1) Bilindiği üzere, 01/07/2017 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 7033 sayılı Kanunun 9’uncu maddesi ile 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 45’inci maddesinin birinci fıkrasının sonuna, “Ancak, usul ve esasları ilgili Bakanlıkça yapılacak düzenlemeye gösterilmek üzere; kooperatif üst kuruluşuna ortak olunması ve genel kurul toplantısının gündemine konuyla ilgili madde konulması şartıyla, olağan genel kurul toplantıları en fazla üç hesap dönemini kapsayacak şekilde ve birleştirilerek yapılabilir.” hükmü eklenmiştir. İlgili hüküm çerçevesinde “Kooperatif ve Üst Kuruluşlarının Olağan Genel Kurul Toplantılarının Birleştirilerek Yapılması Hakkında Tebliğ” 31/10/2017 tarihli Resmi Gazete yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Tebliğ hükümlerine dayanarak kooperatif ve üst kuruluşlarının olağan genel kurul toplantılarının birleştirilerek yapılması işlemlerinde Ticaret İl Müdürlüklerince uyulacak usul ve esasları düzenleyen 2018/4 sayılı Genelge de yayımlanmıştır.

Anılan Genelgenin “Birleşik Genel Kurul Toplantısı Sırasında Yapılacaklar” başlıklı (B) Maddesinin 1’nci fıkrasının (a) bendinde, birleşik genel kurul kararı alan kooperatifin birleştirme süresinin, yönetim kurulu ve denetçilerinin kalan görev sürelerini aşamayacağı öngörülmüştür.

Diğer taraftan Tarım Satış Kooperatifi Örnek Anasözleşmesinin “Yönetim kurulu üyelerinin seçimi ve görev süresi” başlıklı 43’üncü maddesinin birinci fıkrasında, yönetim kurulunun, genel kurul toplantısına katılma hakkına sahip ortaklar arasından genel kurulca azami dört yıl için seçilen en az 2, en fazla 4 üye ile kooperatif müdürü veya vekilinden oluşacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu kapsamda, gündemine madde koyarak genel kurullarının 2 yılda bir birleştirilerek yapılabilmesine yönelik karar almak ve yönetim kurulu görev süresini 4 yıl olarak belirlemek isteyen Tarım Satış Kooperatifinin 2017/2018 iş yılı olağan genel kurulunun görüşüleceği 17/11/2018 tarihinde yapılacak genel kurul toplantısında, birleşik yapılacak genel kurula kadar yönetim kurulunun görev süresinin bitmeyeceği ve halen görevde olacağı dikkate alındığında, 2018/2019 ve 2019/2020 iş yıllarına ilişkin olağan genel kurul toplantılarını birleştirerek 2020 yılında yapabilme ve yönetim kurulunun görev süresini 4 yıl olarak belirleyebilme imkânının olduğu anlaşılmaktadır. Ancak

2018/2019 ve 2019/2020 iş yıllarına ilişkin olarak 2020 yılında yapılacak toplantıda eğer yeni bir birleşik genel kurul kararı alınacaksa bu karara ilişkin birleştirme süresi yönetim kurulunun kalan görev süresi olan 2 yılı aşamayacaktır.

Bu itibarla, adı geçen kooperatifin 17/11/2018 tarihinde yapılacak olan genel kurul toplantısında, genel kurulun 2 yılda bir birleştirilerek yapılabilmesine yönelik karar alınsa dahi yönetim kurulunun görev süresinin 4 yıl olarak belirlenmesinde herhangi bir hukuki engel bulunmamaktadır.

2) 6455 sayılı Gümrük Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 21 inci maddesiyle, 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun 4'üncü maddesi yeniden düzenlenmiş ve bu çerçevede tarım satış kooperatif ve birliklerinin organları arasında "denetim kurullarına" yer verilmeyerek 11/04/2013 tarihi itibariyle denetim kurulları kaldırılmış ve kooperatiflerin denetim şekli ise, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 397'nci maddesine eklenen beşinci fıkrada düzenlenmiştir.

Diğer taraftan, Tarım Satış Kooperatifi Örnek Anasözleşmesinin "Gündem" başlıklı 29'uncu maddesinde, her olağan genel kurul gündeminde bulunması gereken hususlar sayılmış ve denetçi ve yedeğinin seçilmesi de bu maddeler arasında yer almıştır. Yine Kooperatif Anasözleşmesinin "Kooperatifin denetimi" başlıklı 55'inci maddesinde, Kooperatifin, 6102 sayılı Kanunun 397'nci maddesinin beşinci fıkrası hükmü gereğince Bakanlıkça hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca çıkarılan yönetmelik hükümlerine göre denetleneceği düzenlenmiştir.

Söz konusu, yönetmeliğe ilişkin çalışmaların devam etmesi ve yönetmeliğin yürürlüğe konulamamış olması nedeniyle, Bakanlığımızca bir değerlendirme yapılarak 08/10/2013 tarihli ve 7 sayılı Genelge hazırlanmış ve bağımsız denetime tabi olmayan tarım satış kooperatifleri birlikleri ile tüm tarım satış kooperatiflerinin söz konusu Genelge kapsamında; bilanço incelemesi ve ibranın denetlenmemiş dönemlere ilişkin denetim raporlarının hazırlanmasını takiben gerçekleştirilecek ilk genel kurul toplantısına kadar geriye bırakılması öngörülmüştür.

Öte yandan, 2013 yılından bu yana anılan yönetmeliğin çıkarılamaması nedeniyle yaşanan sorunların ortadan kaldırılması amacıyla 11/01/2018 tarih ve 2018/1 sayılı yeni bir Genelge hazırlanmış ve isteyen kooperatif ve birliklerin Genelgedeki hususlara riayet ederek 6102 sayılı Kanunun 397'nci maddesinin beşinci fıkrası uyarınca çıkarılması gereken yönetmelik yürürlüğe girene kadar genel kurullarında bilanço ve faaliyet raporlarının görüşülmesi, kabulü veya reddi ile yönetim kurulu üyelerinin ibrasına ilişkin konuların görüşülmesine imkân sağlanmıştır.

Bu kapsamda, her genel kurul toplantı gündeminde olması gereken maddeler içinde yer alması ve genel kurul toplantı tarihine kadar söz konusu Yönetmeliğin çıkabileceği ihtimali çerçevesinde adı geçen Kooperatifin gündemine denetçi ve yedeğinin seçilmesine ilişkin maddenin yazıldığı değerlendirilmekte olup Kooperatif yönetim kurulunun denetim konusunda 2018/1 sayılı Genelge hükümleri çerçevesinde hareket etmesi mümkün bulunmaktadır. Ancak 6102 sayılı Kanunun 397'nci maddesinin beşinci fıkrası uyarınca çıkarılması gereken Yönetmelik yürürlüğe girmediği sürece genel kurul toplantısında denetçi ve yedeğinin seçiminin yapılması mümkün bulunmamaktadır.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

.....

Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 84373613-251.04

Konu : Kooperatif ve Üst Kuruluşlarının
Olağan Genel Kurul Toplantılarının
Birleştirilerek Yapılması Hakkında

S.S. TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi : 01.08.2018 tarihli sayılı yazınız.

Birliğinizin ve Birliğinize bağlı Kooperatiflerin olağan genel kurullarının “Kooperatif ve Üst Kuruluşlarının Olağan Genel Kurul Toplantılarının Birleştirilerek Yapılması Hakkında Tebliğ” hükümleri uyarınca 2 veya 3 hesap dönemini kapsayacak şekilde ertelenip birleştirilmesi suretiyle yapılmak istendiğinden bahisle Birliğinizin ve bağlı Kooperatiflerinizin bu konuda dikkat etmeleri gereken hususlar ile izlenecek yol hakkında görüş talep eden ilgi yazınız incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 01/07/2017 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 7033 sayılı Kanunun 9’uncu maddesi ile 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 45’inci maddesinin birinci fıkrasının sonuna, “Ancak, usul ve esasları ilgili Bakanlıkça yapılacak düzenlemede gösterilmek üzere; kooperatif üst kuruluşuna ortak olunması ve genel kurul toplantısının gündemine konuyla ilgili madde konulması şartıyla, olağan genel kurul toplantıları en fazla üç hesap dönemini kapsayacak şekilde ve birleştirilerek yapılabilir.” hükmü eklenmiştir. İlgili hüküm çerçevesinde “Kooperatif ve Üst Kuruluşlarının Olağan Genel Kurul Toplantılarının Birleştirilerek Yapılması Hakkında Tebliğ” 31/10/2017 tarihli Resmi Gazete yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Tebliğ hükümlerine dayanılarak kooperatif ve üst kuruluşlarının olağan genel kurul toplantılarının birleştirilerek yapılması işlemlerinde Ticaret İl Müdürlüklerince uyulacak usul ve esasları düzenleyen 2018/4 sayılı Genelge de yayımlanmıştır.

Bu çerçevede, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca, temel şartlardan biri olan üst kuruluşa ortak olma şartını sağlayan ve genel kurullarını birleştirerek yapmak isteyen Birliğinize bağlı Kooperatiflerin dikkat etmeleri gereken bazı hususlar bulunmaktadır.

1. Birleşik genel kurul kararı alan kooperatiflerin birleştirme süresinin yönetim kurulunun kalan görev sürelerini aşamayacağının dikkate alınması ve birleştirme sürelerinin buna göre belirlenmesi,
2. Toplantı gündeminde; olağan genel kurul toplantılarının iki veya üç hesap dönemini kapsayacak şekilde erteleyip birleştirmek suretiyle yapılmasına ilişkin maddeye, yönetim kurulu üyelerinin huzur hakkı ve yolluk gibi parasal haklarının her yıl için ayrı ayrı görüşülüp karar verilmesine ilişkin maddeye ve gelecek hesap

dönemlerine ilişkin her yıl için ayrı ayrı hazırlanacak tahmini bütçelerin karara bağlanması hakkındaki maddeye yer verilmesi,

3. Genel kurul toplantısında, gelecek hesap dönemlerine ilişkin tahmini bütçelerin ve yönetim kurulu üyelerinin huzur hakkı ve yolluk gibi parasal haklarının birleştirme süresini kapsayacak şekilde her yıl için karara bağlanması,
4. Ertelenen yıllara ilişkin olarak yapılan birleşik genel kurulda çağrının ve ortaklar cetvelinin anılan Tebliğin “Çağrı ve ortaklar listesi” başlıklı 5’inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca genel kurula katılma hakkına sahip mevcut ortaklara göre yapılması,
5. Birleşik genel kurulda ertelenen her bir hesap dönemi için bilanço, gelir-gider tablosu, yönetim kurulu faaliyet raporu ve denetçi raporu ile ibraların ayrı ayrı görüşülmesi,
6. Birleştirme uygulamasının, 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 56 ncı maddesinin birinci fıkrasının üçüncü bendinde sayılan suçlarla ilgili olarak yönetim kurulu üyeleri hakkında kamu davası açılması durumu ile olağan genel kurul toplantılarını birleştirme kararı alan kooperatiflerin, bilanço, gelir-gider cetveli, tahmini bütçe, yönetim kurulu faaliyet ve denetçi rapor örneklerini her bir hesap devresi sonundan itibaren 6 ay içinde il müdürlüğüne ve kooperatifin ortağı olduğu üst kuruluşa vermeleri zorunluluğuna uyulmaması durumunda sona ereceğinin bilinmesi

gerekmektedir.

Diğer taraftan, mevcut durumda Birliğiniz 1163 sayılı Kanunun 45’inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca temel şartlardan biri olan üst kuruluşa ortak olma şartını yerine getirmediğinden Birliğinizin genel kurullarının 2 veya 3 hesap dönemini kapsayacak şekilde birleştirilerek yapılması mümkün bulunmamaktadır.

Bilginizi rica ederim.

.....

Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425-251.05[KGM-09/1482]
Konu : Genel Kurul, Genel Kurula Katılacak Temsilciler

S.S. TARIM SATIŞ KOOPERATİFİNE

İlgi : 29.12.2015 tarihli ... sayılı yazınız.

Tarım Satış Kooperatifleri birliklerinin dört yılda bir yapılan seçimli genel kurul toplantılarında, birlik anasözleşmesinin 22 nci maddesinin dokuzuncu fıkrasının uygulanıp uygulanmayacağına ilişkin Bakanlığımız görüşünü talep eden ilgi yazınız incelenmiştir.

Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Anasözleşmesinin “Genel kurul, genel kurula katılacak temsilciler” başlıklı 22 nci maddesine göre kooperatifler, birlik genel kurul toplantılarına; temsilci seçiminin yapıldığı genel kurul tarihinden önce tamamlanmış son dört hesap dönemi ortalamasına göre, genel kurula katılma hakkı bulunan ortalama ortak sayısına göre belirlenecek ve her bir kooperatifin birliğe teslim ettiği ortalama ürün miktarının, birim ürün miktarına bölünmesiyle bulunacak sayıda temsilci ile katılırlar.

Yine, birlik anasözleşmesinin 22 nci maddesinin dokuzuncu fıkrasında, "Birlik yönetim kurulunca belirlenen esaslara göre, birliğe ürün teslim taahhüdünde bulunmayan ya da tabii afet, bitki hastalıkları, üründe meydana gelen bozulma ve hasar gibi ilgili resmi kurum ve kuruluşlardan alınacak belgelerle ispat edilebilecek nedenlerle ürün teslim edememe halleri saklı kalmak üzere, teslimini taahhüt ettiği ürünün (taahhüt ettiği ürün sayısı birden fazla ise bu ürünlerden her birinin) en az % 50 sini veya farklı bir oran belirlenmiş ise belirlenen asgari oran üzerinden ürün teslim etmeyen kooperatifler, ilgili hesap dönemine ilişkin birlik genel kuruluna, kendi genel kurullarında en çok oy ile seçilen yalnızca birer temsilci ile katılabilir." hükmü bulunmaktadır.

Söz konusu anasözleşme maddesinde, mazereti olmaksızın birliğe ürün teslim etmeyen kooperatiflerin ilgili dönem birlik genel kuruluna yalnızca bir temsilci ile katılabilecekleri belirtilmiş olup, bu hususta seçimli ya da seçimsiz genel kurul ayrımı yapılmamıştır. Öte yandan, aynı maddede birliğe ürün teslim etmeyen kooperatiflerin geçerli mazeretlerinin bulunması durumunda, anılan hükmün uygulanmayacağı ve kooperatiflerin, anasözleşmenin 22 nci maddesine göre belirlenen sayıda temsilci ile birlik genel kurullarına katılabilecekleri açıkça ifade edilmiştir.

Bu durumda, anılan madde hükmüne göre birliğe ürün teslim etmeyen kooperatifin ilgili dönem birlik genel kuruluna en çok oy ile seçilen yalnızca bir temsilci ile katılacağı değerlendirilmektedir. Bununla birlikte, söz konusu hükümle ilgili olarak ortaya konulan değerlendirmeleriniz ilerde yapılacak anasözleşme değişiklik çalışmaları sırasında dikkate alınabilecektir.

Bilginizi rica ederim.

.....

Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 84373613-251.99
Konu : Gündeme Madde Ekleme

S.S. TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi : 15/12/2016 tarih sayılı yazınız.

Birliğiniz yönetim kurulunun 27/09/2016 tarihli kararı ile gerekli tedbirleri alma konusunda gelişme göstermeyen ve başka bir kooperatifle birleşme yönünde karar almayan Birliğiniz ortağı S.S. Tarım Satış Kooperatifinin, Anasözleşme hükümleri çerçevesinde Birlik ortaklığından çıkarıldığı, diğer taraftan Kooperatifin 30/11/2016 tarihinde gerçekleştirilen olağan genel kurul toplantısında, aday bulunmadığından yönetim kurulunun seçimine yönelik bir işlem yapılamadığı ve Kooperatifin organsız kaldığı, ancak Kooperatifin eski yönetim kurulu başkanı’dan alınan 08/12/2016 tarihli yazıda, Kooperatifin Kooperatifi ile birleşme iradelerinin bulunduğundan bahisle bu yönde yapılacak işlemlerle ilgili Bakanlığımız görüşünü talep eden ilgi yazınız incelenmiştir.

Tarım Satış Kooperatifi Örnek Anasözleşmesinin “Çağrıya yetkili olanlar” başlıklı 27’nci maddesinde, genel kurulun, yönetim kurulunca toplantıya çağrılacağı, genel kurulun görev süresi dolmuş olsa bile, yönetim kurulunun genel kurulu toplantıya çağırabileceği, tasfiye kurulu veya tasfiye memurlarının da, görevleri ile ilgili konular için, genel kurulu toplantıya çağırabileceği, yönetim kurulunun devamlı olarak toplanamaması, toplantı nisabının oluşmasına imkân bulunmaması veya mevcut olmaması durumlarında, mahkemenin izniyle, kooperatif müdürü veya vekili ya da ortak veya ortaklarca genel kurulun toplantıya çağırabileceği, yine anasözleşmenin “Gündem” başlıklı 29’uncu maddesinin birinci fıkrasında da gündemin, genel kurulu toplantıya çağırان tarafından belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 22.04.1992 günlü Esas 6350, Karar 5539 sayılı kararında özetle; süresi biten yönetim kurulu üyelerinin, kooperatifin düzenli çalışmasını sağlamak için genel kurulu toplantıya çağırmasının Kanuna uygun olduğu belirtilmiştir.

Bu çerçevede, görev süresi dolmuş olsa bile kooperatifin mevcut yönetim kurulu üyeleri, kooperatifi bağlayan ve taahhüt altına sokan hukuki işlemlerde bulunma yetkisine sahip olmamakla birlikte kooperatifin rutin işlemlerini (genel kurula çağrı, genel kurul tutanağını tescil ve ilan işlemleri, SSK pirimi, kira, personel ücreti, elektrik-su bedeli gibi ödemeleri vb.) yapabilmekte, dolayısıyla genel kurulu toplantıya çağırabilmektedir.

Buna göre, kooperatif organlarının oluşturulmadığı 30/11/2016 tarihli genel kurul toplantısından önce temsil ve ilzama yetkili bulunan yönetim kurulu tarafından, olağanüstü genel kurul toplantısı için yeni bir çağrı yapılması mümkün bulunmaktadır. Bununla birlikte,

30/11/2016 tarihli genel kurul toplantısından önceki tescilli yönetim kurulu tarafından olağanüstü genel kurul toplantısı için çağrının yapılamaması halinde, ortak veya ortaklarca mahkemeye başvurularak genel kurulun bizzat toplantıya çağırılması için izin alınması, söz konusu genel kurul toplantı gündemine yönetim kurulu seçimiyle birlikte başka bir kooperatifle birleşme hususunun genel kurulu toplantıya çağırılar tarafından gündeme alınabileceği değerlendirilmektedir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

.....

Bakan a.

Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 84373613-251.04
Konu : Olağanüstü Genel Kurul

S.S. TARIM SATIŞ KOOPERATİFİNE

İlgi : 15.02.2016 tarihli ... sayılı yazınız.

Kooperatifinizin bağlı olduğu Tarım Satış Kooperatifleri Birliğinin genel kurulunun olağanüstü toplantıya çağırılması durumunda, Kooperatifinizden söz konusu toplantıya katılacak kooperatif temsilcilerine ilişkin Bakanlığımız görüşünü talep eden ilgi yazınız incelenmiştir.

6455 sayılı Kanunla değişik 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun “Organlar, temsil, genel müdürlük ve personel” başlıklı 4’üncü maddesinin ikinci fıkrasında, genel kurul toplantılarına katılma hakkına sahip ortaklarda aranan şartlar ile birliklerin genel kurullarını teşkil eden kooperatiflerin temsilcilerinin sayısı, nitelikleri, görev süreleri ve seçilme esaslarının örnek anasözleşmede belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Örnek Anasözleşmesinin “Genel kurul, genel kurula katılacak temsilciler” başlıklı 22’nci maddesinin birinci fıkrasında, Birliğin en yetkili organı olan genel kurula katılacak temsilcilere ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiş olup, dokuzuncu fıkrasında da birlik yönetim kurulunca belirlenen esaslara göre, ispat edilebilecek nedenlerle ürün teslim edememe halleri saklı kalmak üzere, teslimini taahhüt ettiği ürünün en az % 50 sini veya farklı bir oran belirlenmiş ise belirlenen asgari oran üzerinden ürün teslim etmeyen kooperatiflerin, ilgili hesap dönemine ilişkin birlik genel kuruluna, kendi genel kurullarında en çok oy ile seçilen yalnızca birer temsilci ile katılabileceği öngörülmüştür.

Yine Birlik Anasözleşmesinin “Toplantı şekilleri ve zamanı” başlıklı 24’üncü maddesinin birinci fıkrasında, genel kurulun olağan ve olağanüstü olmak üzere iki şekilde toplanacağı, olağan genel kurul toplantısının her hesap döneminin bitimini takip eden altı ay içinde yapılmasının zorunlu olduğu, olağanüstü genel kurulun ise birlik işlerinin ve anasözleşme hükümlerinin gerektirdiği durum ve zamanlarda toplanacağı belirtilmiştir.

Öte yandan, 4572 sayılı Kanunun 4’üncü maddesinin dördüncü fıkrasında; haklarında 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununda sayılan ve göreve seçilmelerine engel teşkil eden suçlar veya görevi kötüye kullanma suçu nedeniyle adli makamlarca dava açılması, Bakanlıkça 1163 sayılı Kanunun 90 ıncı maddesi gereği görevlerine tedbiren son verilmesi, Kanunun 5 inci maddesi kapsamında yapılan denetim sonucunda düzenlenen raporda ibra edilmemeleri yönünde görüş belirtilmesi veya genel kurula katılma hakkına sahip olanların beşte üçünün gündem maddelerinin görüşülmesine geçilmeden önce yazılı olarak talepte

bulunması halleri dışında, yönetim kurulu üyelerinin görev süreleri dolmadan azli ve yerlerine yenilerinin seçilmesi ile ilgili hususların genel kurul toplantı gündemine alınıp görüşülemeyeceği, bu hususların varlığı halinde ise, yönetim kurulu üyelerinin azli ve yerlerine yenilerinin seçilmesine ilişkin kararların, hazırlanmış cetvelinde imzası bulunanların yarısından fazlasının oyuyla alınacağı düzenlenmiştir. Buna göre, yönetim kurulu üyelerinin görev süreleri dolmadan azli ve yerlerine yenilerinin seçilmesi ile ilgili hususların genel kurul toplantı gündemine alınabilmesi, ancak yukarıda belirtilen şartların bulunması halinde mümkün bulunmaktadır.

Bu itibarla, söz konusu mevzuat hükümleri göz önüne alındığında, Birlik Anasözleşmesinin genel kurula katılacak temsilcileri düzenleyen 22'nci maddesinde olağan ve olağanüstü genel kurul toplantı ayrımı yapılmadan ortak düzenlemelere gidildiği, kooperatif temsilcileri için geçerli olan ilgili maddelerin her iki genel kurul türü için de geçerli olacağı, bu çerçevede ispat edilebilecek nedenlerle ürün teslim edememe halleri saklı kalmak üzere, ilgili iş yılında belirlenen esaslara göre Birliğe ürün teslim etmeyen kooperatiflerin olağanüstü genel kurul toplantılarına da bir temsilci ile katılabileceği, yönetim kurulu üyelerinin görev süreleri dolmadan azli ve yerlerine yenilerinin seçilmesinin ise belli şartlara bağlı olduğu değerlendirilmektedir.

Bilginizi rica ederim.

.....

Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425-251.04[KGM-16/1440]

Konu : Bağdaşmayan Görev

..... TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi : 08.03.2017 tarihli sayılı yazınız.

Birliğinize bağlı Tarım Satış Kooperatifi Yönetim Kurulu Başkanının, kesinleşmiş Mahkeme kararı ve Bakanlığımız yazısı çerçevesinde görevinin sona erdiği ve kooperatif anasözleşmesi gereği göreve çağrılacak olan yönetim kurulu yedek üyelerinin istifa etmesi üzerine yapılacak ilk genel kurulun onayına sunulmak şartıyla ortaklar arasından’nın göreve çağrıldığı, adı geçenin aynı zamanda Ticaret Odası Başkanlığı görevini yürütüyor olması nedeniyle kooperatif yönetim kurulu üyeliğinin ilgili mevzuat kapsamında bağdaşmayan görev yasağına girip girmediğine ilişkin Bakanlığımız görüşünün sorulduğu ilgi yazınız incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun “bağdaşmayan görevler” başlıklı Ek 3’üncü maddesinin birinci fıkrasında, *“Kooperatifler ve üst kuruluşlarının yönetim kurulu üyeleri ve denetçileri; bu kooperatiflerin ve üst kuruluşlarının hissedarı oldukları şirketlerde, katıldıkları vakıflarda ve diğer teşekküllerde yönetim kurulu üyesi veya denetçi olamazlar, personel olarak yahut başka bir şekilde ücretli görev alamazlar.”* hükmü bulunmaktadır. Söz konusu Kanun hükmü Tarım Satış Kooperatifi Örnek Anasözleşmesinin “seçilme şartları ve bağdaşmayan görevler” başlıklı 44’üncü maddesinde de tekrarlanmıştır.

Bu kapsamda yönetim kurulu üyelerinin, kooperatif ve bağlı olduğu birliğin hissedarı oldukları şirketlerde, katıldıkları vakıflarda ve diğer teşekküllerde ücretli bir görev alması yasaklanmıştır.

Öte yandan söz konusu Kanun hükmünde yer verilen “diğer teşekkül” ifadesi, 1163 sayılı Kanunun Ek 3’üncü maddesine dayanılarak hazırlanan ve 27.06.2011 tarihli 27977 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, “Kooperatifler ve Üst Kuruluşlarının Yönetim Kurulu Üyeleri ve Denetçileri ile Bunların Eş ve Hısımlarının Bağdaşmayan Görevlerine İlişkin Tebliğ”de açıklanmış olup, anılan Tebliğin 3’üncü maddesinin birinci fıkrasının b bendinde, “diğer teşekkül” ibaresinin, *“Kooperatif ve üst kuruluşların katıldığı veya ortağı yahut üyesi olduğu üretici birlikleri, başka tür kooperatif ve üst kuruluşları, organize sanayi bölgeleri, küçük sanayi siteleri, dernekler gibi kuruluşları”* ifade ettiği belirtilmektedir.

Diğer taraftan, ilgi yazınızda belirtilen ticaret odası gibi kuruluşlar, üyelerinin müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, mensuplarının birbirleri ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslekî disiplin, ahlâk ve dayanışmayı korumak ve

ilgili mevzuat çerçevesinde kendilerine verilen diğer görevleri yerine getirmek gibi amaçlarla kurulan tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.

Bu kapsamda, Kanuna ve diğer hukuki düzenlemelere dayanarak kamu idarelerinin öncülüğünde kurulan ve yine idarenin düzenleyici işlemleri ile görev ve çalışma esasları belirlenen bu gibi kuruluşlara üyeliğin, 1163 sayılı Kanunun Ek 3'üncü maddesi kapsamında kooperatifler açısından bağdaşmayan görevin oluşmasına sebep olabilecek "diğer teşekkül" tanımının dışında kaldığı; dolayısıyla birliğinize bağlı Tarım Satış Kooperatifinde, yapılacak ilk genel kurulun onayına sunulmak şartıyla yönetim kurulu üyeliğine çağrılan'nın, Ticaret Odası Başkanlığı görevinin kooperatif yönetim kurulu üyeliği açısından bağdaşmayan görev kapsamına girmediği değerlendirilmektedir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

.....

Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı :47411425/251.04
Konu :Yönetim Kurulu Üyeliğinin Devamı

S.S.TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi:14.10.2014 tarihli ... sayılı yazınız.

İlgi yazınızda, Birliğinizin 7/2/2014 tarihli 2012/2013 işyılı olağan genel kurul toplantısında S.S. Tarım Satış Kooperatifinin temsilcilerinden ortak’ın 4 yıl süre ile yükseköğretim kotasından birlik yönetim kuruluna seçildiği, anılan kooperatifin ise süresi içinde anasözleşme intibak işlemlerini gerçekleştirmediğinden 8/10/2014 tarihinden itibaren dağılmış sayıldığı belirtilerek tasfiye işlemleri sonuçlanıncaya kadar kooperatifin tüzel kişiliğinin devamı ve yönetim kurulu üyesi olarak görev yapan ortak’ın üyeliğinin hangi şartlarla devam edeceğine ilişkin Bakanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Bakanlığımızca 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun’un 7 nci maddesi uyarınca Birliklerin görüşü de alınarak, Tarım Satış Kooperatifi ve Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Örnek Anasözleşmeleri hazırlanmış ve yürürlüğe konulmuştur. Bu konuda hazırlanan “Tarım Satış Kooperatifi ve Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Örnek Anasözleşmelerine İntibak Usul ve Esaslarının Belirlenmesine Dair Tebliğ” de 08/04/2014 tarih ve 28966 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bilindiği üzere, 4572 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin ikinci fıkrasında, kooperatif ve birliklerin yönetim kurulu kararıyla anasözleşmelerinin örnek anasözleşme değişikliklerine intibakını sağlayacağı ve anasözleşmelerini en çok altı ay içinde intibak ettirmeyen kooperatif ve birliklerin dağılmış sayılacağı hüküm altına alınmıştır. Bu hüküm doğrultusunda, Birliğinize bağlı S.S. Tarım Satış Kooperatifi süresi içerisinde anasözleşme intibak işlemlerini gerçekleştirmediğinden 08/10/2014 tarihinde dağılmış sayılmaktadır.

Bu kapsamda, 08/10/2014 tarihi itibarıyla dağılmış sayılan S.S. Tarım Satış Kooperatifinin tasfiye sürecine girmesi gerekmektedir. Öte yandan, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 533 üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre, tasfiye halindeki kooperatifler sadece tasfiye gayesiyle sınırlı olmak üzere, tüzel kişiliğini muhafaza edebilecektir. Tasfiye halindeki kooperatifin tüzel kişiliği ise ancak tasfiye işlemlerinin tamamlanmasının akabinde Ticaret Sicil Müdürlüğünce yapılan terkinle sona erebilecektir. Bu durumda, söz konusu kooperatifin tüzel kişiliği sona erene kadar ortak’ın yönetim kurulu üyeliğinin devam etmesi mümkün bulunmaktadır.

Bununla birlikte, Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Anasözleşmesinin “Üyeliğin Boşalması” başlıklı 50 nci maddesinde yönetim kurulu üyelerinin görevlerinin sona erme halleri belirlenmiştir. Buna göre, yönetim kuruluna temsilciler ve/veya kooperatif ortakları arasından seçilen üyelerin;

- a) Ölümü veya istifa etmeleri,
- b) Geçerli ve makul bir özür olmaksızın arka arkaya üç toplantıya katılmamaları veya özürlerinin sürekli olarak altı aydan fazla sürmesi,
- c) Müteselsil kefalet borçları dahil kooperatif ve/veya birliğe olan borçlarını vadeyi takip eden altı ay içerisinde ödememeleri (erteleme sebepleri hariç),
- ç) Görevde bulundukları her iş yılında rekolte beyannamesi vermemeleri ya da İl ve İlçe Hasar Tespit Komisyonlarından şahıs bazında alınacak veya diğer resmi kurumlarca düzenlenecek geçerli bir belgeyle tespit edilen doğal afet, bitki hastalıkları gibi kendi elinde olmayan nedenler dışında rekolte beyannamelerinde ürün teslim edemeyeceklerini bildirmeleri,
- d) Söz konusu iş yılında başka bir oran veya usul belirlenmemişse teslimini taahhüt ettiği ürünün en az %50'sini, başka bir oran belirlenmişse bu oran doğrultusunda ortağı olduğu Kooperatiflere taahhüt ettiği ürünü teslim etmemeleri (kooperatif anasözleşmesindeki istisnai haller hariç),
- e) Kooperatif ortaklığından çıkmaları veya çıkarılmaları,
- f) Yönetim kurulu üyeliğine seçilmeye mani halleri bulunduğu sonradan anlaşılması veya seçilme şartlarından birini kaybetmeleri,
- g) Temsilcisi olduğu kooperatifin ortaklıktan çıkması veya çıkarılması, hallerinde görevleri kendiliğinden sona erecektir.

Bu bağlamda,’ın borçlarını ödememesi, rekolte beyannamesi vermemesi, ürün teslim etmemesi, kooperatif ortaklığından çıkması veya çıkarılması, ortağı olduğu kooperatifin Birlik ortaklığından çıkması veya çıkarılması durumlarında yönetim kurulu üyeliği düşecektir.

Yönetim kurulu üyeliğinde boşalma olması durumunda ise, Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Anasözleşmesinin 50 nci maddesinin üçüncü ve beşinci fıkraları uyarınca, 45 inci madde hükümleri saklı kalmak üzere, yedekler arasından sıralamaya göre yönetim kurulu kararıyla yedek üyelerin göreve çağırılması, yedek üyelerle de yönetim kurulunun tamamlanamaması halinde, eğer toplantı nisabını kaybetmemişse yönetim kurulunun üyelik şartlarını haiz birini geçici olarak yönetim kurulu üyeliğine seçip ilk genel kurulun onayına sunması mümkün bulunmaktadır.

Bilginizi rica ederim.

.....

Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425-251.04

Konu : Yönetim Kurulu Üyelerinin Ücretleri

TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİKLERİNE

Bilindiği üzere 11/04/2013 tarihinde yürürlüğe giren 6455 sayılı Kanunla 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunda önemli değişiklikler yapılarak kooperatif ve birliklerin yapısal sorunlarının düzeltilmesi ve mali sıkıntıların giderilmesi amaçlanmıştır. Söz konusu değişikliklere uygun olarak yeniden hazırlanan “Tarım Satış Kooperatifi Örnek Anasözleşmesi” ve “Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Örnek Anasözleşmesi” ise 08/04/2014 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Tarım satış kooperatif ve birlikleri açısından yeni bir dönemi başlatan örnek anasözleşmelere intibak edilmesi sonrasında, yeni değişiklikler kapsamında kooperatif ve birlik yönetim kurulu üyelerinin alacağı ücretlere ilişkin olarak uygulamada tereddütler yaşandığı ve farklı uygulamalar yapıldığı görülmüştür.

Kooperatif ve birlik yönetim kurulu üyelerinin alacağı ücretlere ilişkin olarak 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun 4’üncü maddesinin ikinci fıkrasında yönetim kurulu üyelerine ayda en fazla iki toplantı için huzur hakkı ve harcırah ödenebileceği hüküm altına alınmıştır. Yine, Tarım Satış Kooperatifi Örnek Anasözleşmesinin 52’nci ve Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Örnek Anasözleşmesinin 53’üncü maddesinde yönetim kurulu üyelerinin ücretlerine ilişkin esaslar ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Buna göre kooperatif ve birlik yönetim kurullarının her ay bir olağan ve gerekçeli olmak üzere olağanüstü toplantılar yapabileceği öngörülmüş olup kooperatif ve birliklerin seçimle gelen yönetim kurulu üyelerine, katıldıkları her yönetim kurulu toplantısı başına ayda en fazla iki toplantıyı geçmemek üzere genel kurulca kararlaştırılacak miktar ve şekilde huzur hakkı ve toplantı için yapacakları seyahatleri karşılamak üzere harcırah ödenebilecektir. Bununla beraber kooperatiflerde müdür ve birliklerde genel müdür veya vekillerine yönetim kurulu üyesi sıfatıyla ayrıca huzur hakkı ve harcırah ödenmeyecektir.

Toplantı başına ödenecek huzur hakkı tutarları (kooperatif birliğe bağlı ise birliğin belirlediği üst sınırı geçmeyecek şekilde) kooperatifin/birliğin gelir durumu, iş hacmi ve mali imkânları gibi kriterler gözetilerek genel kurulca objektif bir şekilde belirlenecektir. Bu konuda kooperatif anasözleşmesinin 52/2’nci, birlik anasözleşmesinin 53/2’nci maddelerinde huzur hakkı ve harcırahlar için belirlenen limitler, ödeme yapılabilecek üst sınırları ifade etmekte olup genel kurulca bu miktarların altında da huzur hakkı ve harcırah tutarı belirlenmesi mümkün bulunmaktadır.

Öte yandan, yönetim kurulu üyelerinin huzur hakkı ve harcırah gibi parasal haklarının belirlenmesi konusu, kooperatif anasözleşmesinin 29’uncu, birlik anasözleşmesinin 28’inci maddelerinin birinci fıkralarına göre olağan genel kurul gündeminde yer alan hususlar

içerisinde sayılmaktadır. Bu bağlamda kooperatif ve birlik yönetim kurulu üyelerinin huzur hakkı ve harcırah gibi parasal haklarının belirlenmesine ilişkin genel kurul kararının her yıl yapılan olağan genel kurul gündeminde yer alması ve görüşülmesi gerekmektedir. Kanun ve anasözleşme hükümlerine göre her yıl genel kurul tarafından açık bir gündem maddesiyle belirlenen söz konusu ücretlerin dışında yönetim kurulu üyelerine başka bir ödeme yapılması mümkün bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun Ek 3 üncü maddesi ile kooperatif anasözleşmesinin 44/5'inci ve birlik anasözleşmesinin 44/6'ncı maddelerinde, kooperatifler ve üst kuruluşlarının yönetim kurulu üyelerinin, bu kooperatiflerin ve üst kuruluşlarının hissedarı oldukları şirketlerde, katıldıkları vakıflarda ve diğer teşekküllerde yönetim kurulu üyesi veya denetçi olamayacakları, personel veya başka bir şekilde ücretli çalışamayacakları hüküm altına alınmıştır.

Bilginizi, yönetim kurulu üyelerine yapılacak huzur hakkı ve harcırah ödemelerinde yukarıda belirtilen hususlara uyulması konusunda gereğini rica ederim.

.....

Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425-251.05[KGM-28/253]
Konu : Birlik Yönetim Kurulu Üyesinin Memur Olması

S.S. TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi : 14.04.2016 tarihli sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı, Birliğinizin 2013/2014 iş yılı olağan genel kurulunda yüksek öğrenim kotasından yönetim kurulu asil üyeliğine Kooperatifi temsilcisi’nın seçildiğinden bahisle, halen devam etmekte olduğu görevinden 1 Mayıs 2016 tarihi itibarıyla ayrılma durumunun bulunduğunu belirten yazınız incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunun “Ticaret ve Diğer Kazanç Getirici Faaliyetlerde Bulunma Yasağı” hakkındaki 28 inci maddesinde, memurların Türk Ticaret Kanununa göre tacir veya esnaf sayılmalarını gerektirecek bir faaliyette bulunamayacağı, ticaret ve sanayi müesseselerinde görev alamayacağı, ticari mümessil veya ticari vekil veya kollektif şirketlerde ortak veya komandit şirkette komandite ortak olamayacağı hüküm altına alınmıştır. Bununla birlikte, memurların üyesi oldukları yapı, kalkınma ve tüketim kooperatifleri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve kanunla kurulmuş yardım sandıklarının yönetim, denetim ve disiplin kurulları üyelikleri ile özel kanunlarda belirtilen görevler bu yasaklamanın dışında tutulmuştur.

Öte yandan, Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Anasözleşmesinin “Üyeliğin Boşalması” başlıklı 50 nci maddesinin birinci fıkrasında, temsilciler ve/veya kooperatif ortakları arasından yönetim kuruluna seçilen üyelerin, yönetim kurulu üyeliğine seçilmeye mani halleri bulunduğunun sonradan anlaşılması veya seçilme şartlarından birini kaybetmeleri halinde ilgili görevlerinin kendiliğinden sona ereceği ve bu durumun ilgili yönetim kurulu üyesine yönetim kurulu başkanı, yokluğunda başkan vekili tarafından yazılı olarak bildirileceği öngörülmüştür.

Yine, aynı maddenin üçüncü fıkrasında “Yönetim kurulu üyeliğinin boşalması halinde, yedekler arasından sıralamaya göre 45 inci madde saklı kalmak üzere yönetim kurulu kararıyla yedek üyeler göreve çağrılır.” hükmü yer almaktadır.

Bu kapsamda, yükseköğrenim kotasından birlik yönetim kurulu asil üyeliği devam eden’ın kamu görevine başlaması halinde, adı geçen hakkında birlik anasözleşmesinin 50 nci maddesi hükümlerine göre işlem yapılması gerekmektedir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

.....

Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425/251.99
Konu :Yönetim Kurulu Üyeliği

S.S.TARIM SATIŞ KOOPERATİFİNE

İlgi : 29.09.2014 tarih ... sayılı yazınız.

Kooperatifiniz 2013-2014 iş yılı genel kurulunda rekolte beyannamesi vermediği ya da ürün teslim etmediği halde yönetim kurulu üyeliğine ve birlik temsilciliğine seçilen ortakların durumuna ilişkin görüş talep eden ilgide kayıtlı yazınız incelenmiştir.

Kooperatif Anasözleşmesinin seçilme şartları ve bağdaşmayan görevler başlıklı 44 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının (c) bendinde yönetim kuruluna seçilme şartları arasında “genel kurul toplantısına katılma hakkına sahip ortak olmak” sayılmıştır.

Kooperatif Anasözleşmesinin Genel kurulun oluşumu ve ortağın oy hakkı başlıklı 23 üncü maddesinin 2 nci fıkrasında Kooperatif genel kuruluna katılacak ortakların belirlenmesinde uygulanacak usuller düzenlenmiştir. Bu fıkranın (a) bendinde bir ortağın genel kurula katılabilmesi için *kural* olarak:

- “*genel kurul toplantı tarihinden en az 20 gün önce müteselsil kefillikten doğanlar dahil vadesi gelen borçlarını tamamen ödemiş,*
- *genel kurulda bilançosu görüşülecek hesap dönemine (olağanüstü genel kurul toplantılarında ise tamamlanmış en son hesap dönemine) ait rekolte beyannamesini vererek, ürün teslim taahhüdünde bulunmuş ve teslimini taahhüt ettiği ürünün (taahhüt ettiği ürün sayısı birden fazla ise bu ürünlerden her birinin) en az %50’sini teslim etmiş,*
- *Kooperatif yönetim kurulu, doğrudan veya Birliğin önerisiyle, ilgili hesap dönemi için asgari ürün teslim etme oranını değiştirmişse, ortağın genel kurula katılabilmesi için ilgili hesap döneminde kooperatif yönetim kurulunun belirlediği oranlarda ürün teslim etmiş”*

olması gerektiği düzenlenmiştir. Aynı maddenin 2 nci fıkrasının (b) bendinde ise bu koşulları taşıyan, yönetim kurulunun asıl ve yedek üyelerinin seçimi ile divanın teşekkülüne yetecek sayıda ve her halükarda Kooperatife kayıtlı ortakların en az 1/10’una tekabül eden sayıda ortağın bulunmaması durumunda *istisnai* olarak uygulanacak usuller düzenlenmiştir.

Öte yandan, Kooperatif Anasözleşmesinin üyeliğin boşalması başlıklı 49 uncu maddesinde yönetim kurulu üyelerinin;

- *Görevde bulundukları her iş yılında rekolte beyannamesi vermemeleri ya da İl ve İlçe Hasar Tespit Komisyonlarından şahıs bazında alınacak veya diğer resmi*

kurumlarca düzenlenecek geçerli bir belgeyle tespit edilen doğal afet, bitki hastalıkları gibi kendi elinde olmayan nedenler dışında rekolte beyannamelerinde ürün teslim edemeyeceklerini bildirmeleri,

- *Kooperatif yönetim kurulunca veya Kooperatifin Birliğe bağlı olması durumunda Birlik tarafından söz konusu iş yılında başka bir oranın belirlenmesi veya ürün alınmamasına karar verilmesi halleri saklı kalmak üzere, teslimini taahhüt ettiği ürünün en az %50'sini, başka bir oran belirlenmişse bu oran doğrultusunda taahhüt ettiği ürünü teslim etmemeleri (23 üncü maddenin üçüncü fıkrası saklıdır),*
- *Seçilmeye mani halleri bulunduğu sonradan anlaşılması veya seçilme şartlarından birini kaybetmeleri, hallerinde görevlerinin kendiliğinden sona ereceği düzenlenmiştir.*

Ayrıca, Birlik anasözleşmesinin Genel kurul, genel kurula katılacak temsilciler başlıklı 22 nci maddesinin 5 inci fıkrasında; kooperatif temsilcilerinin Kooperatif Anasözleşmesinin 44 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının (a),(b),(c),(ç),(d),(e) ve (f) bentlerinde kooperatif yönetim kurulu üyelerinde aranan şartları taşıması gerektiği, üyeliğinin sona ermesinde ise, Kooperatif Anasözleşmesinin yönetim kurulu üyeliğinin sona ermesine ilişkin 49 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a),(c),(ç),(d),(e) ve (f) bentlerinde sayılan hükümlerin uygulanacağı düzenlenmiştir.

Bu nedenle, söz konusu yönetim kurulu üyelerinin ve temsilcilerin bu görevlerinin, görevde bulundukları her iş yılında rekolte beyannamesi vermemeleri ve belirlenen oranda ürün teslim etmemeleri halinde kendiliğinden sona ereceği değerlendirilmektedir. Bu durumda, yönetim kurulu üyelerinin Kooperatif Anasözleşmesinin 49 uncu maddesinin 2, 3 ve 4 üncü fıkralarındaki hükümler çerçevesinde tamamlanması gerekmektedir.

Bilginize rica ederim.

.....

Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425-251.05[KGM-35/2727]
Konu : Boşalan Yönetim Kurulu Üyeliği

S.S. TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi : 02.05.2016 tarihli sayılı yazınız.

İlgi yazınızda birliğiniz yönetim kurulu üyeliğine yükseköğretim kotasından seçilen üyelerden birinin üyeliğinin düşürüldüğü ve boşalan üyeliğin yedeklerle doldurulamadığı bildirilerek yapılacak işlem hakkında Bakanlığımız görüşü sorulmaktadır.

Bilindiği üzere 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasında; genel müdür dışındaki birlik yönetim kurulu üyelerinin **en az ikisinin dört yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun** ve örnek anasözleşmede belirtilen niteliklere sahip kişiler arasından seçileceği hüküm altına alınmış, maddenin ikinci fıkrasında ise kooperatif ve birlik yönetim kurulu üyelerinin sayısı ve bu üyelerde aranan şartların örnek anasözleşmede düzenleneceği öngörülmüştür.

Bu kapsamda tarım satış kooperatifleri birliği örnek anasözleşmesinin 43'üncü maddesinin birinci fıkrasında; birlik yönetim kurulunun, genel kurulca en çok dört yıl için **seçilen en fazla 6 (altı) üye** ile birlik genel müdürü veya vekilinden oluştuğu, yönetim kuruluna seçilen asıl üye sayısı kadar da aynı süreyle yedek üye seçileceği hususlarına yer verilmiş, 45'inci maddesinde ise yönetim kurulu üyelerinin değişik kooperatifleri temsil etmesine ilişkin esaslar düzenlenmiştir.

Öte yandan Birlik Anasözleşmesinin yönetim kurulu üyeliğinin boşalmasına ilişkin şartları düzenleyen 50'nci maddesinin üçüncü fıkrasında; yönetim kurulu üyeliğinin boşalması halinde, yedekler arasından sıralamaya göre 45'inci madde saklı kalmak üzere yönetim kurulu kararıyla yedek üyelerin göreve çağrılacağı; beşinci fıkrasında ise yedek üyelerle de yönetim kurulunun tamamlanamaması halinde, eğer yönetim kurulu toplantı nisabını kaybetmemişse, üyelik şartlarını haiz birinin geçici olarak yönetim kurulu üyeliğine seçilip ilk genel kurulun onayına sunulacağı, onaylanması halinde selefinin süresini tamamlayacağı öngörülmüştür.

Örnek Anasözleşme hükümlerinde boşalan ve yedeklerle doldurulamayan yönetim kurulu üyeliklerinin yukarıdaki usule göre doldurulması geçici bir yöntem olarak öngörülmüş olup, yönetim kurulu üyelerini seçme ve sayısını belirleme yetkisi, ilgili Kanun ve anasözleşme hükümleri uyarınca genel kurulun yetkisinde bulunmaktadır.

Bu çerçevede birliğiniz yönetim kuruluna yükseköğretim kotasından seçilen bir asil, bir yedek üyenin, üyeliğinin boşalması ve diğer yedek üyenin asil üyeliğe getirilmesinin ilgi yazınızda belirtildiği üzere birlik anasözleşmesinin 45'nci maddesine göre uygun

olmayacağından boşalan üyeliğin yedek üyelerle doldurulamayacağı ve boşalan üyelik nedeniyle yönetim kurulunun toplantı nisabını kaybetmediği anlaşıldığından;

1- Birlik yönetim kurulunca, üyelik şartlarını haiz birinin geçici olarak yönetim kurulu üyeliğine seçilip bu işlemin yapılacak ilk genel kurulun onayına sunulması, genel kurulca onaylanması halinde seçilen üyenin selefinin süresini tamamlayacağı,

2- Birlik yönetim kurulunca yukarıdaki usule göre geçici olarak biri seçilse dahi yapılacak ilk genel kurulda bu kişinin onaylanmayarak üyelik şartlarını taşıyan başka bir kişinin, kalan süreyi tamamlamak üzere üyeliğe seçilebileceği,

3- Mevcut durumda birlik yönetim kurulunda biri yükseköğretim kotasından seçilmemiş olsa da iki yükseköğretim mezunu üye bulunduğundan, 4572 sayılı Kanun hükmüne aykırı bir durum oluşmadığı, öte yandan birlik anasözleşmesinin yönetim kurulu üye sayısı konusunda bir alt sınır belirlemediği, bu nedenlerle yönetim kurulu üye sayısındaki azalmanın yapılacak olan ilk genel kurulda da giderilmesinin mümkün olduğu,

4- Yapılacak olan ilk genel kurulda, yönetim kuruluna seçimle gelen üye sayısına ilişkin olarak birlik anasözleşmesinin 43/1'inci maddesi çerçevesinde altıdan az bir sayı belirlenmek suretiyle yönetim kurulunun mevcut sayısı ile devam edilmesinin de mümkün olduğu değerlendirilmektedir.

Bilginizi rica ederim.

.....

Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 84373613/251.04
Konu : Kooperatif Müdürü

S.S. TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi: 17/08/2015 tarih ve sayılı yazınız.

4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun 4 üncü maddesi uyarınca kooperatif yönetim kurullarının doğal üyesi olan kooperatif müdür veya vekillerine, Tarım Satış Kooperatifi Örnek Anasözleşmesinin 44 üncü maddesinin birinci fıkrasının e bendinde yer alan hükmün uygulanıp uygulanmayacağına ilişkin Bakanlığımız görüşünü talep eden ilgi yazınız incelenmiştir.

Tarım Satış Kooperatifi Örnek Anasözleşmesinin “Yönetim kurulu üyelerinin seçimi ve görev süresi” başlıklı 43 üncü maddesinin birinci fıkrasında, yönetim kurulunun genel kurul toplantısına katılma hakkına sahip olan en az 2, en fazla 4 üye ile kooperatif müdürü veya vekilinden oluşacağı belirtilmiştir.

Yine Anasözleşmenin “Seçilme şartları ve bağdaşmayan görevler” başlıklı 44 üncü maddesinin birinci fıkrasında, yönetim kurulu asıl ve yedek üyelerinde aranan şartlar öngörülmüştür. Söz konusu maddenin e bendinde; “Diğer yönetim kurulu asıl üyeleri ve yedek üyelerle, eş veya ikinci derece dahil kan ve kayın hısımlık ilişkisi olmamak” belirtilmiş olup, kooperatif müdür veya vekillerinde bu şartın aranmayacağına ilişkin herhangi ifadeye yer verilmemiştir.

Bu kapsamda, 4572 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi uyarınca kooperatif yönetim kurullarının doğal üyesi olan kooperatif müdür veya vekillerinin de, diğer yönetim kurulu asıl ve yedek üyelerle, eş veya ikinci derece dahil kan ve kayın hısımlık ilişkisinin bulunmaması gerekmektedir.

Bilginizi rica ederim.

.....

Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425-251.04
Konu : Kooperatif Müdürleri

S.S.TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi: 06.10.2016 tarihli sayılı yazınız.

İlgi yazınızla, Birliğinizce 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun ve intibak edilen tarım satış kooperatifleri anasözleşmelerine uygun olarak kooperatiflerinizde müdür ve müdür vekili statüsünde görev yapmış ve emeklilik sebebiyle işten ayrılmış personelin, dört yıllık yükseköğretim kurumundan mezun olma şartı aranmaksızın kooperatiflerinizde yeniden müdür olarak görev alıp alamayacağı hususuna ilişkin başvurunuz incelenmiştir.

11/04/2013 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6455 Sayılı Gümrük Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile değişen 4572 Sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinde, kooperatiflerde müdürün en az dört yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun olması gerekliliği düzenlenmiştir.

Bununla birlikte, 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun Geçici 6 ncı maddesinde kooperatiflerde görevde bulunan müdürlerin en az dört yıllık yükseköğrenim görmüş olma şartının, mevcut kooperatif müdürlerine bu görevleri sona erene kadar uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır. Ancak; 11/04/2013 tarihinden sonra gerçekleştirilecek müdür ve müdür vekili atamalarında en az dört yıllık yükseköğrenim görmüş olma şartına uyulması gerekmektedir.

Aynı şekilde, 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri Hakkında Kanunun 7 nci maddesi uyarınca Birliklerin de görüşü alınarak, Tarım Satış Kooperatifi ve Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Örnek Anasözleşmeleri hazırlanmış ve yürürlüğe konulmuştur. Tarım Satış Kooperatifleri Anasözleşmesinin "Müdürlük ve diğer personel" başlıklı 53 üncü maddesinin 2 nci fıkrasında, kooperatif müdürü veya vekilinin en az dört yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun olması gerektiğine hükmedilmiştir.

Öte yandan, Tarım Satış Kooperatifi Anasözleşmesi 53 üncü madde 3 üncü fıkrasında ; "Birliğin ortağı birden fazla kooperatif, işlerini aksatmayacak şekilde, aynı kişiyi vekaleten müdür olarak görevlendirebilir. Aynı kişi, asıl müdürlük görevi yanı sıra, en fazla iki kooperatifte vekaleten müdürlük görevini yürütebilir." hükmü yer almaktadır. Buna göre aynı kişi, bir kooperatifte asıl müdür olarak görev yaparken, Birliğin ortağı olan iki kooperatifte de vekaleten müdürlük görevini üstlenebilmektedir.

Bu doğrultuda, yukarıdaki mevzuat hükümleri çerçevesinde Kanun yürürlük tarihinden önce kooperatiflerinizde müdür statüsünde çalışan ve emekliye ayrılan personelden dört yıllık yükseköğrenim görmüş olma şartını taşımayanlar, Kanun yürürlük tarihinden sonra kooperatiflerinizde yeniden müdür olarak görev alamayacaktır. Bu durumda, ilgi yazınızda bahsi geçen müdür statüsünde çalışacak personel yetersizliği hususunun kooperatif anasözleşmesi 53 üncü madde 3'üncü fıkra hükümleri çerçevesinde değerlendirilmesinin uygun olacağı mütalaa edilmektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

.....
Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı :47411425/251.04

Konu : Yönetim Kurulu Üyesi ile Kooperatif Temsilcisi Arasında Hısmılık İlişkisi

S.S....TARIM SATIŞKOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi: 09/10/2015 tarih sayılı yazınız.

Tarım Satış Kooperatifi Örnek Anasözleşmesinin 44'üncü maddesinin birinci fıkrasının e bendinde yer alan hüküm çerçevesinde, kooperatif yönetim kurulu üyeleri (asıl ve yedek) ile kooperatif temsilcileri (asıl ve yedek) arasında, eş veya ikinci derece dahil kan ve kayın hısmılık ilişkisi olmamak şartının aranıp aranmayacağı hakkında tereddüt hâsıl olduğunu belirten ve Bakanlığımızın bu konudaki görüşünü talep eden ilgi yazınız incelenmiştir.

Tarım Satış Kooperatifi Örnek Anasözleşmesi'nin seçilme şartları ve bağdaşmayan görevler başlıklı 44'üncü maddesinin birinci fıkrasında; yönetim kurulu asıl ve yedek üyelerde gerek seçimleri sırasında, gerekse görev yaptıkları süre içinde hangi şartları taşımaları gerektiği düzenlenmiş olup, e bendinde, diğer yönetim kurulu asıl üyeleri ve yedek üyelerle, eş veya ikinci derece dahil kan ve kayın hısmılık ilişkisi olmamak şartı öngörülmüştür.

Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Örnek Anasözleşmesi'nin genel kurul, genel kurula katılacak temsilciler başlıklı 22'nci maddesinin beşinci fıkrasında; temsilcilerin gerek seçimlerinde gerekse görev süreleri içerisinde "Kooperatif anasözleşmesinin 44'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (ç), (d), (e) ve (f) bentlerinde sayılan kooperatif yönetim kurulu üyelerinde aranan şartları ve göreve seçildikten sonra, görev süresi içinde Birliğe ve ortağı olduğu Kooperatif ile bunların % 50'den fazla hissedarı oldukları şirketlere alınacak personel ile eş ve ikinci dereceye kadar kan ve kayın hısım olmamak şartını taşımaları gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Konu ile ilgili anasözleşme hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, kooperatif temsilcilerinde aranan şartlar, tekrarlama yapmamak adına kooperatif yönetim kurulu üyelerinde aranan şartlara ilişkin maddeye atıf yapılarak belirlenmiştir. Dolayısıyla anılan hükümlerin kooperatif temsilcileri için ayrı olarak ve kendilerine özgü değerlendirilmesi, bu doğrultuda şartların kooperatif yönetim kurulu üyeleri (asıl ve yedek) için ayrı, kooperatif temsilcileri (asıl ve yedek) için ayrı değerlendirilmek suretiyle uygulanması gerekmektedir.

Bu çerçevede, ilgi yazınızda bahsi geçen eş veya ikinci derece dahil kan ve kayın hısmılık ilişkisi olmama şartının, kooperatif yönetim kurulu üyelerinin (asıl ve yedek) kendi aralarında, kooperatif temsilcilerinin de (asıl ve yedek üyeler) kendi aralarında uygulanması gerektiği değerlendirilmektedir.

Bilginizi rica ederim.

.....

Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 84373613-251.04
Konu : Kooperatif Temsilcisi Kurası

S.STARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi a) 31/12/2015 tarih sayılı yazınız.
b) 6/1/2016 tarih sayılı yazımız.
c) 7/01/2016 tarih sayılı yazınız.

Birliğinizin genel kurulunda, Birliğinize bağlı S.S..... Tarım Satış Kooperatifini temsil edecek kooperatif temsilcisinin belirlenmesine ilişkin olarak görüş talep eden ilgi (c) yazınız incelenmiştir.

Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Anasözleşmesinin “Genel kurul, genel kurula katılacak temsilciler” başlıklı 22 nci maddesinin dokuzuncu fıkrası uyarınca birlik yönetim kurulunca belirlenen esaslara göre, ispat edilebilecek nedenlerle ürün teslim edememe halleri saklı kalmak üzere, teslimini taahhüt ettiği ürünün (taahhüt ettiği ürün sayısı birden fazla ise bu ürünlerden her birinin) en az % 50 sini veya farklı bir oran belirlenmiş ise belirlenen asgari oran üzerinden ürün teslim etmeyen kooperatiflerin, ilgili hesap dönemine ilişkin birlik genel kuruluna, kendi genel kurullarında en çok oy ile seçilen yalnızca birer temsilci ile katılabileceği ilgi (b) yazımızla bildirilmiştir.

Yine Anasözleşmenin “Genel kurul, genel kurula katılacak temsilciler” başlıklı 22 nci maddesinin yedinci fıkrasında, temsilcilerin asılları ile yedeklerinin kendi aralarında aldıkları oy sayısına göre belirleneceği, eşit oy alanlar arasında aynı genel kurulda kura çekileceği öngörülmüştür.

Buna göre, Birliğe ürün teslim etmeyen kooperatifin ilgili dönem birlik genel kuruluna en çok oy ile seçilen yalnızca bir temsilci ile katılabileceği, kooperatif genel kurulunda en çok oyu alan kooperatif temsilcisinin birden fazla olması halinde ise, sıralamanın eşit oy alanlar arasında aynı genel kurulda kura çekilerek belirlenmesi gerektiği, bununla birlikte aynı genel kurulda kura çekilmemişse, ilgililerin huzurunda kooperatif yönetim kurulu tarafından kura çekilmesi ve bu durumun bir tutanağa bağlanarak adı geçen kooperatifin Birliğiniz genel kuruluna katılacak temsilcisinin belirlenmesinin mümkün olduğu değerlendirilmektedir.

Bilginizi rica ederim.

.....

Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı :47411425/251.04
Konu :Müdür ve Vekilleri

S.S. TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi : 20.10.2014 tarihli sayılı yazınız.

İlgi yazınızla, Birliğinizce tarım satış kooperatifi ve tarım satış kooperatifleri birliği anasözleşmelerine göre kooperatiflerde müdür ve müdür vekili statüsünde görev yapanların durumlarıyla ilgili yaşanan tereddütün giderilmesi hakkındaki başvurunuz incelenmiştir.

11/04/2013 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6455 sayılı Gümrük Kanunu İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde DeğişiklikYapılmasına Dair Kanun ile değişen 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinde, kooperatiflerde müdürün en az dört yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun olması gerektiği düzenlenmiştir.

Bakanlığımızca 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun'un 7 nci maddesi uyarınca Birliklerin görüşü de alınarak, Tarım Satış Kooperatifi ve Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Örnek Anasözleşmeleri hazırlanmış ve yürürlüğe konulmuştur. Tarım Satış Kooperatifi Anasözleşmesinin "Müdürlük ve diğer personel" başlıklı 53 üncü maddesinin 2 nci fıkrasında, kooperatif müdürü veya vekilinin en az dört yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun olması gerektiğine hükmedilmiştir.

Bununla birlikte, 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun Geçici 6 ncı maddesinde kooperatiflerde görevde bulunan müdürlerin en az dört yıllık yükseköğrenim görmüş olma şartının, mevcut kooperatif müdürleri için bu görevleri sona erene kadar uygulanmayacağı, hüküm altına alınmıştır. Buna göre, 11/04/2013 tarihinden önce kooperatiflerde görev yapmakta olan müdürler bu görevlerine görev süreleri sona erene kadar devam edebilecektir. Ancak 11/04/2013 tarihinden sonra gerçekleştirilecek müdür ve müdür vekili atamalarında en az dört yıllık yükseköğrenim görmüş olma şartına uyulması gerekmektedir.

Öte yandan, Tarım Satış Kooperatifi Anasözleşmesi 53 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasında; "Birliğin ortağı birden fazla kooperatif, işlerini aksatmayacak şekilde, aynı kişiyi vekaleten müdür olarak görevlendirebilir. Aynı kişi, asıl müdürlük görevi yanı sıra, en fazla iki kooperatifte vekaleten müdürlük görevini yürütebilir." hükmü yer almaktadır. Buna göre aynı kişinin, Birliğin ortağı olan birden fazla kooperatifte vekaleten müdürlük yapabilmesi için bir kooperatifte asıl müdür olarak görev yapması gerekmektedir.

Bu doğrultuda, Kanun yayımlanmadan önce A kooperatifinde *müdür vekili* görevine atanan lise mezunu bir muhasebecinin, B kooperatifinde müdür vekili olarak görev yapabilmesi mümkün olamayacaktır.

Kanun yayımlanmadan önce A kooperatifinde müdür vekili görevine atanan lise mezunu bir muhasebecinin, A kooperatifinde yada Birlik ortağı diğer bir kooperatifte müdür olarak görev yapması ise yeni bir atama olacağından ilgili mevzuat gereği en az dört yıllık yükseköğrenim görmüş olma şartına uyulmadığından gerçekleştirilemeyecektir.

Yine, B ve C kooperatiflerinin kapatılarak A kooperatifi ile birleştirilmesi sonucunda Kanun yayımlanmadan önce B ve C kooperatiflerinde lise mezunu olarak görev yapan müdürler, ilgili mevzuat gereği en az dört yıllık yükseköğrenim görmüş olma şartına uyulmadığından dolayı başka bir kooperatifin müdür veya müdür vekili kadrolarına atanamayacaklardır.

Öte yandan, Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Anasözleşmesi 54 üncü maddesinin 6 ncı fıkrasında, seksiyon, işletme ve fabrika müdürlüğü görevine atanacakların yüksek tahsilli olmaları gerektiği düzenlenmiştir. Buna göre, Kanun yürürlük tarihinden önce Birliğin seksiyon müdür vekilliği görevine atanan kişinin asaleten aynı göreve atanması yüksek tahsilli olma şartını karşılamadığından mümkün olamayacaktır.

Bilginizi rica ederim.

.....

Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 84373613/251.04
Konu : Müşterek Kadrodaki Müdürlerin Vekaleten Görevlendirilmesi

S.S. TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi : 22/08/2014 tarihli sayılı yazınız.

Birliğinize bağlı kooperatiflerdeki müdürlük kadrosu ile ilgili olarak Birliğinizin, uzun yıllardır diğer Birlikleri ve bağlı kooperatifleri ile müşterek çalışma esası benimseyerek faaliyette bulunduğundan bahisle, intibak edilen Tarım Satış Kooperatifi Örnek Anasözleşmesine göre, farklı Birliklere bağlı iki kooperatifte müdürlük görevini asaleten veya vekaleten yürüten personelin farklı Birliklere bağlı kooperatiflerde de bu görevi yapıp yapamayacağı hususunda Bakanlığımız görüşünü talep eden ilgi yazınız incelenmiştir.

6455 sayılı Kanunla değişik 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun'un 7 nci maddesi uyarınca hazırlanan ve 8/4/2014 tarihinde Bakanlığımızın resmi internet sitesinde yayımlanan Tarım Satış Kooperatifi Örnek Anasözleşmesinin "yönetim kurulu üyelerinin seçimi ve görev süresi" başlıklı 43 üncü maddesinde; yönetim kurulunun, genel kurul toplantısına katılma hakkına sahip ortaklar arasından genel kurulca azami dört yıl için seçilen en az 2, en fazla 4 üye ile kooperatif müdürü veya vekilinden oluşacağı belirtilmiş, yine Anasözleşmenin "seçilme şartları ve bağdaşmayan görevler" başlıklı 44 ncü maddesinin g bendinde; yönetim kurulunun seçilme şartları arasında başka bir tarım satış kooperatifinin yönetim kurulu üyesi olmamak sayılmış ve kooperatif müdürleri veya vekilleri için Anasözleşmenin 53 üncü maddesi uyarınca, birden fazla Kooperatifte görev almaları durumunda bu şartın aranmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan, Anasözleşmenin "Müdürlük ve diğer personel" başlıklı 53 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında, Birliğin ortağı birden fazla kooperatifin, işlerini aksatmayacak şekilde, aynı kişiyi vekaleten müdür olarak görevlendirebileceği, aynı kişinin, asıl müdürlük görevinin yanı sıra, en fazla iki kooperatifte de vekaleten müdürlük görevini yürütebileceği, bu durumda, müdürün ücret ve diğer giderlerinin ilgili kooperatifler arasında Birliğin belirleyeceği esaslara göre hakkaniyet ölçüsünde paylaşılacağı belirtilmiştir.

Bu kapsamda, yukarıdaki mevzuat hükümleri çerçevesinde, bundan sonra farklı Birliklere bağlı iki kooperatifte müdürlük görevini yürüten personelin farklı Birliklere bağlı kooperatiflerde bu görevi yapamayacağı, yönetim kurulunun doğal üyesi olan kooperatif müdürlerinin asıl görevlerinin yanı sıra ancak Birliğiniz ortağı en fazla iki kooperatifte daha müdürlük görevini vekaleten yürütmesinin mümkün olacağı değerlendirilmektedir.

Bilginizi rica ederim.

.....
Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425-280-1127

Konu : Seçilme Şartlarını Haiz Ortak Bulunmaması

S.S TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi : a) 01.07.2015 tarihli sayılı yazınız.
b) 21.07.2015 tarihli sayılı yazınız.
c) 27.07.2016 tarihli sayılı yazınız.

Birliğinize bağlı Tarım Satış Kooperatifinin yönetim kurulu üyeleri ve yedeklerinin üyeliklerinin sona erdiği ve seçilme şartlarını haiz hiçbir ortağın bulunmadığından bahisle yapılacak genel kurulda alınacak tasfiye veya birleşme kararlarının uygulanmasında kooperatifi kimlerin temsil edeceği, Bakanlığımız ya da Birliğinizce bir yönetim kurulu atanıp atanamayacağı hususlarında Bakanlığımız görüşünün sorulduğu ilgi (c) yazınız incelenmiştir.

Bilindiği gibi tarım satış kooperatifi örnek anasözleşmesinin üyeliğin boşalması konusunu düzenleyen 49'uncu maddesinin dördüncü fıkrasında; *“Yedek üyelerle de yönetim kurulunun tamamlanamaması halinde...yönetim kurulu toplantı nisabının altına düşmüşse, kooperatifin bağlı bulunduğu birlik veya mahkemeden alacakları izinle müdür veya vekili ya da ortaklardan biri tarafından seçimler yapılmak üzere derhal genel kurul toplantıya çağrılır”* hükmü bulunmaktadır.

Yine kooperatif anasözleşmesinin 34'üncü maddesinin birinci fıkrasında; kooperatifin başka bir kooperatif veya şirketle birleşmesi, tür değiştirmesi, dağılması ve tasfiyesine karar vermek, tasfiye kurulu üyeleri ve yedeklerini seçmek hususları genel kurulun görevleri arasında sayılmıştır.

Öte yandan kooperatif anasözleşmesinin 78'inci maddesinin birinci fıkrasında, *“Tasfiye kurulu genel kurul tarafından seçilecek en az üç kişiden oluşur. Genel kurul bu hususta yönetim kurulunu da görevlendirebilir. Genel kurulca tasfiye kurulu için bir görevlendirme veya seçim yapılmadığı takdirde, tasfiye işlerini yönetim kurulu yürütür. Bunlar genel kurulca her zaman azledilebilir ve yerlerine yenileri seçilebilir.”*, ikinci fıkrasında ise *“Tasfiye kurulunun yukarıdaki fıkraya göre oluşturulmasına imkân bulunmaması halinde ortaklardan birinin başvurusu üzerine mahkemece tasfiye kurulu üyeliklerine atama yapılabileceği gibi, ortakların talebine istinaden, tasfiye kurulu üyelerinin haklı sebepler dolayısıyla azledilmesi ile yerlerine yenilerinin atanmasına da*

karar verilebilir. Kooperatifin feshine mahkemenin karar verdiği hâllerde de tasfiye kurulu veya tasfiye memuru mahkemece atanır” hükümleri düzenlenmiştir.

Bununla birlikte tarım satış kooperatifinin durumuna ilişkin olarak izlenebilecek yollar hakkında daha önce ilgi (a) yazınızda belirtilen konulara ilgi (b) yazımızla detaylı açıklamalar yapılmıştır.

Bu çerçevede, söz konusu kooperatifinin yönetim kurulu da dahil olmak üzere hiçbir ortağının 2015/16 kampanyasında rekolte beyannamesi vermediği ve ürün teslim etmemesi nedeniyle yönetim kurulunun ve yedeklerinin görevinin sona erdiği ve mevcut durumda yönetim kurulu üyelik şartlarını taşıyan hiçbir ortağın bulunmadığı anlaşıldığından;

1 - Anasözleşmenin 49/4’üncü maddesi çerçevesinde genel kurulun çağrıyla yetkili olanlarca derhal toplantıya çağırılması gerektiği,

2 - Yapılacak olan genel kurulda tasfiye kararı alınması halinde anasözleşmenin tasfiye kurulunun oluşumunu düzenleyen 78’inci maddesi hükümlerine göre tasfiye kurulu üyelerinin de seçilmesi ve tasfiye hükümlerinin uygulanması gerektiği,

3 - Genel kurulda birleşme kararı alınması durumunda ilgi (b) yazımızda belirtildiği gibi kooperatif anasözleşmesinin birleşme, bölünme ve tür değiştirmeyi düzenleyen 76’ncı maddesi hükümlerine göre işlem tesis edilmesi gerektiği; bu noktada kooperatifin yönetim organı bulunmadığından ve yeni yönetim kurulu oluşturulmasının da mümkün olmadığı anlaşıldığından, birleşme işlemlerinin yerine getirilebilmesi konusunda ilgili mahkemeye başvurulmasının uygun olacağı,

4 - Kooperatifin durumu hakkında karar almak üzere genel kurul yapılamıyorsa, karar alınamıyorsa veya birleşme işlemleri yapılamıyorsa ilgi (b) yazımızda da açıklandığı gibi Türk Ticaret Kanununun organların eksikliği konusunu düzenleyen 530’uncu maddesi kapsamında kooperatifin tasfiyesi için ilgili mahkemeye başvurulmasının gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan, genel kurulda tasfiye ya da alınacak başka bir kararın uygulaması için Bakanlığımızca veya Birliğinizce bir yönetim kurulu ya da tasfiye kurulu atanması mümkün bulunmamakta, bu tür görevlendirmeler ilgili mevzuat çerçevesinde sadece genel kurul veya mahkeme tarafından yapılabilmektedir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

.....

Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425/251.04
Konu : Personelin Yönetim Kurulu Üyeliği

S.S. TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi: 10.12.2014 tarihli ... sayılı yazınız.

Birliğinize bağlı kooperatiflerin 2013/2014 iş yılına ait seçimli genel kurullarının yapıldığından bahisle,’nın kendi kooperatifinden temsilci seçilemeyen yönetim kurulu üyesi’in yerine birlik yönetim kurulu asıl üyeliğine getirilip getirilemeyeceği, kooperatif genel kurulunda birlik yedek temsilciliğine seçilen ve Birliğinizde bordrolu olarak çalışan bir personelin, birlik yedek temsilciliği görevinden düşürülüp düşürülemeyeceği hususlarında Bakanlığımız görüşünü talep eden ilgi yazınız incelenmiştir.

Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Örnek Anasözleşmesinin “Üyeliğin Boşalması” başlıklı 50 nci maddesinin ikinci fıkrasında “.....Temsilciler arasından seçilen yönetim kurulu üyesinin, ortağı olduğu Kooperatiften temsilci seçilememesi durumunda da üyeliği, görev süresinin sonuna kadar devam eder.” hükmü yer almaktadır.

Buna göre, Birliğiniz yönetim kurulu asıl üyesi olan kooperatif temsilcisi’in görevinin, kendi kooperatifinin olağan genel kurulunda temsilci olarak seçilemese de, görev süresinin sonuna kadar devam etmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Öte yandan, Birlik Anasözleşmesinin “Genel kurul, genel kurula katılacak temsilciler” başlıklı 22 nci maddesinin beşinci fıkrasında ‘Temsilciler, Kooperatiflerin genel kurulları tarafından dört yıl için seçilir ve görev süreleri bitip yenileri seçilinceye kadar görevde kalır. Temsilcilerin gerek seçimlerinde gerekse görev süreleri içerisinde “kooperatif anasözleşmesinin 44 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (ç), (d), (e), ve (f) bentlerinde sayılan kooperatif yönetim kurulu üyelerinde aranan şartları taşımaları gerekir.’ hükmü yer almaktadır. Buna göre, kooperatif anasözleşmesinin ‘Seçilme şartları ve bağdaşmayan görevler’ başlıklı 44 üncü maddesinin (f) bendinde yönetim kurulu asıl ve yedek üyelerinde gerek seçimleri sırasında, gerekse görev yaptıkları süre içinde aranan şartlar arasında ‘Gerek ortağı olduğu kooperatif ve bağlı olduğu birliğin, gerekse aynı ürün üzerinde çalışan başka kooperatif veya birliğin personeli olmamak’ hükmüne yer verilmiştir.

Bu çerçevede, Birliğinizde bordrolu olarak çalışan bir personelin birlik yedek temsilciliği görevinin devam edemeyeceği düşünülmektedir.

Bilginizi rica ederim.

.....

Bakan a.
Genel Müdür Yardımcısı

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425-251.03[KGM-35/2727]

Konu : Süresi Dolmamış Yönetim Kurulu Üyelerinin Azli

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : 03/01/2017 tarih ... sayılı yazınız

İlgide kayıtlı yazınızda 20 Ocak 2017 tarihinde Birliğinizin 2015-2016 iş yılı olağan genel kurul toplantısı yapılacağı belirtilmiş olup yazınızın ekinde genel kurulun gündem maddeleri de gönderilmiştir.

Birliğinizin genel kurul gündem maddeleri incelendiğinde 14 üncü maddesinde “Seçim Tasnif Kurulunun seçilmesi” ifadesi ve 15 inci maddesinde “Kalan süreyi tamamlamak üzere, (üç yıl süre ile) Yönetim Kurulu asıl ve yedek üyelerin seçilmesi” ifadeleri yer almaktadır.

4572 Sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasında “Haklarında 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununda sayılan ve göreve seçilmelerine engel teşkil eden suçlar veya görevi kötüye kullanma suçu nedeniyle adli makamlarca dava açılması, Bakanlıkça 1163 sayılı Kanunun 90 ıncı maddesi gereği görevlerine tedbiren son verilmesi, bu Kanunun 5 inci maddesi kapsamında yapılan denetim sonucunda düzenlenen raporda ibra edilmemeleri yönünde görüş belirtilmesi veya genel kurula katılma hakkına sahip olanların beşte üçünün gündem maddelerinin görüşülmesine geçilmeden önce yazılı olarak talepte bulunması halleri dışında, yönetim kurulu üyelerinin görev süreleri dolmadan azli ve yerlerine yenilerinin seçilmesi ile ilgili hususlar, genel kurul toplantısı gündemine alınıp görüşülemez. Yukarıdaki hususların varlığı halinde ise, yönetim kurulu üyelerinin azli ve yerlerine yenilerinin seçilmesine ilişkin kararlar, hazirun cetvelinde imzası bulunanların yarıdan fazlasının oyuyla alınır.” ifadesi yer almaktadır. Aynı ifade Birlik anasözleşmesinin 28 inci maddesinin 6 ncı fıkrasında da tekrarlanmıştır.

Yönetim kurulu üyelerinin görev süreleri dolmadan azli ve yerlerine yenilerinin seçilmesi hususu yukarıda yer verilen 4572 Sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasındaki diğer haller dışında ancak genel kurula katılma hakkına sahip olanların beşte üçünün gündem maddelerinin görüşülmesine geçilmeden önce yazılı olarak talepte bulunması durumunda toplantı gündemine alınıp görüşülebilir. Bu durumda seçime ilişkin alınacak kararlar, ortaklar cetvelinde imzası bulunanların yarıdan fazlasının oyuyla alınır. Dolayısıyla Birliğinizin genel kurul gündeminde yönetim kurulu asıl ve yedek üyelerin seçilmesi maddesinin yer almaması gerektiği, bu konuda karar alınacak ise 4572 Sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun ve anasözleşmenin hükümlerine uygun hareket edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Bilginizi rica ederim.

.....
Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425/251.05
Konu : Temsilcilik

Sayın

İlgi : 26/06/2015 tarihli başvurunuz.

..... Tarım Satış Kooperatifleri Birliği ortağı olan S.S. Tarım Satış Kooperatifinin 25/02/2015 tarihinde yapmış olduğu genel kurulda Birlik temsilcisi olarak seçildiğinizi, ancak Birlik yönetim kurulunun 12/03/2015 tarihli sayılı kararı ile Tarım Satış Kooperatifi Anasözleşmesinin 49 uncu maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca temsilcilik görevinden alındığınızı ve bu uygulamanın Tarım Satış Kooperatifi Anasözleşmesine aykırı olduğu hususlarını içeren ilgi başvurunuz incelenmiştir.

Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Anasözleşmesinin “Genel Kurul, Genel Kurula Katılacak Temsilciler” başlıklı 22 nci maddesinin beşinci fıkrasında “Temsilciler, Kooperatiflerin genel kurulları tarafından dört yıl için seçilir ve görev süreleri bitip yenileri seçilinceye kadar görevde kalır. Temsilcilerin gerek seçimlerinde gerekse görev süreleri içerisinde Kooperatif anasözleşmesinin 44 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) ve (f) bentlerinde sayılan kooperatif yönetim kurulu üyelerinde aranan şartları ve göreve seçildikten sonra, görev süresi içinde Birliğe ve ortağı olduğu Kooperatif ile bunların %50’den fazla hissedarı oldukları şirketlere alınacak personel ile eş ve ikinci dereceye kadar kan ve kayın hısımlarının olmamak şartını taşımaları gerekir. Ayrıca, kooperatif anasözleşmesinin yönetim kurulu üyeliğinin sona ermesine ilişkin 49 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) ve (f) bentlerinde sayılan hükümleri bunlar hakkında da uygulanır.” hükmü yer almaktadır.

Buna göre Tarım Satış Kooperatifi Anasözleşmesinin “Üyeliğin boşalması” başlıklı 49 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) ve (f) bentlerinde yer alan ve birlik temsilciliğinin sona ermesi halleri;

- a) Geçerli ve makul bir özür olmaksızın arka arkaya üç toplantıya katılmamaları veya özürlerinin sürekli olarak altı aydan fazla sürmesi,
- b) Müteselsil kefalet borçları dahil borçlarını vadeyi takip eden altı ay içerisinde ödememeleri (erteleme sebepleri hariç),
- c) Kooperatif yönetim kurulunca veya kooperatifin Birliğe bağlı olması durumunda Birlik tarafından söz konusu iş yılında başka bir oranın belirlenmesi veya ürün alınmamasına karar verilmesi halleri saklı kalmak üzere, teslimini taahhüt ettiği ürünü teslim etmemeleri (23 maddenin üçüncü fıkrası saklıdır),

- d) Kooperatif ortaklığından çıkmaları veya çıkarılmaları,
- e) Yönetim kurulu üyeliğine seçilmeye mani halleri bulunduğunun sonradan anlaşılması veya seçilme şartlarından birini kaybetmeleri, olarak belirlenmiştir. Bu durumlarda, temsilcilerin görevleri kendiliğinden sona erer.

Öte yandan, Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Anasözleşmesinin “Genel Kurul, Genel Kurula Katılacak Temsilciler” başlıklı 22 nci maddesinin altıncı fıkrasında “Seçilme şartlarına sahip olmadığı halde seçilenler ile bu şartları sonradan kaybedenlerin temsilciliği kendiliğinden sona erer. Bu durum, birlik yönetim kurulu kararıyla Temsilciliği sona erenlere ve temsilcisi olduğu Kooperatiflere yazılı olarak bildirilir.” hükmü yer almaktadır.

..... Tarım Satış Kooperatifleri Birliği tarafından, temsilciliğin sona ermesine ilişkin yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine uygun hareket edilmediği yönünde bir kanaatinizin olması halinde, anılan Birliğe veya Bakanlığımıza tekrar başvuru yapmanız imkân dâhilindedir.

Bilginizi rica ederim.

.....
Bakan a.
Daire Başkanı

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425/251.05
Konu : Temsilcinin Şartları Taşımaması

Sayın

- İlgi a) 26/06/2015 tarihli dilekçeniz.
b) 03/07/2015 tarihli sayılı yazımız.
c) Bila tarihli dilekçeniz.

.....birlik ortağı olan S.S. Tarım Satış Kooperatifinin 25/02/2015 tarihinde yapmış olduğu genel kurulda 2015/2016 döneminden başlamak üzere Birlik temsilcisi olarak seçildiğiniz, ancak Birlik yönetim kurulunun 12/03/2015 tarihli ... sayılı kararı ile Tarım Satış Kooperatifi Anasözleşmesinin 49 uncu maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca temsilcilik görevinden alındığınız, bu uygulamanın Tarım Satış Kooperatifi Anasözleşmesine aykırı ve Birlik yönetim kurulu kararının yok hükmünde olduğu hususlarını içeren ilgi başvurunuz incelenmiştir.

Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Anasözleşmesinin “Genel Kurul, Genel Kurula Katılacak Temsilciler” başlıklı 22 nci maddesinin beşinci fıkrasında temsilcilerin; Kooperatif anasözleşmesinin 44 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) ve (f) bentlerinde sayılan kooperatif yönetim kurulu üyelerinde aranan şartları taşıması gerektiği, üyeliğin sona ermesine ilişkin olarak ise, kooperatif anasözleşmesinin yönetim kurulu üyeliğinin sona ermesine ilişkin 49 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) ve (f) bentlerinde sayılan hükümlerinin bunlar için de uygulanacağı belirtilmiştir.

Buna göre; Tarım Satış Kooperatifi Anasözleşmesinin “Üyeliğin boşalması” başlıklı 49 uncu maddesinin birinci fıkrasında birlik temsilcilerinin;

- Görevde bulundukları her iş yılında rekolte beyannamesi vermemeleri ya da İl ve İlçe Hasar Tespit Komisyonlarından şahıs bazında alınacak veya diğer resmi kurumlarca düzenlenecek geçerli bir belgeyle tespit edilen doğal afet, bitki hastalıkları gibi kendi elinde olmayan nedenler dışında rekolte beyannamelerinde ürün teslim edemeyeceklerini bildirmeleri,

- Kooperatif yönetim kurulunca veya Kooperatifin Birliğe bağlı olması durumunda Birlik tarafından söz konusu iş yılında başka bir oranın belirlenmesi veya ürün alınmamasına karar verilmesi halleri saklı kalmak üzere, teslimini taahhüt ettiği ürünün en az % 50'sini, başka bir oran belirlenmişse bu oran doğrultusunda taahhüt ettiği ürünü teslim etmemeleri (23 üncü maddenin üçüncü fıkrası saklıdır),

- Seçilmeye mani halleri bulunduğu sonradan anlaşılması veya seçilme şartlarından birini kaybetmeleri, hallerinde görevlerinin kendiliğinden sona ereceği düzenlenmiştir.

Kooperatiflerin hesap dönemleri Tarım Satış Kooperatifleri Anasözleşmesinin “Hesap dönemi ve finansal tabloların hazırlanması” başlıklı 64 üncü maddesinde düzenlenmiş olup, kooperatifinizin hesap dönemi 1 Ağustos - 31 Temmuz arasını kapsamaktadır.birlik ortağı olan S.S..... Tarım Satış Kooperatifinin yapmış olduğu ve temsilci olarak seçildiğiniz, 25/02/2015 tarihli genel kurulun 2014/2015 hesap döneminin içinde olduğu görülmektedir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri çerçevesinde, kooperatif temsilcilerinin bu görevlerinin, görevde bulundukları her iş yılında rekolte beyannamesi vermemeleri veya belirlenen oranda ürün teslim etmemeleri durumunda sona ereceği değerlendirilmektedir. Bununla birlikte, tarım satış kooperatifleri ve birlikleri, 2000 yılından itibaren idari ve mali açıdan özerk olmamaları nedeniyle kararlarını kendi organlarında almakta ve Bakanlığın herhangi bir müdahalesi olmamaktadır. Dolayısıyla, yanlış olduğunu düşündüğünüz Birlik kararları aleyhine adli makamlara başvurma hakkınız da bulunmaktadır.

Bilginizi rica ederim.

.....
Bakan a.
Daire Başkanı

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425/251.04
Konu : Bağımsız Denetim Sözleşmesinin Feshi

..... TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi: 24.02.2015 tarihli sayılı yazı

İlgi yazınızla, 2014/2015 ve 2015/2016 işyılı bağımsız denetim görevini üstlenen Yeminli Mali Müşavirlik ve Bağımsız Denetim A.Ş.'nin bağımsız denetim sözleşmesini fesih istemi üzerine, Ocak 2015 tarihli genel kurulda 2015/2016 işyılı için yedek olarak seçilenYeminli Mali Müşavirlik ve Bağımsız Denetim A.Ş.'nin bu görevi üstlenmesi, aksi durumda Türk Ticaret Kanununun 399 uncu maddesinin uygulanması hususunda yaşanan tereddütlerin giderilmesi hakkındaki başvurunuz incelenmiştir.

4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunda önemli değişiklikler içeren 6455 sayılı Kanun 11/04/2013 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Buna göre, 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasında, Bakanlıkça ortak sayısı ve ciro gibi kıstaslar dikkate alınarak belirlenen birliklerin 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun ilgili hükümlerine göre bağımsız denetime tabi olacakları hüküm altına alınmıştır.

Bu doğrultuda, Bakanlığımızca bağımsız denetime tabi olacak tarım satış kooperatifleri birliklerinin belirlenmesi amacıyla hazırlanan “Bağımsız Denetime Tabi Olacak Tarım Satış Kooperatif Birliklerinin Belirlenmesine Dair Tebliğ” 14/06/2013 tarih ve 28677 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Geline aşamada duyulan ihtiyaç üzerine, anılan Tebliğde değişiklikler yapılmıştır. Bu çerçevede, “Bağımsız Denetime Tabi Olacak Tarım Satış Kooperatif Birliklerinin Belirlenmesine Dair Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ” 17/01/2015 tarih ve 29239 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

4572 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre, tarım satış kooperatifleri ve birlikleri hakkında sırasıyla 4572 sayılı Kanun, bu Kanunda açıkça örnek anasözleşmelerde düzenleneceği belirtilen hususlarda örnek anasözleşmeler, 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu ve 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun anonim şirketlerle ilgili hükümleri uygulanmaktadır.

Bu kapsamda, Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Örnek Anasözleşmesinin “Genel kurulun görev ve yetkileri” başlıklı 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ö) bendi gereği, Birlik genel kurulu birliğin denetimini yapacak denetçiye seçmekle görevli olup, Birlik anasözleşmesinde genel kurula yedek denetçi seçme görevi verilmemiştir. Bununla birlikte, anılan hükümde 6102 sayılı Kanunun 397 nci maddesinin beşinci fıkrasına göre çıkarılan

Yönetmeliğe göre denetimin söz konusu olduğu hallerde yedek denetçinin seçileceği belirtilmiştir. Dolayısıyla, Birliğinizce 2015/2016 işyılı için 22 Ocak 2015 tarihli genel kurulundaYeminli Mali Müşavirlik ve Bağımsız Denetim A.Ş.’nin yedek olarak seçilmesi hukuki dayanaktan yoksun olarak yapılmıştır. Ayrıca, TTK’nın 399 uncu maddesinin birinci fıkrasında, denetleme görevini yerine getirecek denetçinin genel kurulca seçiminden sonra yönetim kurulunca gecikmeksizin ticaret siciline tescil ettirilmesi ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile internet sitesinde ilan ettirilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, TTK’nın 399 uncu maddesinin altıncı fıkrasında, seçilen denetçinin görevi red veya sözleşmeyi feshetmesi halinde Birlik merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi tarafından denetçinin atanabileceği ve mahkemenin kararının kesin olduğu düzenlenmiştir. Aynı maddenin dokuzuncu fıkrasında ise denetçinin fesih ihbarında bulunduğu takdirde yönetim kurulunun hemen geçici bir denetçi seçeceği ve fesih ihbarını genel kurulun bilgisine, seçilen denetçiyi de aynı kurulun onayına sunacağı hüküm altına alınmıştır. Söz konusu maddenin dokuzuncu fıkrasındaki hüküm fesih ihbarında uygulanacak geçici bir düzenleme olup, denetim sözleşmesinin feshi gerçekleştiğinde ise aynı maddenin altıncı fıkrası uygulanacaktır.

Buna göre, denetçi fesih ihbarında bulunduğu takdirde yönetim kurulunca denetim görevini yerine getirmek üzere geçici bir denetçi seçilmesi, yönetim kurulunca fesih ihbarının yapılacak ilk genel kurulun bilgisine, seçilen denetçinin de aynı kurulun onayına sunulması gerekmektedir. Ancak, denetçinin bağımsız denetim sözleşmesinin feshi gerçekleştiğinde ise yeni seçilecek bağımsız denetçi birlik merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesince atanmalıdır. Mahkemenin denetçi atanmasına ilişkin kararı kesin olup, bu kararın birlik genel kurulunun onayına sunulması gerekmemektedir. Ancak, TTK’nın 399 uncu maddesinin birinci fıkrasının son cümlesinin ışığında, mahkemenin bağımsız denetçiyi atama kararı neticesinde denetleme görevini yerine getirecek denetçinin yönetim kurulunca ticaret siciline tescil ettirilmesi ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile internet sitesinde ilan ettirilmesi gerekmektedir. Ayrıca, bu süreçte herhangi bir nedenle olağanüstü genel kurul toplantısı yapılması halinde bu genel kurulda bağımsız denetçi seçme imkanı da bulunmaktadır.

Bilginizi rica ederim.

.....

Bakan a.

Genel Müdür V.

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 84373613-251.04
Konu : Bağımsız Denetim

S.S.TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi: 03/12/2015 tarih sayılı yazınız.

4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun 5'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca çıkarılan Bağımsız Denetime Tabi Olacak Tarım Satış Kooperatif Birliklerinin Belirlenmesine Dair Tebliğ'in 4'üncü maddesinde belirtilen kriterler doğrultusunda bağımsız denetime tabi olan Birliğinizin, genel kurulda bağımsız denetçiye en fazla kaç yıl için seçebileceğine ilişkin Bakanlığımız görüşünü talep eden ilgi yazınız incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 4572 sayılı Kanunun 5'inci maddesinin birinci fıkrasında Bakanlıkça ortak sayısı ve ciro gibi kıstaslar dikkate alınarak belirlenen birliklerin 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun ilgili hükümlerine göre bağımsız denetime tabi olacağı belirtilmiştir. Buna göre, 14/6/2013 tarihli Tebliğ hükümleri kapsamındaki birliklerin Türk Ticaret Kanununun ilgili hükümlerine göre bağımsız denetime tabi olması öngörülmüştür.

Yine 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 409'uncu maddesinin birinci fıkrasında, anonim şirketler için olağan genel kurul toplantısının her faaliyet dönemi sonundan itibaren üç ay içinde yapılacağı, 399'uncu maddesinin birinci fıkrasında, denetçinin genel kurulca seçileceği, her faaliyet dönemi ve her halde görevini yerine getireceği faaliyet dönemi bitmeden seçilmesinin gerekli olduğu, altıncı fıkrasında da, faaliyet döneminin dördüncü ayına kadar denetçi seçilememişse, denetçinin, yönetim kurulunun, her yönetim kurulu üyesinin veya herhangi bir pay sahibinin istemi üzerine, dördüncü fıkra da gösterilen mahkemece atanacağı belirtilmiştir.

Öte yandan, 1163 sayılı Kooperatifler Kanunun 45'inci maddesinin birinci fıkrasında, olağan genel kurul toplantısının her hesap devresi sonundan itibaren 6 ay içinde ve en az yılda bir defa yapılmasının zorunlu olduğu, yine Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Anasözleşmesinin "Toplantı şekilleri ve zamanı başlıklı 24'ncü maddesinin birinci fıkrasında, olağan genel kurul toplantısının her hesap döneminin bitimini takip eden altı ay içinde yapılmasının zorunlu olduğu hüküm altına alınmıştır.

Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Anasözleşmesinin "Gündem" başlıklı 28'inci maddesinin birinci fıkrasının 7'nci bendinde, denetçinin seçilmesi olağan genel kurul toplantı gündeminde olması gereken hususlar arasında yer almıştır.

Bu kapsamda, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, Bağımsız Denetime Tabi Olacak Tarım Satış Kooperatif Birliklerinin Belirlenmesine Dair Tebliğ'in 4'üncü maddesinde belirtilen kriterler doğrultusunda bağımsız denetime tabi olan birliklerin kendi mevzuatları çerçevesinde genel kurullarını her hesap döneminin bitimini takip eden altı ay içinde yapmaları ve her faaliyet dönemine ilişkin genel kurulda bağımsız denetçiye seçmeleri gerekmektedir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

.....
Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425-251.04[KGM-07/1786]
Konu : Ürün Alım Fiyatı Uygulaması

S.S.TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi : 03.02.2016 tarihli sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı, ortakların kooperatiflerden girdi teminini arttırmayı teşvik etmek amacıyla, rekolte beyannamesiyle orantılı olmak üzere kooperatiften yüksek miktarda girdi temin eden ortaklardan alınacak ürünlere 10 Kr./Kg. daha fazla ürün alım fiyatı uygulanmasına ilişkin görüş talebiniz incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun 3 üncü maddesine göre, kooperatif ve birliklerin çalışma konuları ile ürün alımı ve alım bedelinin hesaplama ve ödeme şekline ilişkin usul ve esaslar örnek anasözleşmede gösterilmektedir. Tarım Satış Kooperatifleri Anasözleşmesinin 57 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında “Kooperatiflerin ürün alımları ile ilgili işlemleri, yönetim kurulunca belirlenen alım yöntemine ve saptanan esaslara göre yürütülür. Kooperatif Birliğe bağlı ise ürün alımında, mevzuata, anasözleşmelere ve genel kabul görmüş kooperatifçilik ve kurumsal yönetim ilkelerine aykırı olmamak koşuluyla Birliğin bu konuda belirleyeceği ilke ve esaslara göre hareket edilir.” hükümlerine yer verilmiştir. Yine, kesin fiyat alım yöntemine ilişkin 58 inci maddesinde de “Yönetim kurulu kararıyla, Kooperatif Birliğe bağlı ise Birliğin belirleyeceği ilke ve esaslar dikkate alınarak ... faaliyet gösterilen bölge ve sektördeki piyasa fiyatları gözetilerek belirlenen fiyat üzerinden üretici ortaklardan ürün alımı yapılabilir.” hükmü bulunmaktadır. Bu çerçevede, kooperatif yönetim kurulunun ve bağlı bulunduğu Birliğin ürün alımları konusunda ilke ve esasları belirleme yetkisi bulunmaktadır.

Diğer taraftan, 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 23 üncü maddesinde “Ortaklar bu kanunun kabul ettiği esaslar dâhilinde hak ve vecibelerde eşittirler.” hükmü bulunmaktadır. Bu nedenle, kooperatiflerin ortakları arasında ürün alımları dahil olmak üzere eşit muamele etme yükümlülüğü vardır.

Öte yandan, Tarım Satış Kooperatifleri Anasözleşmesinin 58 inci maddesine göre, kesin fiyat alım yöntemine göre ürün alımı yapılması durumunda, ön fiyat belirlenmiş ise piyasa gelişmelerine ve Kooperatifin mali durumuna göre fark fiyatı veya gelir gider müspet farkı üzerinden risturn ödenebilmektedir. Yine kooperatif anasözleşmesinin 67 nci maddesinde; ortak içi işlemlerden ortağın kooperatifle yaptığı işlemler esas alınarak, ortak dışı işlemlerden ise sermaye payları ile orantılı olmak üzere risturn dağıtılabileceği düzenlenmiştir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri çerçevesinde, kooperatiflerce gerçekleştirilecek ürün alımlarında kooperatiflerden yüksek miktarlarda girdi temin eden ortaklara 10 Kr./Kg. daha fazla alım fiyatı uygulanmasının, ortaklar arasında eşitsizliğe yol açacağı, ancak anasözleşme hükümleri çerçevesinde, fiyat farkı veya risturn dağıtımı yapılabileceği değerlendirilmektedir.

Bilginizi rica ederim.

.....
Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425/251.04
Konu : Ortak Dışı Ürün Alımı

S.S. TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi : 04.09.2014 tarihli sayılı yazınız.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına bağlı Araştırma İstasyonu Müdürlüğüne ait incir bahçelerinden elde edilen kuru incirlerin, Birliğiniz ortaklarına uygulanan kuru incir barem fiyatları üzerinden Birliğinizce ortak dışı olarak tesellüm edilip edilmeyeceği hususunda Bakanlığımız görüşünü talep eden ilgi yazınız incelenmiştir.

4572 sayılı Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri Hakkında Kanun'un 7 nci maddesi uyarınca hazırlanan ve Birliğinizce intibak edilen Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Anasözleşmesi'nin 46 ncı maddesinin ikinci fıkrasının c bendinde; ana ve tali ürünlerin alım, işleme, değerlendirilme ve satışına ilişkin yöntem, ilke ve esasları belirlemek yönetim kurulunun görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

Diğer taraftan, Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Anasözleşmesi'nin "Ürün Alımları ve Alımlarda Uyulacak Esaslar" başlıklı 59 uncu maddesinin ikinci fıkrasında "Birliğin, yönetim kurulunca belirlenen alım yöntemine ve alınan kararlara göre Kooperatiflerin satın alacakları ürünlerin cins ve kaliteleri ile bu ürünlerin ortak ve ortak dışı kıymet baremlerini, ya kooperatifler itibariyle ya da topluca tespit edeceği, aynı maddenin altıncı fıkrasında ise; Birlik tarafından, kooperatiflerden alınan ürün miktarlarının Birliğin ihtiyacını karşılamada yetersiz kalması durumunda ya da ürüne yönelik kamu destekleme veya dış ticaret uygulaması imkanlarından yararlanmak amacıyla piyasadan ve diğer üreticilerden alım yapılabileceği öngörülmüştür.

Yine Birlik Anasözleşmesi'nin 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasında "Ürün alımı ve değerlendirilmesi ile stokların muhafaza ve değerlendirilmesine ilişkin tüm faaliyetlerde, Birlik yönetim kurulunun gerek karar alırken gerekse denetim ve gözetim görevlerini yerine getirirken; Birlik genel müdürü ve diğer Birlik personelinin bu konularda görevlerini yürütürken, piyasa gelişmelerini de gözeterek, genel kabul görmüş rasyonel işletmecilik uygulamaları ve kooperatifçilik ilkelerini dikkate alacağı, Birliğin ve kooperatiflerin varlıklarını ve mali yapısını ve rekabet gücünü bozucu nitelikteki uygulamalardan kaçınacağı ve basiretli bir tacir gibi hareket edeceği, aynı maddenin ikinci fıkrasında ise alınacak ve satılacak ürünlerin; cins ve kalitelerine göre sınıflandırılmasında, fiyatlandırılmasında ve fire oranlarının belirlenmesinde standartlara ve varsa ilgili mevzuat hükümlerine, sektörde ve piyasalarda kabul gören ticari teamüllere göre hareket edileceği hüküm altına alınmıştır.

Bu kapsamda, kooperatiflerden alınan ürün miktarlarının Birliğinizin ihtiyacını karşılamada yetersiz kalması halinde, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri çerçevesinde, ... Araştırma İstasyonu Müdürlüğüne ait incir bahçelerinden elde edilen kuru incirlerin Birliğiniz ortaklarına uygulanan kuru incir barem fiyatları üzerinden ortak dışı olarak tesellüm edilmesinin Birliğiniz yönetim kurulunca değerlendirilmesi ve alınan karar doğrultusunda hareket edilmesi mümkün bulunmaktadır.

Bilginizi rica ederim.

.....
Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425-251.04[KGM-16/1440]
Konu : Ortak İçi Gelir Gider Farkı Dağıtımı

S.S. SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi : 04.04.2017 tarih sayılı yazınız.

İlgi yazınızda; birliğiniz tarafından 2015/16 iş yılı ortak içi işlemlerden elde edilen gelir gider müspet farklarının, bağlı kooperatiflere ve kooperatiflerin kendi genel kurullarında aldıkları kararlar doğrultusunda üretici ortaklara dağıtılmasının planlandığından bahisle, kooperatiflerde bilançoların tasdik edilmeden risturn dağıtımının yapılıp yapılamayacağı ve dağıtımda nasıl bir yol izleneceğine ilişkin Bakanlığımız görüşü sorulmaktadır.

Bilindiği üzere, 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasında, kooperatif ve birliklerde gelir-gider farklarının dağıtımına ve giderlerin paylaşımına ilişkin usul ve esasların örnek anasözleşmede gösterileceği hüküm altına alınmıştır.

Bu kapsamda 4572 sayılı Kanuna dayanılarak hazırlanan Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Örnek Anasözleşmesinin 68'inci maddesinde; birliğin risturna tabi ve risturna tabi olmayan işlemleri için ayrı ayrı düzenlenen gelir-gider tablolarına göre oluşan gelir-gider farklarının; bilanço ve gelir-gider tablolarının genel kurulca kabulü üzerine dağıtımına ilişkin esaslar düzenlenmiş olup ortak içi işlemlerden elde edilen gelir-gider müspet farkının;

- % 10'unun Yedek Akçe Hesabına, % 10'unun Destek Fonuna, % 5'inin Risk Fonuna, % 1'inin 4629 sayılı Kanun gereği Kamu payına ayrılacağı,

- Geriye kalan % 74 payın yarısının kooperatiflere risturn olarak dağıtılacağı, genel kurulun; % 74 payın kalan diğer kısmının tamamının veya bir kısmının kooperatiflere risturn olarak dağıtılmasına karar verebileceği gibi, dağıtılmayan kısmın Yedek Akçe Hesabına veya genel kurulca tesis edilecek fonlara aktarılmasına da karar verebileceği,

- Risturn olarak ayrılan kısımların, birlikle yaptıkları işlemler esas alınarak havuz yöntemi ve/veya (fark fiyatı verilmemiş olması kaydıyla) ön fiyatla ürün teslim eden kooperatiflere dağıtılacağı,

- Ait olduğu hesap dönemine bakılmaksızın gelir-gider menfi farkları ortadan kaldırılmadıkça ve Birliğin vadesi dolmayan kredi ve diğer borçları hariç olmak üzere, kullanılan krediler ve diğer borçlar ödenmedikçe gelir-gider müspet farkının dağıtımının yapılamayacağı, öngörülmüştür.

Aynı hususlar kooperatifler için Tarım Satış Kooperatifi Örnek Anasözleşmesinin 67'nci maddesinde de düzenlenmiştir.

Söz konusu hükümlerin incelenmesinden, birlik ve kooperatiflerde gelir gider farkı dağıtımının yapılabilmesi için bazı şartların yerine getirilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Bunlar içerisinde “gelir-gider tablolarının birlik ve kooperatif genel kurullarında onaylanması” şartıyla ilgili olarak birlik ve kooperatif anasözleşmesinin 35’inci maddesinin ikinci fıkrasında; “*Genel kurulca, görüşülen hesap dönemine ilişkin olarak seçilen denetçi tarafından düzenlenen raporlar genel kurulda görüşülmeden bilanço ve hesaplar kabul; yönetim kurulu üyeleri ibra edilmiş sayılmaz*” denilmektedir.

Diğer taraftan, 4572 sayılı Kanunun 5’inci maddesi ve 14/06/2013 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “*Bağımsız Denetime Tabi Olacak Tarım Satış Kooperatif Birliklerinin Belirlenmesine Dair Tebliğ*” çerçevesinde bağımsız denetim kriterleri belirlenmiş olup, birliğinizin de bu kriterleri sağladığı ve denetimlerin bu kapsamda yaptırıldığı bilinmektedir. Ancak bağımsız denetim kapsamı dışında kalan birlikler ile tarım satış kooperatiflerinin denetimine ilişkin 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunun 397/5’inci maddesi çerçevesinde Bakanlığımızca hazırlanıp Bakanlar Kurulu’nca kabul edilecek olan yönetmelik henüz yayımlanmadığından, birliğinize bağlı kooperatiflerin denetimlerinin yerine getirilemediği; denetlenmemiş dönemlere ilişkin bilançoların tasdik edilemediği, bilanço, gelir gider farkı hesapları ile yönetim kurulu raporlarının kabulü veya reddi ile yönetim kurulu üyelerinin ibrası hususlarının karara bağlanamadığı anlaşılmaktadır.

Öte yandan Bakanlığımızın konuya ilişkin 2013/7 sayılı genelgesinde, kooperatif ve birlik anasözleşmelerinin ilgili hükümleri uyarınca, 6102 sayılı Kanunun 397/5’inci maddesi hükmü çerçevesinde zorunlu kılınan denetimler yaptırılmadan ve denetim raporları genel kurula sunulmadan; gündeme konulması zorunlu olsa bile denetlenmemiş dönemlere ilişkin bilanço, bilanço hesaplarının dökümü, gelir gider farkı hesapları ile yönetim kurulu raporlarının incelenmesi, kabulü veya reddi ve yönetim kurulu üyelerinin ibrası hususlarının görüşülerek karara bağlanamayacağı; gündemde yer vermek suretiyle veya 1163 sayılı Kanunun 46’ncı maddesinin son fıkrası ve kooperatif ve birlik anasözleşmelerinin ilgili hükümleri çerçevesinde bilanço ve ibranın, denetlenmemiş dönemlere ilişkin denetim raporlarının hazırlanmasını takiben gerçekleştirilecek ilk genel kurul toplantısında kadar geri bırakılacağı karar altına alınmıştır.

Bu durumda, birliğiniz ortağı kooperatiflerin bilanço ve gelir-gider tabloları, genel kurulca kabul edilmeden gelir gider müspet farklarının dağıtımının kesin ve nihai olarak sonuçlandırılması mümkün olmamakla birlikte; kooperatif ve birliklerin işleyişlerinin bozulmaması ve üretici ortakların mağdur olmaması amacıyla, bilançoların denetlenip tasdik edilerek kesinleşmesi sürecine kadar; ortak içi işlemlerle ilgili olarak birlik ve kooperatif anasözleşmelerinin ilgili hükümleri çerçevesinde ve bilançoların kesinleşeceği tarihte herhangi bir farkın bulunması halinde bunun giderilmesi şartıyla;

- Gerekli yedek akçe ve fon kesintilerinin yapılması, geriye kalan tutarın dağıtımına dair genel kurul kararı alınması, ait olduğu hesap dönemine bakılmaksızın varsa gelir-gider menfi farklarının ortadan kaldırılması ve Birliğin vadesi dolmayan kredi ve diğer borçları hariç olmak üzere, kullanılan krediler ve diğer borçların ödenmiş olması kaydıyla karın elde edildiği iş yılında, havuz yöntemi ve/veya (fark fiyatı verilmemiş olması kaydıyla) ön fiyatla ürün teslim eden kooperatiflere, birlikle yaptıkları işlemler esas alınarak,

- Yine aynı koşullar çerçevesinde ilgili iş yılında Birliğinize bağlı kooperatiflere ürün teslim eden ortaklara, kooperatifle yaptıkları işlemler esas alınarak, hesaplanan risturn

tutarlarına mahsuben avans niteliğinde bir ödeme yapılmasının mümkün olduğu değerlendirilmektedir.

Ayrıca kooperatiflere dağıtılacak olan risturn tutarlarının hesaplanmasında, öncelikle her bir kooperatifin birliğe teslim ettiği toplam ürün değerinin birlikçe alınan toplam ürün değeri içindeki oranı bulunarak, elde edilen kardan gerekli yedek akçe ve fon kesintilerinin yapılmasının ardından, kooperatiflere dağıtılacak olan tutarın söz konusu oran kullanılarak bulunması; bunun akabinde her kooperatifin kendisine dağıtılan tutar üzerinden yine gerekli kesintileri yaptıktan sonra aynı şekilde kendi ortaklarının ürün teslimat tutarları nispetinde hesaplayacağı orana göre dağıtımı uygulaması gerekmektedir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

.....

Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425-251.04[KGM-16/1440]

Konu : Ortak Dışı Gelir Gider Farkı Dağıtımı

S.S. TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi : 27.12.2016 tarihli sayılı yazınız.

İlgi yazınızda; birliğiniz tarafından 2012/13 ile 2013/14 iş yıllarında ortak dışı işlemlerden elde edilen ve geçmiş yıl karları hesabında bekletilen gelir gider müspet farklarının kooperatiflere dağıtılmasının planlandığından bahisle, birlik ve kooperatif anasözleşmelerinin uygulanmasında tereddüte düşülen konular hakkında Bakanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Bilindiği üzere, tarım satış kooperatifleri ve birliklerinin vergisel muafiyet ve istisnalarına ilişkin hükümler 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun 6'ncı maddesinde düzenlenmiş; yine anılan Kanunun 3'üncü maddesinde kooperatif ve birliklerin gelir gider farklarının dağıtımına ilişkin usul ve esasların örnek anasözleşmelerde düzenleneceği belirtilmiştir.

Bu kapsamda, birlik anasözleşmesinin 68'nci maddesinin “ B- Ortak dışı işlemler ” başlığı altında;

“a) Ortak dışı işlemlerden doğan gelir-gider müspet farkı ayrı bir hesapta toplanır ve gelir-gider menfi farkların kapatılmasında kullanılır.

b) Gerçekleştiği hesap dönemini takip eden beş hesap döneminde gelir-gider menfi farklarının kapatılmasında kullanılmayan ortak dışı işlemlerden doğan gelir-gider müspet farklarının % 50'si Destek Fonuna aktarılır. Genel kurul, bu oranı % 25'e kadar düşürebileceği gibi, % 75'e kadar da çıkarabilir.

c) Gelir-gider menfi farkların kapatılmasında kullanılmayan kısmın en az % 25'i Kooperatiflere sermaye payları ile orantılı olarak dağıtılır. Genel kurul; varsa geriye kalan ve Destek Fonuna aktarılmayan payın tamamının veya bir kısmının Kooperatiflere dağıtılmasına karar verebileceği gibi, Yedek Akçe Hesabına ve genel kurulca tesis edilecek fonlara aktarılmasına da karar verebilir.” hükümleri yer almaktadır. Aynı konuya ilişkin benzer hususlar kooperatifler için kooperatif anasözleşmesinin 67'nci maddesinde düzenlenmiştir. Bu çerçevede, ilgili anasözleşme hükümleri birlikte değerlendirildiğinde;

1- Birliğinizin ortak dışı işlemlerinden elde edilen ve dağıtılması planlanan gelir gider müspet farkının, bağlı kooperatiflere sermaye payları ile orantılı olarak dağıtılması gerektiği, dağıtılacak olan tutarlarının belirlenmesinde kooperatiflerin karın elde edildiği ilgili iş yıllarındaki birliğinize olan sermaye paylarının dikkate alınmasının uygun olacağı,

2- Anasözleşme gereği ortak dışı işlemlerden elde edilen gelir gider müspet farkının öncelikle gelir gider menfi farkının kapatılmasında kullanılması gerektiğinden, birliğinize bağlı kooperatiflerden geçmiş yıl zararları bulunanların, bu zararları kapatmadan ortaklarına kar payı dağıtmasının mümkün bulunmadığı,

3- 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 42'nci maddesinde, gelir gider farkının bölüşülmesi hakkında karar alma yetkisi genel kurulun yetkileri arasında sayılmış, kooperatif anasözleşmesinin 67'nci maddesinde gelir gider müspet farklarının, gelir-gider menfi farkların kapatılmasında kullanılmayan kısmının en az % 25'inin ortaklara sermaye payları ile orantılı olarak dağıtılacağı öngörülmüş, geriye kalan ve anasözleşme gereği destek fonuna ayrılması gerekenin dışında kalan kısmın dağıtımı konusunda karar alma yetkisi de genel kurula verilmiş olduğundan, birliğiniz tarafından kooperatiflere dağıtılacak olan gelir gider müspet farkının, kooperatifler tarafından ortaklara dağıtılması aşamasında da her kooperatifin kendi genel kurulunda bu konuda karar alması gerektiği,

4- Birliğinizden bağlı kooperatiflere dağıtılacak olan gelir gider müspet farkının kooperatif ortaklarına dağıtılması aşamasında kooperatif anasözleşmesinin 67'nci maddesi hükümlerine göre hareket edilmesi gerekmekte olup, ortak dışı işlemlerden elde edilen gelir gider müspet farkının ortaklara sermaye payları ile orantılı olarak dağıtılması zorunluluğu dikkate alındığında, söz konusu karın ilgili yıllarda ürün teslim eden ortakların teslimat tutarları ile orantılı olarak dağıtılmasının ilgili mevzuat çerçevesinde mümkün bulunmadığı,

5- Birliğiniz tarafından kooperatiflere dağıtılan tutarların kooperatif ortaklarına dağıtımına karar verilmesi halinde, yine ilgili iş yıllarındaki ortak sermaye paylarının dikkate alınması gerekeceğinden, karın elde edildiği iş yıllarında kooperatiflere ortak olanların dağıtılacak tutarlar üzerinde haklarının bulunduğu,

6- Birliğiniz tarafından kooperatiflere dağıtılacak olan gelir gider müspet farkının kooperatifler tarafından ortak içi gelir mi ortak dışı gelir mi olarak hesaplara alınacağı, söz konusu tutarların kooperatifler tarafından üretici ortaklara dağıtılması aşamasında, birliğiniz tarafından daha önce ödenmiş olan kurumlar vergisinin kooperatifler adına tekrar tahakkuk edip etmeyeceği ve yine üretici ortaklar açısından söz konusu tutarların gelir vergisi stopajına tabi tutulup tutulmayacağı hususları, görev alanına girmesi nedeniyle görüşü alınmak üzere Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığına iletilmiş olup, anılan Başkanlıktan alınan ve bir örneği ekte gönderilen görüş yazısı çerçevesinde hareket edilmesi gerektiği,

7- Gelir-gider menfi farklarının kapatılmasında kullanılmayan ortak dışı işlemlerden doğan gelir gider müspet farklarının belirli oranlardaki kısmının destek fonuna aktarılmasına dair zorunluluklar hem birlik hem kooperatif anasözleşmesinde ayrı ayrı düzenlendiğinden, birlikten kooperatife aktarılan tutarların birlikte olduğu gibi destek fonu kesintisine tabi tutulması ve dağıtım oranlarının belirlenmesi konusunda kooperatif genel kurullarında da karar alınması gerektiği, değerlendirilmektedir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

.....

Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 84373613/251.04
Konu : Gelir Gider Farkının Aktarılması

S.STARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi: 22/01/2015 tarih sayılı yazınız.

Birliğinize bağlı kooperatiflerin iş yılı sonucunda oluşacak gelir gider müspet farkının, ortakların taksitlendirilen vadesi gelmemiş sermaye payı borçlarına aktarılıp aktarılmayacağı hususunda Bakanlığımız görüşünü talep eden ilgi yazınız incelenmiştir.

4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun 7 nci maddesi uyarınca, Bakanlığımızca yürürlüğe konulan ve bağlı kooperatiflerinizce intibak edilen Tarım Satış Kooperatifi Örnek Anasözleşmesinin “Payların Ödenmesi” başlıklı 11 inci maddesinin üçüncü fıkrasında, ortağın sermaye payı borçlarının 20 taksiti geçmemek üzere genel kurulca belirlenecek taksit süresi içinde yılda bir taksit olmak üzere eşit taksitler halinde tahsil edileceği, beşinci fıkrasında ise muaccel hale gelen tüm sermaye taahhüt borçlarının ortaklara yapılacak ödemelerden mahsup edileceği hüküm altına alınmıştır. Yine Anasözleşmenin “Gelir gider farkı ve dağıtımı” başlıklı 67 nci maddesinde, gelir gider müspet farkının dağıtımının ne şekilde yapılacağına ilişkin esaslar belirlenmiştir.

Bu kapsamda, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri çerçevesinde, kooperatiflerin iş yılı sonucunda oluşacak gelir gider müspet farkının, ortaklara risturn olarak dağıtılacak kısmından sadece vadesi gelen sermaye taahhüt borçlarının mahsup edilebileceği, vadesi gelmeyen ve taksitlendirilen diğer sermaye taahhüt borçlarının ödenmesinde ise gelir gider müspet farkının kullanılamayacağı değerlendirilmektedir.

Bilginizi rica ederim.

.....
Bakan a.
Genel Müdür V.

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425-251.04
Konu : Tasfiye Kuruluna İlişkin

..... VALİLİĞİNE
(Ticaret İl Müdürlüğü)

İlgi : 01.02.2016 tarihli ve sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazı ekinde yer alan S.S. Tarım Satış Kooperatifleri Birliğinin 12/01/2016 tarih ... sayılı yazısında; S.S. Tarım Satış Kooperatifinin kanunda öngörülen süre içerisinde anasözleşmeye intibak işlemlerini gerçekleştirmediğinden bahisle kanunen dağılmış sayılacağı, bu durumda kooperatifin tasfiye sürecinin başlatılması gerektiği, dolayısıyla mevcut yönetim kurulunun tasfiye kurulunun görev alanında bulunan kooperatif varlıklarının satılması işleri hususunda bir yetkisinin bulunmaması nedeniyle ileride doğabilecek telafisi mümkün olmayan zararların önlenmesi hususlarına yer verilmiş ve nasıl bir süreç izleneceğine yönelik görüşümüz talep edilmiştir.

Öncelikle, tarım satış kooperatifleri ve birliklerini düzenleyen 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin 2 nci fıkrası bu kuruluşlar için uygulanacak hükümlerin sırasını belirlemektedir. Buna göre; tarım satış kooperatif ve birlikleri hakkında sırasıyla 4572 sayılı Kanun, 4572 sayılı Kanunda açıkça örnek anasözleşmelerde düzenleneceği belirtilen hususlarda örnek anasözleşmeler, 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun anonim şirketlerle ilgili hükümleri uygulanmaktadır.

Öte yandan, 6455 sayılı Kanunla değişik 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun'un 7 nci maddesinin ikinci fıkrasında, anasözleşmelerini en çok altı ay içerisinde intibak ettirmeyen kooperatif ve birliklerin dağılmış sayılacağı hüküm altına alınmıştır. Yine, 08/04/2014 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Tarım Satış Kooperatifi ve Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Örnek Anasözleşmeleri İntibak Usul ve Esaslarının Belirlenmesine Dair Tebliğ'in 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasında, anasözleşmelerini, bu Tebliğin yürürlük tarihinden itibaren en çok altı ay içinde örnek anasözleşmelere intibak ettirmeyen kooperatif ve birliklerin dağılmış sayılacağı hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda; 8 Ekim 2014 tarihine kadar intibak işlemlerini gerçekleştirmemiş olan S.S. Tarım Satış Kooperatifi kanunen dağılmış sayılmaktadır.

Diğer yandan, Türk Ticaret Kanununun 529 uncu maddesinde anonim şirketlerin sona erme sebepleri düzenlenmiş olup, f bendinde; "Kanunlarda öngörülen diğer hallerde, sona erer." hükmü yer almaktadır. Anılan Kanunun 533 üncü maddesinin birinci fıkrasında ise, sona eren şirketin tasfiye haline gireceği hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan, kooperatif yeni anasözleşmeye intibak etmediği için geçerli olan önceki Tarım Satış Kooperatifi Anasözleşmesinin “Tasfiye kurulu” başlıklı 73 üncü maddesinin birinci fıkrasında; “Tasfiye kurulu genel kurul tarafından seçilecek en az üç kişiden oluşur. Genel kurul tasfiye kurulu sayısı kadar yedek üye seçimi de yapar. Genel kurul bu hususta yönetim kurulunu da görevlendirebilir. Genel kurulca tasfiye kurulu için bir seçim veya görevlendirme yapılmadığı takdirde, tasfiye işlerini yönetim kurulu yürütür. Bunlar genel kurulca her zaman azil ve yerlerine yenileri tayin olunabilir.” hükmü yer almaktadır.

Yine, Tarım Satış Kooperatifi Anasözleşmesinin 73 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında, “Tasfiye kurulunun yukarıdaki şekilde oluşturulmasına imkan bulunmaması halinde ortaklardan birisinin başvurusu üzerine mahkemece tasfiye memurları atanabileceği gibi, ortağın talebine istinaden, tasfiyeye memur kimselerin haklı sebepler dolayısıyla azli ile yerlerine yenilerinin atanmasına da karar verilebilir.” hükmü bulunmaktadır.

Söz konusu kooperatif, 4572 sayılı Kanun ve anılan Tebliğ uyarınca dağılmış sayıldığından tasfiye haline gireceği ilgili mevzuattan anlaşılmaktadır. Ayrıca, kooperatifin uzun yıllar genel kurulunu yapmaması ve seçilen yönetim kurulu üyelerinin görev sürelerinin sona ermiş olması halinde kooperatif organsız kalmış olacaktır.

Öte yandan, TTK’nın 536 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında; “Şirketin feshine mahkemenin karar verdiği hallerde tasfiye memuru mahkemece atanır.” hükmü yer almaktadır. Bu doğrultuda, kanunen şirketin feshine karar veren mahkeme, tasfiye memuru tayin edebilmek için kendisinden bu yönde bir talepte bulunulması gerekmeksizin tasfiye memurunu belirlemektedir.

Ayrıca, TTK’nın 542 nci maddesinde, tasfiye memurlarının şirketin süregelen işlemlerini tamamlaması, gereğinde pay bedellerinin henüz ödenmemiş olan kısımlarını tahsil ederek aktifleri paraya çevirmesi ve şirket borçlarını ödemesi hususları düzenlenmiştir. Bunun dışında ilgili mevzuat gereği, tasfiye memurları kooperatifi borçlandıracak ya da taahhüt altına sokacak tasfiyenin gerektirmediği yeni bir işlem yapamayacaktır.

Bu durumda, S.S..... Tarım Satış Kooperatifinin genel kurulunun toplanarak kooperatifin feshine karar verilmesi ve tasfiye kurulunu belirlemesi veya ortaklardan birisinin kooperatif merkezinin bulunduğu yerdeki Asliye Ticaret Mahkemesine başvurarak kooperatifin feshine karar verilmesini talep etmesi ve Mahkemece belirlenecek tasfiye kurulu ile kooperatifin tasfiye edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

.....
Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425-251.04
Konu : Tasfiyeden Yararlanma

Sayın.....

İlgi : 09.04.2016 tarihli başvurunuz

Bakanlığımız Bilgi Edinme Biriminden alınan 9/4/2016 tarihli, S.S. Tarım Satış Kooperatifleri Birliği'ne bağlı olarak faaliyet gösteren S.S.Tarım Satış Kooperatifi'nin yönetim kurulu üyeliğini yaptığınız 2009-2015 yıllarına ait olmak üzere vergi dairesi ve SGK'dan tarafınıza borç tebliğ edildiğine ve kamuya olan borçların sorumluluğuna ilişkin ilgede kayıtlı başvurunuz incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun Geçici 7 nci maddesinin birinci fıkrasında "1/5/2000 tarihinden sonra Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu (DFİF) kaynaklarından kredi kullanan ve bu maddenin yayımı tarihi itibarıyla kredi bakiyesi bulunan birliklerin, bu maddenin yayımını izleyen üç ay içinde tasfiye kararı almaları ve bu madde hükümlerinden yararlanmak için Bakanlığa başvurmaları halinde, tasfiye süreçlerinin tamamlanması ve birliğin ticaret sicil kayıtlarının silinmesini takiben, Hazine alacağına dönüşen DFİF kaynaklı kredi borçlarının ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun Hükümlerine göre takip edilen borçları ile kamuya olan diğer borçlarının tasfiye kararının Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlandığı tarih itibarıyla bakiyelerinin terkin edilmesi Bakanlığın talebi ve Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir." hükmü yer almaktadır.

Anılan Kanun hükümlerine göre bu maddenin uygulanmasına ve tasfiye işlemlerine ilişkin usul ve esasları düzenleyen Bakanlar Kurulunun "Tasfiye Kararı Alan Tarım Satış Kooperatifleri Birliklerinin Tasfiyelerine İlişkin Usul ve Esasların Belirlenmesi ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Olan Borçlarının Terkin Edilmesine Dair Karar"ı 18/12/2013 tarihli Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Anılan Kararda; terkine konu olan birlik borçları, terkin işlemi, dava ve takibatların durumu, tasfiye kurulunun oluşturulması, görev süresi ve azli, tasfiye kurulunun görevleri, tasfiye usul ve esasları, tasfiye gelirlerinin dağıtılması ve ortak kooperatiflerin sorumluluğu, birlik yöneticilerinin sorumluluğu ve Bakanlığın uygulamaya ilişkin yetkileri hususlarında ayrıntılı açıklamalar yapılmıştır.

Bu çerçevede, 4572 sayılı Kanun ve söz konusu Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında, 1/5/2000 tarihinden sonra Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu (DFİF) kaynaklarından kredi kullanan ve 4572 sayılı Kanunun geçici 7 nci maddesinin yayımı tarihi itibarıyla kredi bakiyesi bulunan Birliklerin, söz konusu maddenin yayımını izleyen üç ay içinde tasfiye kararı alarak Bakanlığa başvurmaları halinde, tasfiye süreçlerinin tamamlanması ve birliğin ticaret sicil kayıtlarından terkin edilmesi durumunda DFİF kaynaklı kredi borçları ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun Hükümlerine göre takip edilen borçları ile kamuya olan diğer borçları terkin edilebilecektir.

Dolayısıyla, anılan Kanun ve Bakanlar Kurulu Kararı hükümleri doğrultusunda, DFİF kaynaklı kredi borçlarının ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun Hükümlerine göre takip edilen borçların ve kamuya olan diğer borçların terkin edilebilmesi sadece tasfiye kararı alan ve mevzuatta belirlenen şartları yerine getirebilen Birlikler için düzenlenmiş olup, tasfiye kararı alan birliklere bağlı olan kooperatifler bu hükümlerden yararlanamamaktadır.

Bilginizi rica ederim.

.....

Bakan a.
Daire Başkanı

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425-251.04
Konu : Tasfiyeye İlişkin

Sayın

İlgi : 18/02/2016 tarihli yazınız.

Kooperatifinizin üç yıldır herhangi faaliyet gösteremediği ve bundan dolayı genel kurul toplantılarını yapamadığınızı ancak mevcut durumda kooperatifin genel kurul toplantısını gerçekleştirerek hukuken varlığını devam ettirmek ve faal hale getirmek istediğinizi belirten ayrıca kooperatifin mevcut durumu ile ilgili bilgi talep eden ilgi başvurunuz incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 6455 sayılı Kanunla değişik 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun'un 7 nci maddesinin ikinci fıkrasında, anasözleşmelerini en çok altı ay içerisinde intibak ettirmeyen kooperatif ve birliklerin dağılmış sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

Yine, 08/04/2014 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Tarım Satış Kooperatifi ve Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Örnek Anasözleşmeleri İntibak Usul ve Esaslarının Belirlenmesine Dair Tebliğ'in 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasında, anasözleşmelerini, bu Tebliğin yürürlük tarihinden itibaren en çok altı ay içinde örnek anasözleşmelere intibak ettirmeyen kooperatif ve birliklerin dağılmış sayılacağı hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda; 8 Ekim 2014 tarihine kadar intibak işlemlerini gerçekleştirmemiş olan S.S.Tarım Satış Kooperatifi kanunen dağılmış sayılmaktadır.

Bu durumda, Kanunen dağılmış sayılan kooperatiflerin, faaliyetlerinin devam edip etmediğine yönelik olarak ilgili Mahkemeye müracaat ederek bu durumlarını tespit ettirmeleri halinde, yeni örnek anasözleşmeye intibak işlemini gerçekleştirmek şartıyla faaliyetlerini sürdürmelerinin mümkün olacağı değerlendirilmektedir.

Bilginizi rica ederim.

.....
Bakan a.
Daire Başkanı

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425-251.04[KGM-35/2709]

Konu : Uzmanlar Komitesi Kriterleri

S.S TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi : 07/06/2016 tarihli sayılı yazınız.

Birliğinize bağlı kooperatiflerinizde uzmanlar komitesi kurulmasını gerektiren kriterlerin varlığının tespiti ile etkinlik ve verimliliği azalmış veya varlıklarının yarısı karşılıksız kalmış kooperatiflerin tespitine yönelik çalışmalara ilişkin olarak Bakanlığımız görüşünü talep eden ilgi yazınız incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 4572 Sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun “Bağımsız denetim ve alınması gereken tedbirler” başlıklı 5'inci maddesinin 2'nci fıkrasında “Yönetim kurulu, doğrudan ya da Bakanlıkça yapılan denetim veya bu madde kapsamında yapılacak denetim sonucunda bir görüş olarak bildirilmiş ise, birlikte ve bir birliğe bağlı olmayan kooperatiflerde üst üste üç dönemin menfi gelir-gider farkı ile sonuçlanması veya her hâlükârda menfi gelir-gider farkının toplam aktif değerlerin yüzde onuna tekabül etmesi veya borç ödemedi ve giderlerin karşılanması sorun yaşanması durumlarında, birlik ve ortak kooperatiflerin veya kooperatifin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, gerekli önlemlerin alınması ve riskin yönetilmesi amacıyla derhal uzmanlardan bir komite kurmak ve komitenin sağlıklı bir şekilde çalışmasını sağlamak üzere her türlü tedbiri almakla yükümlüdür.” hükmü bulunmaktadır.

Bununla birlikte, uzmanlar komitesi kurulması ile durumu düzeltmeye yönelik tedbirlerin alınmasına ilişkin detaylar, tarım satış kooperatifi anasözleşmesi ile tarım satış kooperatifleri birliği anasözleşmesinin 86'ncı ve 87'nci maddelerinde düzenlenmiştir.

Bu kapsamda, uzmanlar komitesi kurulmasının kriterlerinden biri olan “her hâlükârda menfi gelir-gider farkının toplam aktif değerlerin yüzde onuna tekabül etmesi” şeklinde belirtilen menfi gelir-gider farkı, geçmiş yıl zararları ile dönem zararlarının toplamını değil, bir dönemde gerçekleşen menfi gelir-gider farkını ifade etmekte olup yapılacak çalışmalarda bu doğrultuda işlem tesis edilmesi uygun olacaktır.

Bilginizi rica ederim.

.....
Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425-251.05
Konu : Uzmanlar Komitesi

S.S. TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi : 24.06.2016 tarihli sayılı yazınız.

4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun ile Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Örnek Anasözleşmesi kapsamında, uzmanlar komitesinin kurulma kriterlerinde esas alınacak süre ve komitenin çalışma esaslarına ilişkin Bakanlığımız görüşünün sorulduğu ilgi yazınız incelenmiştir.

Bilindiği gibi 4572 sayılı Kanunun 5'inci maddesinin ikinci fıkrasında, uzmanlar komitesinin kurulma amacı ile hangi hallerde kurulacağı hususları düzenlenmiş ancak komitenin oluşumu, çalışma esasları, hazırlanacak komite raporunun içeriği, bu konularda birlik ve kooperatiflerin yükümlülükleri gibi detaylar Tarım Satış Kooperatifi Örnek Anasözleşmesinin 86'ncı, Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Örnek Anasözleşmesinin 87'nci maddelerinde düzenlenmiştir.

Bu çerçevede, uzmanlar komitesinin kurulmasının kriterleri arasında yer alan, üst üste 3 dönemin menfi gelir-gider farkıyla sonuçlanması kriterindeki sürelerin hesabında, 4572 sayılı Kanunda yapılan değişikliklerin ardından yeniden hazırlanan ve konuya ilişkin detayların yer aldığı kooperatif ve birlik anasözleşmelerinin yürürlük tarihinin esas alınması mümkündür.

Öte yandan birlik anasözleşmesinin 86'ncı maddesinin 3'üncü fıkrasında, uzmanlar komitesinin çalışmalarını bir ay içinde tamamlaması, sürenin yetmemesi halinde bir defaya mahsus olmak üzere bir ay daha ek süre verilmesi öngörüldüğünden, Kanun ve anasözleşmede öngörülen kriterlerden birine dayanarak bir uzmanlar komitesi kurulması halinde, takip eden iş yılına kadar komitenin çalışmalarını tamamlamış olacağı, her halükarda kurulmuş olan uzmanlar komitesinin ilgili döneme dair çalışmalarını tamamlayarak raporunu sunmasının önünde bir engelin bulunmadığı değerlendirilmektedir.

Bilginizi rica ederim.

.....
Bakan a.
Genel Müdür V.

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425/251.04
Konu : Muafiyet ve İstisnalar

Sayın,

İlgi : 03/12/2014 tarih sayılı başvurunuz.

İlgi başvurunuzla; 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu ve 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun uyarınca kooperatif ve birliklerin noterde tasdik işlemine tabi belgeler arasında vergi, resim ve harçtan müstesna olanların içerisinde vekaletname, taahhütname, sözleşme vs. noterlik işlemlerinin yer alıp almadığı, bu tür belgeleri kooperatif ve birliklerin kendi ortakları ile düzenlemeleri durumunda vergi, resim ve harçtan müstesna olup olmadığı hususlarında bilgi talep edilmiştir. Konuyla ilgili istenilen hususlara ilişkin açıklamalara aşağıda yer verilmiştir.

1163 sayılı Kooperatifler Kanununun Muafıklar başlıklı 93 üncü maddesinde birinci fıkrası (b) bendi; “Kooperatifler, kooperatif birlikleri, kooperatif merkez birlikleri ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliğinin her nevi defterlerin ve anasözleşmelerin tasdiki ve açılış tasdiklerinde sayfalarının mühürlenmesi her nevi harçtan ve Damga Vergisinden muaftır.” hükmü bulunmaktadır.

Dolayısıyla;1163 sayılı Kooperatifler Kanununa tabi kooperatif ve üst kuruluşlarında; gerek kuruluş sırasında gerekse faaliyetleri boyunca, tutulması zorunlu olsun veya olmasın her türlü defterlerin açılış ve kapanış tasdikleri, ara tasdikleri, açılış tasdiklerinde defter sayfalarının noter tarafından mühürlenmesi, her türlü harçtan ve damga vergisinden muaf tutulmuştur.

4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun Muafiyet ve İstisnalar başlıklı 6 ncı maddesinde ;

“Bu Kanuna göre kurulmuş bulunan kooperatifler ve birliklerin faaliyetlerinde;

(a) bendinde; Kooperatife ortak olmak üzere başvuran üreticilerle ortakların, kooperatifleriyle yapacakları her türlü işlemleri ve bunlarla ilgili kâğıt, belge, senet, beyanname, taahhütname, vekâletname, makbuz, kooperatif lehine yapacakları ipotek ve rehinler her türlü vergi, resim ve harçtan,

(b) bendinde; Birbirlerinden ve ortaklarından aldıkları faiz ve komisyonlar, birbirleri ya da üçüncü şahıslarla yaptıkları her türlü gayrimenkul alım satımı (üçüncü şahıslara terettüp eden vergi, resim ve harçlar hariç), ayrıca üretim tesislerinin ve bu tesislere ilişkin gayrimenkullerin satışı, bağış ve diğer ivazsız iktisapları ile bütün işleri için düzenlenecek senet, beyanname, taahhütname, sözleşme, vekâletname ve lehlerine yapılacak ipotek ve rehinler kurumlar vergisi ve damga vergisi de dahil olmak üzere her türlü vergi, resim ve harçtan,

(h) bendinde; Kooperatif ve birliklerin defter ve belgelerinin notere tasdik ettirilmesi işlemleri yalnızca noterlik ücretine tabi olup, vergi, resim ve harçtan, Müstesnadır.” hükümlerine yer verilmiştir.

Bu durumda; 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanuna tabi kooperatif ve birliklerin; defter ve belgelerinin notere tasdik ettirilmesi işlemleri yalnızca noterlik ücretine tabi olup bu işlemleri vergi, resim ve harçtan müstesna tutulmuştur. Bu kooperatif ve birliklerin; kooperatife ortak olmak üzere başvuran üreticilerle ortakların, kooperatifleriyle yapacakları her türlü işlemleri ve bunlarla ilgili kâğıt, belge, senet, beyanname, taahhütname, vekâletname, makbuz ve kooperatif lehine yapacakları ipotek ve rehinlerin ile birbirlerinden ve ortaklarından aldıkları faiz ve komisyonlar, birbirleri ya da üçüncü şahıslarla yaptıkları her türlü gayrimenkul alım satımı (üçüncü şahıslara terettüp eden vergi, resim ve harçlar hariç), ayrıca üretim tesislerinin ve bu tesislere ilişkin gayrimenkullerin satışı, bağış ve diğer ivazsız iktisapları ile bütün işleri için düzenlenecek senet, beyanname, taahhütname, sözleşme, vekâletname ve lehlerine yapılacak ipotek ve rehinler kurumlar vergisi ve damga vergisi de dahil olmak üzere her türlü vergi, resim ve harçtan müstesna bulunmaktadır.

Bununla birlikte; Kanunda yer almayan herhangi bir muafiyet ve istisna geçerli olmayacaktır.

Bilginizi rica ederim.

.....

Bakan a.
Daire Başkanı

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 84373613-251.04
Konu : Harç Muafiyeti

..... TİCARET SİCİLİ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 23/11/2017 tarih sayılı yazınız.

S.S. Tarım Satış Kooperatifinin yapacağı her türlü tescil işleminin harca tabi olup olmayacağı hususunda Bakanlığımız görüşünü talep eden ilgi yazınız incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 492 sayılı Harçlar Kanununun "Özel Kanunlardaki Hükümler" başlıklı 123 üncü maddesinde; özel kanunlarla harçtan muaf tutulan kişilerle, istisna edilen işlemlerden harç alınmayacağı düzenlenmiştir.

Tarım satış kooperatifleri, özel bir Kanun olan 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanuna göre faaliyet göstermektedirler. 4572 sayılı Kanunun "Muafiyet ve İstisnalar" başlıklı 6 ncı maddesinde, tarım satış kooperatiflerinin faaliyetleri sırasında muaf oldukları vergi, resim ve harçlar açıkça belirtilmiş olup, tarım satış kooperatiflerinin tescil işlemleri sırasında ticaret sicili harcından muaf oldukları yönünde bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Bu itibarla, 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanuna göre faaliyet gösteren tarım satış kooperatifleri tescil işlemlerinde ticaret sicili harcından muaf bulunmamaktadır.

Bilginizi rica ederim.

.....

Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 84373613/251.04
Konu : Anasözleşme Maddeleri

S.S.TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi: 16.10.2014 tarihli sayılı yazınız.

Birliğinizin ve bağlı kooperatiflerinizin yeni Anasözleşmelere intibakı sonrasında uygulamada ortaya çıkan tereddütlerle ilgili olarak Bakanlığımız görüşünü talep eden ilgi yazınız incelenmiş olup, görüşlerimize aşağıda yer verilmiştir.

Sermaye ile ilgili hususlar

İntibak edilen Kooperatif Anasözleşmesinin “Sermaye” başlıklı 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında, ortakların, ortaklığa girişte teslimini taahhüt ettikleri ürünün değerinin % 30’u kadar ortaklık payı taahhüdünde bulunacağı, girişten sonra, teslim edilen ürün miktarının ortaklığa girişte taahhüt edilen ürün miktarını aşması halinde, aşan kısmın ilgili yıldaki değerinin % 30’u kadar sermaye taahhüdünün artırılacağı, ilk ortaklık yılına ait ortaklık pay taahhüdüne esas olacak ürün değerinin bulunmasında, cins ve kalite itibarıyla son ürün dönemindeki en yüksek alım fiyatının dikkate alınacağı, bir ortağın sermaye taahhüdünün toplamının en çok 30 bin TL olduğu, bu tutarın, genel kurul kararıyla artırılabilceği, yedinci fıkrasında da, ortağın, ürün miktar ve değerinde azalma olduğu gerekçesiyle ortaklık payı taahhüdünü azaltamayacağı, sekizinci fıkrasında ise, ortaklık payı taahhüt tutarının tespitinde, 100 (yüz) Türk Lirası’nın altındaki tutarların dikkate alınmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu kapsamda;

- Eski Kooperatif Anasözleşmesinin “Sermaye” başlıklı 9 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında, sermaye taahhüdünün genel kurul kararıyla artırılabilceği öngörüldüğünden, geçmişte genel kurul kararıyla sermaye taahhüt toplamı 30 bin TL’nin üzerinde belirlenmiş olan Kooperatiflerin intibak sonrasında yeni bir genel kurul kararı almalarına gerek olmadığı,

- Geçmiş dönemde genel kurul kararıyla sermaye taahhüt toplamı 30 bin TL’nin üzerinde belirlenmiş olan kooperatif ortaklarının sermaye taahhütlerini, ürün miktar ve değerinde azalma olduğu gerekçesiyle azaltamayacağı,

- Sermaye taahhütleri genel kurul kararıyla 30 bin TL’nin üzerinde olan kooperatif ortaklarının da taahhütlerini tamamlayıncaya kadar sermaye payı tahsilatına devam edilmesi gerektiği,

- Sermaye taahhütlerine ilişkin ödemeleri tamamlanan kooperatif ortaklarının teslim ettikleri ürün miktarı, taahhüt miktarını aşana kadar sermaye payı taahhüdünde artışın ve tahsilatın yapılamayacağı,

- Sermaye taahhüt tutarı 100 TL'nin altında olan ortakların sermaye taahhüt tutarlarını artırarak en az 100 TL'ye çıkarmaları gerektiği, değerlendirilmektedir.

Yönetim kurulu üye sayısı ile ilgili hususlar

Kooperatif Anasözleşmesinin “Yönetim kurulu üyelerinin seçimi ve görev süresi” başlıklı 43 üncü maddesinin birinci fıkrasında, yönetim kurulunun, genel kurul toplantısına katılma hakkına sahip ortaklar arasından genel kurulca azami dört yıl için seçilen en az 2, en fazla 4 üye ile kooperatif müdürü veya vekilinden oluşacağı, ancak, yönetim kurulu seçiminin yapıldığı genel kurul öncesinde tamamlanan son dört hesap dönemi net satışlar ortalaması, Bakanlıkça farklı bir tutar belirlenmemiş ise, 20 (yirmi) milyon Türk Lirası'nı aşan Kooperatifin, bağlı bulunduğu Birliğin olumlu görüşü ve Kooperatif genel kurul kararıyla yönetim kurulu üye sayısını 6'ya kadar çıkarabileceği hüküm altına alınmıştır.

Bu kapsamda, Kooperatif yönetim kurulunun üye sayısının kooperatif genel kurulu tarafından en az 2 en fazla 4 olarak belirlenmesi mümkün olup, bu sayının belirlenmesinde herhangi bir kriter bulunmamaktadır. Ancak yönetim kurulu üye sayısını 6'ya çıkarabilmesi için yönetim kurulu seçiminin yapıldığı genel kurul öncesinde tamamlanan son dört hesap dönemi net satışlar ortalamasının 20 (yirmi) milyon Türk Lirasını aşması ve bu konuda kooperatifin bağlı olduğu Birliğin olumlu görüşünün bulunması gerekmektedir.

Yönetim kurulu üyelerinin ücretlerine ilişkin hususlar

Kooperatif Anasözleşmesinin “Yönetim kurulu üyelerinin ücretleri” başlıklı 52 nci maddesinin ikinci fıkrasında, yönetim kurulu üyelerine ödenecek huzur hakkı ve harcırahların üst sınırlarının, kooperatifin gelir durumu, iş hacmi ve mali imkanları gibi kriterler gözetilerek objektif bir şekilde belirleneceği, ancak, her bir yönetim kurulu üyesine toplantı başına ödenecek huzur hakkı tutarının; Kooperatifin yıllık net satışı 500 bin Türk Lirası'na kadar ise brüt asgari ücretin 1/5'ini, yıllık net satışı 500 (beşyüz) bin ile 20 (yirmi) milyon Türk Lirası arasında ise brüt asgari ücretin yarısının, 20 (yirmi) milyon Türk Lirasının üzerinde ise brüt asgari ücretin bir katının; toplantılar için ödenecek yolluk tutarının ise, kamu personeline ödenen en yüksek harcırah tutarının üç katını geçemeyeceği belirtilmiştir.

Bu itibarla, yönetim kurulu üyelerine toplantı başına ödenecek huzur hakkı tutarının üst sınırı, kooperatifin yıllık net satışları toplamına göre sırasıyla, brüt asgari ücretin 1/5, brüt asgari ücretin yarısı ve brüt asgari ücretin bir katıdır. Kooperatif genel kurulu bu sınırların altında bir miktarı huzur hakkı olarak belirleyebilecektir.

Ürün alım yöntemine ilişkin hususlar

Kooperatif Anasözleşmesinin 58 inci maddesinin 1 nci fıkrasının A) bendinde yer alan “Yönetim kurulu kararıyla, Kooperatif birliğe bağlı ise birliğin belirlediği ilke ve esaslar dikkate alınarak, 57 nci maddenin dördüncü fıkrasının (i) bendi saklı kalmak üzere, faaliyet gösterilen bölge ve sektördeki piyasa fiyatları gözetilerek belirlenen fiyat üzerinden üretici ortaklardan ürün alımı yapılabilir.” hükmündeki “57 nci maddenin dördüncü fıkrasının (i) bendi saklı kalmak üzere” ibaresi maddi hata olup, herhangi bir istisnai durum getirmemektedir. Söz konusu ibare yapılacak ilk anasözleşme değişikliğinde kaldırılacaktır.

Temsilcilere ilişkin hususlar

Kooperatif Anasözleşmesinin “Geçiş süreci” başlıklı Geçici 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının c bendinde, Birlik Anasözleşmesinin 22 nci maddesinde yer alan temsilcilerin

sayılarına ve hesaplama şekline ilişkin hükümlerin, mevcut temsilcilerin görev sürelerinin sona ermesini takiben yapılacak ilk temsilci seçimlerinden itibaren uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu kapsamda, Birlik Anasözleşmesinin 22 nci maddesinde yer verilen temsilcilere ilişkin hükümler ilk temsilci seçimlerinden itibaren uygulanacağından, Birliğinizin 2013/2014 iş yılına ait genel kurul toplantısına 2013/2014 iş yılında ürün teslim etmeyen

Kooperatiflerinizin, temsilci seçimleri yapılmamış ise mevcut temsilciler ile temsil edilmeleri gerektiği düşünülmektedir.

Ortaklardan ürün alımına ilişkin hususlar

Birlik Anasözleşmesinin “Ürün alımları ve alımlarda uyulacak esaslar” başlıklı 59 ncu maddesinin beşinci fıkrasının e bendinde, Kooperatiflerin ortakları dışındaki üreticilerden aldıkları ürünler ile taahhüt miktarlarının üstünde teslim ettikleri ürünleri, Birliğe ancak ortak dışı ürün olarak verebileceği, ancak, Birlik yönetim kurulu kararıyla belirlenen oranları geçmemek üzere Kooperatiflerin taahhüt üstü teslimatlarının ortak içi işlem sayılabileceği düzenlenmiştir.

Buna göre, Kooperatiflerin ortakları dışındaki üreticilerden aldıkları ürünler ile taahhüt miktarlarının üstünde teslim ettikleri ürünleri, Birliğe ancak ortak dışı ürün olarak verebileceği, ancak Kooperatiflerin Birlik yönetim kurulu kararıyla belirlenen oranları geçmemek üzere **üretici ortaklarından** aldıkları taahhüt üstü teslimatlarının Birliğe tesliminde ortak içi işlem sayılabileceği değerlendirilmektedir.

Uzmanlar Komitesine ilişkin hususlar

Birlik Anasözleşmesinin “Uzmanlar Komitesi” başlıklı 86 ve Kooperatif Anasözleşmesinin 87 nci maddesinde, yönetim kurulunun; doğrudan ya da Bakanlıkça yapılan veya denetçi tarafından yürütülen denetim sonucunda bir görüş olarak bildirilmiş ise, üst üste üç dönemin menfi gelir-gider farkı ile sonuçlanması veya her hâlükârda menfi gelir-gider farkının toplam aktif değerlerin yüzde onuna tekabül etmesi veya borç ödemede ve giderlerin karşılanmasında sorun yaşanması durumlarında, Birliğin ve Kooperatiflerin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, gerekli önlemlerin alınması ve riskin yönetilmesi amacıyla derhal uzmanlardan bir komite kurmak ve komitenin sağlıklı bir şekilde çalışmasını sağlamak üzere her türlü tedbiri almakla yükümlü olduğu belirtilmiştir.

Bu kapsamda, uzmanlar komitesinin oluşturulmasında, intibak eden Birliğinizin ve Kooperatiflerinizin tamamlanmış üst üste üç döneminin dikkate alınması ve yukarıda yer verilen Anasözleşme hükümleri çerçevesinde hareket edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Ek ödeme yükümlülüğüne ilişkin hususlar

Birlik Anasözleşmesinin “Ek ödeme yükümlülüğü” başlıklı 20 ve Kooperatif Anasözleşmesinin 21 nci maddesinde; Birliğin/Kooperatiflerin gelir-gider menfi farklarının, sırasıyla hesaplarda bekleyen geçmiş yıl gelir-gider müspet farklarından, menfi farkların kapatılması için tahsis edilen fon ve hesaplardan, yedek akçelerden ve oluşturulan fonlar ile Kooperatiflerin/ortakların yaptıkları bağış ve yardımlardan karşılanamadığı takdirde; Kooperatiflerin/ortakların, gelir-gider menfi farklarının kapatılmasında kullanılmak üzere, genel kurulca kararlaştırılacak tutar ve esaslarda ek ödeme ile yükümlü oldukları hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan, Birlik ve Kooperatif Anasözleşmesinin “Ek ödeme yükümlülüğü” başlıklı Geçici 1 inci maddelerinde, 4572 sayılı Kanunun Geçici 3 üncü maddesinin yayımı tarihi (11/4/2013 tarihi) itibarıyla Birliğin/kooperatifin kesinleşmiş en son bilançosundaki açıklarının yedek akçelerden ve fonlardan karşılanamadığı takdirde, bu bilanço açıklarını kapatmak üzere ve bilanço açıklarıyla sınırlı olmak kaydıyla Kooperatiflere/ortaklara, en fazla sermaye taahhüt tutarları kadar, ek ödeme yükümlülüğü getirileceği, ek ödeme yükümlülüğünün, ortaklığın çıkma veya çıkarılma nedeniyle sona ermesi hallerinde ödenecek sermaye paylarından düşüleceği ve çıkma veya çıkarılma sırasında ödenmiş sermaye payını aşan ek ödeme tutarının tahsil edileceği öngörülmüştür.

Birlik Anasözleşmesinin 20 ve Kooperatif Anasözleşmesinin 21 inci maddelerinde, Birliğin/Kooperatiflerin gelir-gider menfi farklarının geçmiş yıl gelir-gider müspet farklarından, menfi farkların kapatılması için tahsis edilen fon ve hesaplardan, yedek akçelerden ve oluşturulan fonlar ile Kooperatiflerin/ortakların yaptıkları bağış ve yardımlardan karşılanamadığı takdirde; genel kurul kararıyla kararlaştırılacak tutarlarda ek ödeme ile kapatılacağı düzenlenmiş olup, bu ek ödeme yükümlülüğünün ihtiyaç ortaya çıktığında her zaman uygulanması mümkün bulunmaktadır.

Ancak, Birlik ve Kooperatif Anasözleşmesinin Geçici 1 nci maddesiyle getirilen düzenlemede sadece 4572 sayılı Kanunun Geçici 3 üncü maddesinin yayımı tarihi (11/4/2013 tarihi) itibarıyla Birliğin/kooperatifin kesinleşmiş en son bilançosundaki açıkların kapatılması söz konusu olup, Kooperatiflere/ortaklara en fazla sermaye taahhüt tutarları kadar getirilen bu ek ödeme yükümlülüğünün ancak, ortağın çıkma veya çıkarılması sırasında, ödenmiş sermaye payını aşması halinde tahsil edilebileceği öngörülmüştür. Uygulanması için genel kurul kararına ihtiyaç bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, ortak başına tekabül edecek ek ödeme tutarının hesaplanmasında,

- Hesaplanan bilanço açığı payının, ortağın sermaye taahhüt tutarını aşması durumunda, ek ödeme yükümlülüğünün ortağın sermaye taahhüt tutarı ile sınırlandırılacağı,
- Ortak içi işlemlerden doğan bilanço açıklarının, bilanço açığının ortaya çıktığı dönemde ortakların Kooperatife teslim ettikleri ürün tutarları ile orantılı olarak, ortak dışı işlemlerden doğan bilanço açıklarının ise ortakların sermaye taahhüt paylarıyla orantılı olarak ortaklar arasında pay edileceği,
- Kooperatifin gelir-gider müspet farkları nedeniyle bilanço açıklarının ve ek ödeme ihtiyacı azalmış ise, bu madde uyarınca getirilen ek ödeme tutarlarının, her yıl, aynı usul ve esaslara göre güncelleneceği, ek ödemelerin tahsilinin bu güncel tutarlar üzerinden yapılacağı, ortaklara, güncellemeler nedeniyle ilave ek ödeme yükümlülüğünün getirilemeyeceği hususlarının dikkate alınması gerekmektedir.

Birliğe bağlı kooperatiflerin borçlarının silinmesine ilişkin hususlar

4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun Geçici 5 inci ve Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Örnek Anasözleşmesinin Geçici 3 ncü maddesinde yer alan hükmün uygulanmasına ilişkin olarak, 26/05/2014 tarih ve 843736/251.04 sayılı yazımız ekinde yer alan Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığının 14/05/2014 tarih ve 52796 sayılı yazısı çerçevesinde hareket edilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Kooperatifçilik Tanıtma ve Eğitim Fonuna ilişkin hususlar

Birlik Anasözleşmesinin 68 ve Kooperatif Anasözleşmesinin 67 nci maddelerinin 1/A-a bendinde yer alan, kamu payına ayrılması gereken % 1'lik tutara ilişkin olarak;

4629 sayılı Bazı Fonların Tasfiyesi Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin (d) bendi hükmü ile, 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 83 üncü maddesinin dördüncü fıkrası ve 94 üncü maddesi 01.01.2002 tarihi itibarıyla yürürlükten kaldırılmak suretiyle Kooperatifçilik Tanıtma ve Eğitim Fonunun tasfiyesi öngörülmüştür. Ancak aynı Kanunun geçici 1 inci maddesinin (A) fıkrasının (c) ve (d) bentlerinde, söz konusu fonun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümlere göre tahsiline devam olunacağı; bu gelirlerin genel bütçe geliri addedilerek tahsilatı yapan kurumlarca bütçeye gelir yazılmak üzere genel bütçe saymanlıklarına aktarılacağı; gerektiğinde bu bent kapsamındaki gelirleri bir yandan genel bütçeye veya katma bütçelere özel gelir, diğer yandan fonların devamında yarar görülen hizmetlerinde kullanılmak üzere ilgili kuruluş bütçesinde açılacak özel tertiplere Maliye Bakanlığınca özel ödenek kaydedileceği hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan, Kooperatifçilik Tanıtma ve Eğitim Fonunun kapsamı ile vergi dairelerince tahsilinde uyulması gereken hususlar, Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığının 26.04.2002 tarihli ve 18736 sayılı 2002/1 Seri No.lu Vergi Dışı Gelirler İç Genelgesi ile belirlenmiştir. Konu ile ilgili olarak Danıştay 10. Dairesi nezdinde; 2002/1 Seri No.lu Vergi Dışı Gelirler İç Genelgesinin iptali ile yürütmenin durdurulması ve 4629 sayılı Kanunun geçici (1/A-c) maddesinin uygulanabilirliğinin kabulü halinde ise Anayasaya aykırılığı nedeniyle Anayasa Mahkemesine gönderilmesi yönünde dava açılmıştır.

Söz konusu davada Danıştay 10. Dairesi, 25.05.2004 tarih ve 2002/3874 Esas Nolu Karar'ı ile 2002 yılı Mali Bütçe Kanununun 30. maddesinin (c) fıkrasının Anayasa'nın 87, 88, 161 ve 162'nci maddelerine aykırı olduğu gerekçesiyle anılan hükmün iptali istemiyle Anayasa Mahkemesine başvurulmasına karar vermiş, Anayasa Mahkemesi de 19.01.2006 tarih ve E: 2004/59, K: 2006/7 sayılı Kararı ile 12.12.2001 günlü, 4726 sayılı "2002 Mali Yılı Bütçe Kanunu"nun 30. maddesinin (c) fıkrasının Anayasa'ya aykırı olduğuna ve iptaline karar vermiştir.

Anayasa Mahkemesinin kararı üzerine, Danıştay 10. Dairesi'nin 25.12.2006 gün ve E:2002/3874, K:2006/7410 sayılı Kararı ile anılan İç Genelge iptal edilmiş ve Kararın yürütmesinin durdurulması ve temyizden bozulması talebi ile Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığınca Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruluna başvurulmuştur.

Bu aşamada, yargı sürecinin devam etmesi nedeniyle ilgili kamu idaresinin (Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı) görüş ve uygulamaları ile yargı sonucunda verilecek karar doğrultusunda hareket edilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

.....

Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 84373613/251.04
Konu : İntibak Edilen Anasözleşme

S.S.TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi : 27/08/2014 tarihli sayılı yazınız.

Birliğinizin ve bağlı kooperatiflerinizin yeni Anasözleşmelere intibakı sonrasında uygulamada ortaya çıkan tereddütlerle ilgili olarak;

1. Bağlı kooperatiflerinizin bazılarında vefat eden ortakların varislerinin kooperatifle hesaplaşmaya gitmedikleri, bu durumda mülga Anasözleşme hükümlerine istinaden zamanaşımı nedeniyle ortaklık paylarının Kooperatiflerin yedek akçe hesabına alındığı, bu ortakların kooperatifle hesaplaşmaya henüz gitmediklerini beyan ederek intibak edilen Anasözleşmenin Geçici 3 üncü maddesinin beşinci fıkrasına istinaden ortaklık devri yapmayı talep ettiklerinden bahisle, bu üreticilerin taleplerinin kabul edilip edilemeyeceği,

2. Önceki dönemlerde çıkan ve çıkarılan ortaklardan kooperatifle hesaplaşmaya gitmeyenlerin ortaklık paylarının zamanaşımı nedeniyle yedek akçe hesabına alındığı, bu durumda bulunan üreticilerden Kooperatif Anasözleşmesinin 19/4 üncü fıkrasına istinaden ilave sermaye payı tahsilatının yapılıp yapılamayacağı,

3. Ortak kooperatiflerin % 60 olan sermaye payı taahhüt oranının Birlik Anasözleşmesinin 9 uncu maddesinin dördüncü fıkrasına istinaden % 50 oranına ininceye kadar sermaye payı tahsilatının yapılıp yapılamayacağı, hususlarında Bakanlığımız görüşünü talep eden ilgi yazınız incelenmiştir.

1. 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 14'üncü maddesinin birinci fıkrasında; ortağın ölümü ile ortaklık sıfatının sona ereceği, intibak edilen Kooperatif Anasözleşmesinin "Ortaklığı sona erenlerle hesaplaşma" başlıklı 18 inci maddesinin beşinci fıkrasında ise ortaklığı sona erenlerin alacak ve haklarının bunları isteyebilecekleri günden itibaren beş yıl geçmekle zaman aşımına uğrayacağı, zaman aşımına uğrayan bu alacaklara ilişkin tutarların da yedek akçeye alınacağı belirtilmiştir.

Diğer taraftan Anasözleşmenin "Geçiş süreci" başlıklı Geçici 3 üncü maddesinin beşinci fıkrasında; bu anasözleşmenin intibakından önce ölen ve henüz ortaklık payı ile ilgili olarak hesaplaşmaya gitmeyen ortakların ortaklık paylarının, intibak tarihinden itibaren bir yıl içinde Anasözleşmenin 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine göre mirasçılardan birine devredilebileceği hüküm altına alınmıştır.

Bu kapsamda, ölüm nedeniyle ortaklığın sona ermesi halinde, durumun kendilerine bildirilmesine rağmen bilerek ortaklık payı ile ilgili hesaplaşmaya gitmeyen, alacak ve hakları zaman aşımına uğrayarak yedek akçeye alınan mirasçıların ortaklık payına ilişkin devir taleplerinin Anasözleşmenin Geçici 3 üncü maddesinin 5 inci fıkrası çerçevesinde kabul edilmesinin imkan dahilinde olmadığı, diğer taraftan hesaplaşmaya gitmeyen ancak, alacak ve hakları zaman aşımına uğramayan mirasçıların ortaklık payını, Anasözleşmenin Geçici 3 üncü maddesinin 5 inci fıkrası çerçevesinde devredebilecekleri değerlendirilmektedir.

2. Kooperatif Anasözleşmesinin “Ortaklığı sona erenlerle hesaplaşma” başlıklı 18 inci maddesinin ikinci fıkrasında çıkan ve çıkarılan ortakların ödemiş oldukları sermaye paylarının kendilerine ödeneceği, ödenecek sermaye paylarının çıkan veya çıkarılan ortakların teslim ettikleri en son ürüne ilişkin hesaplaşmanın yapılmasını takiben hazırlanan bilançonun tasdik edildiği genel kurul tarihinden itibaren bir ay içinde geri verileceği, beşinci fıkrasında ise ortaklığı sona erenlerin alacak ve haklarının bunları isteyebilecekleri günden itibaren beş yıl geçmekle zaman aşımına uğrayacağı, zaman aşımına uğrayan bu alacaklara ilişkin tutarların da yedek akçeye alınacağı belirtilmiştir.

Yine Anasözleşmenin Geçici 3 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında, 10 uncu maddenin beşinci fıkrasında belirtilen, ortağın kooperatife ilk girişte taahhüt etmesi gereken asgari ürün miktarının mevcut ortaklar için de uygulanacağı öngörülmüştür.

Diğer taraftan, 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanununun mülga Geçici 1/G maddesinde üreticilerin kooperatif ortaklığından ayrılma talepleri halinde kendilerine sermaye payı iadesi yapılamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu itibarla, 11.04.2013 tarihine kadar ortaklıktan çıkan ve 4572 sayılı Kanunun mülga Geçici 1/G maddesindeki düzenleme nedeniyle sermaye payı iadesi yapılmayan ortakların kooperatif anasözleşmesinin 19 uncu maddesinin dördüncü fıkrasına göre kooperatife tekrar girmek istemeleri halinde, sermaye payı taahhütlerinin, Anasözleşmenin 10 uncu maddesinin beşinci fıkrası çerçevesinde değerlendirilerek belirlenmesi uygun olacaktır. Diğer taraftan, hukuki olarak çıkarıldıkları kesinleşen ve bilerek kooperatifle hesaplaşmaya gitmeyen, alacak ve hakları zaman aşımına uğrayarak yedek akçeye alınan ortakların, kooperatif anasözleşmesinin 19 uncu maddesinin dördüncü fıkrasına göre kooperatife tekrar girmek istemeleri halinde, bu ortakların çıkarılma tarihinde ödemiş oldukları ortaklık payı tutarından az olmamak üzere yeniden taahhütte bulunmaları gerekmektedir.

3. Eski Birlik anasözleşmesinin “Sermaye” başlıklı 8 inci maddesine göre kooperatif ortaklarının taahhüt ettikleri sermaye tutarının % 60’ı Birliğe taahhüt edilirken, intibak edilen yeni Birlik Anasözleşmesinin “Sermaye ve Paylar” başlıklı 9 uncu maddesinin dördüncü fıkrasına göre kooperatiflerin ortaklarının taahhüt ettikleri sermaye tutarının % 50’yi geçmemek üzere Birlik genel kurulunca belirlenecek kısmını Birliğe sermaye olarak taahhüt edileceği hüküm altına alınmıştır.

Yine Birlik anasözleşmesinin 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında kooperatiflerin ortaklık payı taahhütlerini azaltmamak kaydıyla her hesap dönemi sonunda ortaklarından aldıkları ortaklık payı taahhütlerinin toplam tutarları ile Birliğe ödemeleri gereken ortaklık payı tutarların tespit ederek Birliğe bildirmek zorunda oldukları belirtilmiştir.

Bu kapsamda, kooperatiflerin ortaklık payı taahhütlerini azaltmamak kaydıyla kooperatiflerin % 60 olan sermaye payı taahhüt oranı % 50 oranına ininceye kadar kooperatiflerle ilgili sermayeye ilişkin işlemlerin yapılamayacağı değerlendirilmektedir.

Bilginizi rica ederim.

.....

Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 84373613/251.04
Konu : Anasözleşme İntibakı

Sayın

İlgi: Bilgi Edinme Birimine yapılan 05/02/2015 tarihli başvurunuz.

Kooperatifinizin yönetim kurulu tarafından yeni örnek anasözleşmeye intibak kararı alınmasına rağmen intibak için gereken tescil işleminin yerine getirilememesi nedeniyle Kooperatifinizin münfesih duruma düştüğünden bahisle, bölgenizdeki üzüm üreticileri ve kooperatif ortaklarının mağduriyetinin giderilmesi ve kooperatifinizin hukuken varlığının devam etmesi için yapılacak işlem hakkında bilgi talep eden ilgi başvurunuz incelenmiştir.

6455 sayılı Kanunla değişik 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun'un 7 nci maddesinin ikinci fıkrasında, Anasözleşmelerini en çok altı ay içerisinde intibak ettirmeyen kooperatif ve birliklerin dağılmış sayılacağı, Kooperatif Örnek Anasözleşmesinin "Dağılma sebepleri" başlıklı 77 nci maddesinin f bendinde de, Anasözleşmenin, en çok altı ay içinde örnek anasözleşme değişikliklerine intibak ettirilmemesi halinde Kooperatiflerin dağılacağı hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan, 08/04/2014 tarih ve 28966 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Tarım Satış Kooperatifi ve Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Örnek Anasözleşmelerine İntibak Usul ve Esaslarının Belirlenmesine Dair Tebliğ'in 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasında, anasözleşmelerini bu Tebliğin yürürlük tarihinden itibaren en çok 6 ay içinde örnek anasözleşmelere intibak ettirmeyen kooperatif ve birliklerin dağılmış sayılacağı öngörülmüştür. Bu kapsamda, 8 Ekim 2014 tarihine kadar intibak işlemlerini gerçekleştirmeyen Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri 4572 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca dağılmış sayılmışlardır.

Bununla birlikte, Kanunen dağılmış sayılan kooperatiflerin, faaliyetlerinin devam edip etmediğine yönelik olarak ilgili Mahkemeye müracaat ederek bu durumlarını tespit ettirmeleri halinde, yeni örnek anasözleşmeye intibak işlemini gerçekleştirmek şartıyla faaliyetlerini sürdürmelerinin mümkün olacağı değerlendirilmektedir.

Bilginizi rica ederim.

.....

Bakan a.
Daire Başkanı

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425/250
Konu : Ayni ve Nakdi Krediler

TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİKLERİNE

Bakanlığımızca yapılan denetimler sonucunda tarım satış kooperatifleri ve birliklerinin ortaklarına sağladıkları ayni ve nakdi kredi uygulamalarından bazılarının, Kanun ve Anasözleşmenin ilgili maddelerine ve bu maddelerin amacına uygun olmadığı tespit edilmiştir.

4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun'un "Çalışma konuları ve çalışmalarda uyulacak esaslar" başlıklı 3'üncü maddesinin birinci fıkrasında; Kooperatif ve birliklerin; ortakların ve gerektiğinde diğer üreticilerin ürünlerinin daha iyi şartlarla değerlendirilmesi, mesleki faaliyetleri ile ilgili ihtiyaçlarının karşılanması ve ekonomik menfaatlerinin korunması konularında çalışacağı belirtilmiştir. Yine, aynı maddenin ikinci fıkrasında birlik ve kooperatiflerin çalışma konuları ve buna ilişkin usul ve esasların örnek anasözleşmelerde düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

Tarım Satış Kooperatifi Anasözleşmesinin "Amaç ve çalışma konuları" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasında, "...Ortakların ve gerektiğinde ortak olmayan üreticilerin tarımsal üretim faaliyeti ile mesleki faaliyetleri ve geçimlerine ilişkin her türlü ihtiyaçlarını yurt içinden ve yurt dışından tedarik etmek ve/veya doğrudan üretmek ve bu amaçla bayilik almak, dağıtmak, kiralamak ve benzeri yöntemlerle karşılamak, gerektiğinde ortaklarını ayni ve/veya nakdi kredi ile desteklemek..." hükmü yer almaktadır.

Yine anılan anasözleşmenin "Ortakların kredi ihtiyacının karşılanması" başlıklı 62'nci maddesinin birinci fıkrasında "Kooperatif, genel kurulca alınacak karara göre yönetim kurulu kararı ile amaçlarına uygun olarak ortaklarının ayni ve nakdi kredi ihtiyaçlarını karşılayabilir." hükmü bulunmaktadır. Aynı şekilde, bahsi geçen hususlarda Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Anasözleşmesinin 8'inci ve 63'üncü maddelerinde de benzer hükümlere yer verilmiştir.

Öte yandan, 4572 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin dördüncü fıkrasında "Kooperatif ve birlik organları ile temsile yetkili personeli, tüm faaliyet ve kararlarında, iş ve işlemlerinde genel kabul görmüş rasyonel işletmecilik uygulamaları ile kurumsal yönetim ve kooperatifçilik ilkelerini dikkate alır, bu kuruluşların kuruluş amaçları doğrultusunda hareket eder; varlıklarını, mali yapısını ve rekabet gücünü koruyup geliştirme yönünde gerekli titizliği gösterir ve basiretli bir tacir gibi davranırlar." hükmü bulunmaktadır.

Bu kapsamda, kooperatif ve birlikler tarafından ortaklarına sağlanan ayni ve nakdi kredi uygulaması; tarımsal üretimin desteklenmesi, ortakların üretime yönelik ihtiyaçlarının karşılanarak, ortaklar arasında yardımlaşma ve dayanışmanın sağlanması ve ortaklık bilincinin gelişmesi açısından önemlidir. Ancak, birlik ve kooperatiflerin ortaklarına kredi kullandırırken faizle borç veren bir finans kuruluşu gibi hareket edemeyeceği ve kredi verme uygulamasının ortakların "tarımsal faaliyetleri ile ilgili ihtiyaçlarını karşılama" amacıyla sınırlı olması gerektiği, bahsi geçen Kanun ve Anasözleşme hükümlerinden anlaşılmaktadır.

Bu durumda, birlik ve kooperatif yöneticilerinin ortaklarına aynı ve nakdi kredi kullandırılırken basiretli tacir gibi davranarak Kanun ve Anasözleşmede belirtilen amaca uygun hareket etmeleri, aksi takdirde anılan mevzuat hükümlerine aykırı olarak yaptıkları iş ve işlemlerden hukuki ve cezai sorumluluklarının doğabileceğinin bilinmesi gerekmektedir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

.....

Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425-251.05[KGM-22/699]
Konu : Taşınmazların Değerlendirilmesi

S.S. SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi : 27.04.2016 tarihli ... sayılı yazınız.

Birliğinize bağlı kooperatiflere ait yüksek ekonomik değere sahip arsaların ticaret alanı, iş merkezi olarak bina inşaatı veya kat karşılığı satışı yolu ile değerlendirilmesinde satış veya yatırım kararı alınması, işin yaptırılması ve sonuçlandırılması süreçlerinde birliğiniz yönetim kurulunun görev yetki ve hukuki sorumlulukları konusunda görüş talebini içeren ilgi yazınız incelenmiştir.

Bilindiği üzere 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri Hakkında Kanunun 3'üncü maddesinin beşinci fıkrasında taşınmaz alım ve satımı ile imalat inşaat işlerinin yaptırılma yönteminin anasözleşmede düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

Bu doğrultuda kooperatif anasözleşmesinin 34'üncü maddesinin (i) bendinde, gayrimenkul alım ve satımı ile gayrimenkul üzerindeki diğer tasarruf ve işlemlere, kredi kullanımına, yatırımlara, imalat ve inşaat işlerine ilişkin usul ve esasları düzenleyen yönetmeliği karara bağlama hususları, genel kurulun görev ve yetkileri arasında sayılmıştır. Yine benzer şekilde kooperatif anasözleşmesinin 45'inci maddesinin ikinci fıkrasının (f) bendinde de yönetim kurulunun bu konudaki görev ve yetki çerçevesi düzenlenmiştir.

Öte yandan tarım satış kooperatif ve birliklerinde, mal ve hizmet alım-satımı, imalat-inşaat, yatırım ve kredi işlemlerine ilişkin usul ve esaslar ise kooperatif anasözleşmesinin 60'ıncı ve birlik anasözleşmesinin 61'inci maddelerinde düzenlenmiştir.

Kooperatif anasözleşmesinin 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasında, "Ürün işlemleri dışındaki, taşınmaz dahil mal ve hizmet alımı ve satımı ile imalat ve inşaat işlerinin yaptırılma usul ve esasları ve diğer yatırımlarına ilişkin esaslar genel kurulca kabul edilen Yönetmelikte düzenlenir. Kooperatif birliğe bağlı ise Yönetmelik Birlik genel kurulunca kabul edilir. Yönetmelik, 4572 sayılı Kanuna ve anasözleşme hükümlerine uygun olarak hazırlanır." hükmü bulunmaktadır.

Anılan maddenin izleyen fıkralarında söz konusu yönetmeliğin hazırlanmasında ve taşınmaz dahil mal ve hizmet alımı ve satımı, imalat ve inşaat işleri ile diğer yatırım işlerinin yürütülmesinde mutlaka gözetilmesi gereken hususlara detaylı olarak yer verilmiş olup, birliğe bağlı olan kooperatiflerde birliğin, söz konusu maddenin ikinci fıkrasının (c), (ğ) ve (h) bentlerinde olduğu gibi çeşitli sorumluluklarının bulunduğu belirtilmiştir.

Ayrıca bu maddenin beşinci fıkrasında, acil durumlar saklı kalmak üzere, taşınmaz alım ve satımı, imalat ve inşaat işleri ile diğer yatırımların, kooperatifin yıllık ve diğer çalışma

programlarında gösterileceği ve bu konularda çalışma programı hedeflerine uygun hareket edileceği ngrlmştr. Diğer taraftan kooperatif anasözleşmesinin 94'üncü maddesinde kooperatifin çalışma programı ile çalışma politikası ve strateji belgelerini hazırlama zorunluluğu düzenlenmiş olup maddenin dördüncü fıkrasında, kooperatif birliğe bağlı ise, bu program ve belgeler hazırlanırken, birliğin belirlediği ilke ve esasların dikkate alınacağı ve birliğin, program ve belgelerin hazırlanmasında kooperatife gerekli desteği sağlayacağı öngörülmüştür.

Bu durumda, bahsi geçen hususlarda kooperatif anasözleşmesinin 60'ıncı maddesindeki hükümler dikkate alınarak hazırlanmış yönetmelik hükümleri doğrultusunda işlem yapılması gerekmekte olup anasözleşme ve yönetmelik hükümleri dışındaki konularda yetki ve sorumluluğu kooperatifin yetkili organlarına ait olduğu değerlendirilmektedir.

Bilginizi rica ederim.

.....

Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425-251.04
Konu : TMS Mali Tablolar ve Birlik Solo Faaliyet Raporu
Uyumsuzluğu

S.S.TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi : 19.01.2016 tarihli ... sayılı yazınız.

Türkiye Muhasebe Standartları (TMS) kapsamında hazırlanan konsolide finansal tablolar ile “Kooperatifler ve Üst Kuruluşları Yönetim Kurulu Üyelerinin Genel Kurul Toplantılarına Sunacakları Yönetim Kurulu Yıllık Çalışma Raporunun Usul ve Esaslarına İlişkin Tebliğ” kapsamında birlik solo verileri üzerinden hazırlanan Yönetim Kurulu Yıllık Faaliyet Raporunun uygunluk denetiminde karşılaşılan sorunların giderilmesine ilişkin Bakanlığımız görüşünü talep eden 27/01/2016 tarihli ilgi yazınız incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin 1 inci fıkrasında, Bakanlıkça ortak sayısı ve ciro gibi kıstaslar dikkate alınarak belirlenen birliklerin 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili hükümlerine göre bağımsız denetime tabi olacakları hüküm altına alınmıştır. Bu doğrultuda, Bakanlığımızca bağımsız denetime tabi olacak tarım satış kooperatifleri birliklerinin belirlenmesi amacıyla hazırlanan “Bağımsız Denetime Tabi Olacak Tarım Satış Kooperatif Birliklerinin Belirlenmesine Dair Tebliğ” 14/06/2013 tarih ve 28677 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Duyulan ihtiyaç üzerine bağımsız denetime tabi olacak tarım satış kooperatifleri birliklerinde aranan kriterlerin revize edilmesi, mevcut kriterleri sağlamayan tarım satış kooperatifleri birliklerinin de isteğe bağlı bağımsız denetim yaptırabilmesi imkanının sağlanması ve bağımsız denetçilerin yerine getirmekle yükümlü oldukları görevlere ilave görevler getirilmesi amaçlarıyla söz konusu Tebliğ’de değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda, Bakanlığımızca hazırlanan “Bağımsız Denetime Tabi Olacak Tarım Satış Kooperatif Birliklerinin Belirlenmesine Dair Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ” 17/01/2015 tarih ve 29239 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Tebliğin “Esas alınacak finansal tablolar” başlıklı 8 inci maddesinin birinci fıkrasında “denetime tabi birlikler, finansal tablolarını 6102 sayılı Kanun ve Türkiye Muhasebe Standartlarına (TMS) göre hazırlar...” hükmü yer almaktadır. Yine aynı Tebliğin Geçici 1 inci maddesinde “Bu Tebliğin 8 inci maddesi, 01/01/2014 tarihinden sonra başlayan hesap döneminden itibaren uygulanır.” hükmüne yer verilmiştir.

Buna göre, 01/01/2014 tarihinden sonra başlayan hesap döneminden itibaren bağımsız denetime tabi birliklerin finansal tablolarını, 6102 sayılı Kanun ve Türkiye Muhasebe

Standartlarına göre hazırlamaları gerektiği ortadadır. Ayrıca, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 528 inci maddesinin üçüncü fıkrasında ise “kooperatiflerin finansal tabloları ile konsolide finansal tablolarına ilişkin özel hükümler saklıdır.” hükmü yer almaktadır.

Bu hükümler çerçevesinde; bağımsız denetime tabi birliklerin, “Bağımsız Denetime Tabi Olacak Tarım Satış Kooperatif ve Birliklerinin Belirlenmesine Dair Tebliğ” çerçevesinde, 01/01/2014 tarihinden sonra başlayan hesap döneminden itibaren finansal tablolarını TMS’ye uygun hazırlamaları gerektiği hususunu içeren 28/01/2015 tarihli yazı Bakanlığımızca tarım satış kooperatifleri birliklerine iletilmiştir.

Öte yandan, Bakanlığımızca 11/06/2008 tarih ve 26903 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Kooperatifler ve Üst Kuruluşları Yönetim Kurulu Üyelerinin Genel Kurul Toplantılarına Sunacakları Yönetim Kurulu Yıllık Çalışma Raporunun Usul ve Esaslarına İlişkin Tebliğ” kooperatif ortaklarının ve diğer ilgili kişi ve kuruluşların bilgilendirilmelerini sağlamak amacıyla kooperatif yönetim kurulunun genel kurul toplantısına sunacağı "Yönetim Kurulu Yıllık Çalışma Raporu"nun hazırlanmasına ilişkin usul ve esasları içermektedir.

Yukarıda açıklandığı üzere, bağımsız denetime tabi birlikler “Bağımsız Denetime Tabi Olacak Tarım Satış Kooperatif ve Birliklerinin Belirlenmesine Dair Tebliğ” çerçevesinde, finansal tablolarını TMS’ye uygun olarak hazırlayacaklardır. Öte yandan, Birlikler hazırlayacakları Yönetim Kurulu Yıllık Çalışma Raporunu ise mevcut uygulama gereği “Kooperatifler ve Üst Kuruluşları Yönetim Kurulu Üyelerinin Genel Kurul Toplantılarına Sunacakları Yönetim Kurulu Yıllık Çalışma Raporunun Usul ve Esaslarına İlişkin Tebliğ” ine göre düzenlenmeye devam edeceklerdir.

Sonuç olarak, bağımsız denetçi raporu ile yönetim kurulu yıllık faaliyet raporu şekil, amaç ve kapsam bakımından farklı nitelikte olup, mevcut durumda bu raporlara ilişkin düzenlemeler birbirinden bağımsızdır. Dolayısıyla anılan düzenlemeler kapsamında hazırlanacak söz konusu raporların içerikleri de birbirini etkilemeyecektir.

Bilginizi rica ederim.

.....

Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425/251.04
Konu : Personel Yönetmeliği

S.S. TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi : 04.11.2014 tarihli sayılı yazı

Tarım Satış Kooperatifi Örnek Anasözleşmesinin 53 üncü maddesi ile Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Örnek Anasözleşmesinin 54 üncü maddesi uyarınca hazırlanarak genel kurulun onayına sunulacak olan personel yönetmeliğinde düzenlenecek imza yetkisini haiz personel kadrolarının genel olarak düzenlenip düzenlenemeyeceği ve genel kurulca belirlenen kadro sayıları artırılmadan müdürlük isimlerinin değiştirilmesi, kadro açılması, kadro kapatılması konularında birlik yönetim kuruluna yetki verilip verilemeyeceği hususlarına ilişkin Bakanlığımız görüşünü talep eden ilgi yazınız incelenmiştir.

4572 sayılı Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinde; *“kooperatif ve birliklerde istihdam edilen müdür ve diğer personelde aranacak şartlar ile atama, nakil, terfi, görevden alma, kadro ve özlük hakları ile sair esaslar, birlik yönetim kurulunca hazırlanan ve genel kurulca kabul edilen ilgili yönetmelikle gösterileceği”* hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda, Tarım Satış Kooperatifi Örnek Anasözleşmesinin 53 üncü maddesinin dördüncü fıkrası ve Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Örnek Anasözleşmesinin 54 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında; bu hususların ilgili yönetmelikle düzenleneceği, yine Kooperatif Anasözleşmesinin 53 üncü maddesinin 5 inci fıkrası ve Birlik Anasözleşmesinin 54 üncü maddesinin 5 inci fıkrasında söz konusu yönetmelikte personel kadrolarının tespiti sırasında bunlardan *hangilerinin imza yetkisini haiz kadrolar* olduğunun açıkça belirtileceği öngörülmüştür.

Bu çerçevede, kooperatifte istihdam edilen müdür ve diğer personelde aranacak şartlar ile atama, nakil, terfi, görevden alma, kadro ve özlük hakları ile sair esasların genel kurulun onayına sunulacak olan personel yönetmeliğinde gösterilmesi ve bu kadroların tespiti sırasında bunlardan hangilerinin imza yetkisini haiz kadrolar olduğunun yönetmelikte açıkça belirtilmesi gerektiği, bu konularda yönetim kuruluna yetki devrinin yapılmasının mümkün olmadığı değerlendirilmektedir.

Bilginizi rica ederim.

.....
Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425/045.02
Konu : Kooperatiflerin Birleşmesi

S.STARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi: 01.07.2015 tarihli sayılı yazınız.

İlgi yazınızda birliğinize bağlı,, ve tarım satış kooperatiflerinin birleşme isteklerinden bahsedilerek izlenecek yol hakkında Bakanlığımızın görüşü talep edilmektedir.

Tarım Satış Kooperatifi Örnek Anasözleşmesinin 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendine göre; tarım satış kooperatiflerinin başka bir kooperatif veya şirketle birleşmesi, genel kurulun görev ve yetkileri arasında olup, anılan anasözleşmenin 32 nci maddesinin üçüncü fıkrasında; “Kooperatifin dağılması veya diğer bir kooperatifle birleşmesi hakkındaki kararlar için genel kurula katılma hakkı olan ortakların en az yarısından bir fazlasının bizzat hazır bulunması ve hazır bulunanların 3/4'ünün oyu gerekir.” hükmü yer almaktadır.

Ayrıca, Tarım Satış Kooperatifi Örnek Anasözleşmesinin 76 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında, kooperatifin başka bir kooperatifle veya bir ticaret şirketiyle birleşmesi, bölünmesi ve tür değiştirmesi hallerinde 1163 sayılı Kanunun 84 ve 85 inci maddeleri ile 6102 sayılı Kanunun 134 ilâ 194 üncü maddeleri arasındaki hükümlerin uygulanacağı belirtilmiştir.

Bu kapsamda; Birliğinize bağlı kooperatiflerden, ve Tarım Satış Kooperatiflerinin ilgili mevzuatın gereklerini sağlamak kaydıyla birleşmesi imkan dahilindedir.

S.S. Tarım Satış Kooperatifi ile ilgili olarak ise;

1- Kooperatif ortaklarının ortaklıktan çıkarılması, kooperatif anasözleşmesinin 17 nci maddesinde sayılan haller çerçevesinde kooperatif yönetim kurulunun yetkisinde olup, Birlik tarafından kooperatif ortaklarının herhangi bir gerekçeyle ortaklıktan çıkarılmasının ilgili mevzuat hükümlerine göre mümkün olmadığı,

2- Kooperatifin mali durumu dikkate alındığında, kooperatif anasözleşmesinin “Durumu düzeltmeye yönelik tedbirlerin alınması” başlıklı 86 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Birliğin denetimi sonucunda, etkinliği ve verimliliğinin azaldığı veya varlıklarının yarısının karşılıksız kaldığı anlaşılır ve Birlik tarafından da durumunun düzeltilmesi istenir ise Kooperatif, iki yıldan fazla olmamak üzere Birlik tarafından verilen sürede bir başka kooperatifle birleşme dahil, gerekli tedbirleri almak zorundadır” hükmü dikkate alınarak işlem tesis edilmesinin mümkün olduğu,

3- Kooperatif yönetim kurulu üyeliğinin boşalması ve yönetim kurulunun toplantı nisabını kaybetmesi hususunda kooperatif anasözleşmesinin 49 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan; “Yönetim kurulu toplantı nisabının altına düşmüşse, kooperatifin bağlı bulunduğu birlik veya mahkemeden alacakları izinle müdür veya vekili ya da ortaklardan biri

tarafından seçimler yapılmak üzere derhal genel kurul toplantıya çağrılır” hükmü çerçevesinde genel kurulun bu maddede sayılanlarca toplantıya çağrılmasının mümkün olduğu,

4- Genel kurula katılma hakkına sahip olan ortakların tespitinde kooperatif anasözleşmesinin 23 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi kapsamında rekolte beyannamesi verme ve ürün teslim etme kriterlerine göre genel kurul için gereken sayı (kooperatife kayıtlı ortak sayısının en az 1/10’u, toplam ortak sayısı 1.000’in üzerinde ise en az 1/20’si) sağlanamazsa, yine aynı maddenin ikinci fıkrasının (b) bendi izlenerek hazırlan listesinin genişletilebileceği,

5- Toplanan ve gerekli seçimleri yapan genel kurulda, kooperatif anasözleşmesinde düzenlenen toplantı ve karar nisaplarının sağlanması kaydıyla birleşme kararı alınmasının imkan dahilinde olduğu,

6- Yapılan genel kurulda birleşme kararı alınamaması halinde 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 376 ncı maddesi hükümlerinin uygulanması, aksi takdirde kooperatif sona ermiş olduğundan, tasfiye kararı alarak ya da ilgili mahkemeye başvurarak tasfiye yoluna gidilmesi gerektiği,

7- Genel kurulun toplanması mümkün değilse, 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 98 inci maddesinin göndermesiyle Türk Ticaret Kanunundaki anonim şirketlere ait hükümlerin uygulanacağı; bu kapsamda 6102 sayılı Kanunun 530 uncu maddesindeki “Uzun süreden beri şirketin kanunen gerekli olan organlarından biri mevcut değilse veya genel kurul toplanamıyorsa, pay sahipleri, şirket alacaklıları veya Gümrük ve Ticaret Bakanlığının istemi üzerine, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi, yönetim kurulunu da dinleyerek şirketin durumunu kanuna uygun hâle getirmesi için bir süre belirler. Bu süre içinde durum düzeltilmezse, mahkeme şirketin feshine karar verir” hükmü kapsamında gerekli hukuki sürecin işletilmesinin gerektiği,

8- Ayrıca 6102 sayılı Kanunun 530 uncu maddesi kapsamında, mahkemece kooperatif hakkında fesih kararı verilmesi ya da anılan kanunun 376 ncı maddesindeki zorunluluklardan kaynaklı olarak tasfiye yoluna gidilmesi halinde, söz konusu kararların tescilinden daha sonraki bir tarihte toplanacak yeni bir genel kurul ile yine Türk Ticaret Kanunun 138 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Tasfiye hâlindeki bir şirket, malvarlığının dağıtılmasına başlanmamışsa ve devrolunan şirket olması şartıyla, birleşmeye katılabilir” hükmüne göre tasfiye halindeyken de birleşmeye katılma hususunun imkan dahilinde olduğu, değerlendirilmektedir.

Bilginizi, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve Tarım Satış Kooperatifinin durumu birlikte değerlendirilerek kooperatif için en uygun yöntemin uygulanması hususunda gereğini rica ederim.

.....

Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 84373613/251.04
Konu : Borsa Tescil Ücretleri

S.S. TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİNE

İlgi: 20/10/2015 tarih sayılı yazınız.

Tarım Satış Kooperatifleri ve Birliklerinin 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun 3'üncü maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca borsa tescil ücretinden muaf olmasına rağmen tescil işlemlerinde bazı ticaret borsaları tarafından başka isimler altında ücret talep edildiğinden bahisle konu hakkında Bakanlığımız görüşünü talep eden ilgi yazınız incelenmiştir.

Bilindiği üzere, Kooperatif ve birlikler, birbirleri ve ortakları ile üretim girdisi temini ve ürünlerin değerlendirilmesi amacıyla yaptıkları ve tescile tabi her türlü muameleyi tescil ettirmek zorundadırlar. Ancak, 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Kooperatif ve Birliklerin, birbirleri ve ortakları ile üretim girdisi temini ve ürünlerin değerlendirilmesi için yaptıkları ve tescile tabi her türlü muameleden borsa tescili alınmaz" hüküm uyarınca bu muamelelerde borsa tescil ücreti muafiyeti bulunmaktadır.

Ayrıca, konu ile ilgili olarak Bakanlığımız İç Ticaret Genel Müdürlüğünün bir örneği ekte yer alan 14/06/2013 tarih sayılı yazısında, söz konusu Kanun hükmünün ne şekilde uygulanacağına ilişkin hususların tüm ticaret borsalarına duyurulmak üzere Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine bildirildiği anlaşılmıştır. Bununla birlikte, gerekli değerlendirmenin yapılması bakımından ilgi yazınız ve ekleri Bakanlığımız İç Ticaret Genel Müdürlüğüne iletilmiştir.

Bilginizi rica ederim.

.....
Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425/251.05
Konu : Kooperatifin Çalışma Konusu

Sayın.....

İlgi : 09/10/2015 tarihli dilekçeniz.

S.S. Tarım Satış Kooperatifleri Birliği ortağı S.S.Tarım Satış Kooperatifinin çalışma konusu dışında üçüncü şahıslar için işlem yapmasının ilgili mevzuata aykırı olduğu hususlarına yönelik ilgi başvurunuz incelenmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 124 üncü maddesi, kooperatifleri ticaret şirketleri arasında saymıştır. Aynı Kanunun 125 inci maddesi ise ticaret şirketlerinin, Türk Medeni Kanunun 48 inci maddesi çerçevesinde bütün haklardan yararlanabileceği ve borçları üstlenebileceğini belirtmiştir.

4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun çalışma konuları ve çalışmalarda uyulacak esaslar başlıklı 3 üncü maddesinde; “Kooperatif ve birlikler; ortakların ve gerektiğinde diğer üreticilerin ürünlerinin daha iyi şartlarla değerlendirilmesi, mesleki faaliyetleri ile ilgili ihtiyaçlarının karşılanması ve ekonomik menfaatlerinin korunması konularında çalışırlar.” hükmü bulunmaktadır. Kanunun aynı maddesinde, “Kooperatif ve birlik organları ile temsile yetkili personeli tüm faaliyet ve kararlarında, iş ve işlemlerinde genel kabul görmüş rasyonel işletmecilik uygulamaları ile kurumsal yönetim ve kooperatifçilik ilkelerini dikkate alır, bu kuruluşların kuruluş amaçları doğrultusunda hareket eder; varlıklarını, mali yapısını ve rekabet gücünü koruyup geliştirme yönünde gerekli titizliği gösterir ve basiretli bir tacir gibi davranırlar.” hükmüne yer verilmiştir. Yine aynı Kanun maddesinde, kooperatif ve birliklerin çalışma konularına ilişkin usul ve esasların örnek anasözleşmede gösterileceği hükmü yer almaktadır.

Bu çerçevede, Tarım Satış Kooperatifleri Örnek Anasözleşmesinin amaç ve çalışma konuları başlıklı 9 uncu maddesinde; “Kooperatifin amacı, ortaklarının mesleki faaliyetleri ile ilgili ihtiyaçlarını karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle karşılamak, ortakların ve gerektiğinde diğer üreticilerinin ürünlerini daha iyi şartlarla değerlendirmek ve ekonomik menfaatlerini korumaktır.” şeklinde ifade edilmiştir. Aynı maddenin (b) bendinde kooperatifin esas itibarıyla, “Ortakların ve gerektiğinde ortak olmayan üreticilerin tarımsal üretim faaliyeti ile mesleki faaliyetleri ve geçimlerine ilişkin her türlü ihtiyaçlarını yurt içinden ve yurt dışından tedarik etmek ve/veya doğrudan üretmek ve bu amaçla bayilik almak, dağıtmak, kiralamak ve benzeri yöntemlerle karşılamak, gerektiğinde ortaklarını aynı ve/veya nakdi kredi ile desteklemek” konusunda çalışacağını belirtmiştir.

Bu kapsamda; yukarıda açıklanan hususlar birlikte değerlendirildiğinde, tarım satış kooperatiflerinin ortakları yanında gerektiğinde üçüncü kişilerle de faaliyette bulunabilecekleri değerlendirilmektedir. Öte yandan, Bakanlığımız kooperatiflerin kuruluş, işleyiş ve denetim hizmetlerini yerine getirmektedir. Bu bakımdan, tarım satış kooperatifleri ve birliklerinin iş ve işlemlerine ilişkin mevzuat hazırlanmakta ve bu kuruluşlar gerekli olması halinde ortaklarının başvuruları üzerine veya re'sen incelenmektedir. Bununla birlikte kooperatifler ile 3. şahıslar arasındaki hususlara Bakanlığımızca müdahalede bulunulmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

.....

Bakan a.
Daire Başkanı

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 84373613/251.04
Konu : Gayrimenkul Satışı

S.S. TARIM SATIŞ KOOPERATİFİNE

İlgi:14/05/2015 tarih sayılı yazınız.

Kooperatifiniz yönetim kurulunun 24/04/2015 tarihli toplantısında, Kooperatifinize ait taşınmazın satılmasına ilişkin olarak genel kurul kararı alınmak üzere 29/05/2015 tarihinde olağanüstü genel kurul toplantısı yapılması hususunda karar alındığı, ancak bağlı olduğunuz Birlik tarafından gayrimenkul alım ve satım yönetmeliği yürürlüğe konulmadan ve yine aynı yönetmelik kooperatif genel kurulu tarafından kabul edilmeden gayrimenkul satışı yönünde karar alınmak üzere genel kurul çağrısının yapılamayacağını belirtildiğinden bahisle, Birlik kararı alınmadan kooperatif genel kurulundan karar alınmak kaydıyla kooperatife ait taşınmazın satışının gerçekleştirilip gerçekleştirilemeyeceği hususunda Bakanlığımız görüşünü talep eden ilgi yazınız incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun çerçevesinde, 2000 yılından bu yana Tarım Satış Kooperatifleri Birlikleri gayrimenkul alımı, satımı ve diğer yatırım kararları da dahil olmak üzere faaliyetlerini yetkili organları tarafından alınan kararlar doğrultusunda yürütmekte ve Bakanlığımızın bu kararlara müdahale yetkisi bulunmamaktadır.

4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun 7 nci maddesi uyarınca, Birliklerin görüşü alınarak hazırlanan ve Bakanlığımız onayı ile yürürlüğe giren Tarım Satış Kooperatifi Örnek Anasözleşmesinin, “Genel kurulun görev ve yetkileri” başlıklı 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının 3 bendinde, Yönetmelikte belirlenen tutarlardaki gayrimenkul alım ve satımı, kredi kullanımı, yatırım, imalat ve inşaat işlerini karara bağlamak genel kurulun yetkisinde tanımlanmış olup, yine aynı Anasözleşmenin “Mal ve Hizmet Alımı-Satımı, İmalat-İnşaat, Yatırım ve Kredi İşlemleri” başlıklı 60 ncı maddesinin birinci fıkrasında, ürün işlemleri dışındaki taşınmaz dahil mal ve hizmet alımı ve satımı ile imalat ve inşaat işlerinin yaptırılma usul ve esasları ile diğer yatırımlara ilişkin esasların genel kurulca kabul edilen Yönetmelikte düzenleneceği, Kooperatif Birliğe bağlı ise Yönetmeliğin Birlik genel kurulunca kabul edileceği ve Yönetmeliğin 4572 sayılı Kanuna ve Anasözleşme hükümlerine uygun olarak hazırlanacağı öngörülmüştür.

Öte yandan, Anasözleşmenin geçici 3 ncü maddesinin 6 ncı fıkrasında, Anasözleşme uyarınca çıkarılması gereken yönetmeliklerin intibak tarihinden en geç altı ay içerisinde hazırlanacağı ve ilk genel kurul toplantısında onaylanarak uygulamaya konulacağı, bu tarihe kadar yönetmeliklere konu iş ve işlemlerin Kanuna aykırı olmamak üzere halihazırdaki işlemler uygulamalar çerçevesinde yürütüleceği düzenlenmiştir.

Ayrıca, Yine Anasözleşmenin “Mal ve Hizmet Alımı-Satımı, İmalat-İnşaat, Yatırım ve Kredi İşlemleri” başlıklı 60 ncı maddesinin ikinci fıkrasının 3 bendinde, tutarı ne olursa olsun taşınmaz alım ve satımında mutlaka, taşınmazın alınacağı veya satılacağı mahalde, bu mahalde yok ise en yakın yerdeki, emlak alım ve satımı ile iştigal eden en az iki işletmeden fiyat değerlendirmesi yazısı ve Kooperatif birliğe bağlı ise Birliğin yazılı görüşünün alınacağı belirtilmiştir.

Bu kapsamda, kooperatifinizin yeni Anasözleşmeye intibak ettiği de dikkate alınarak yukarıdaki mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, “Mal ve Hizmet Alımı-Satımı, İmalat-İnşaat, Yatırım ve Kredi İşlemleri”ne ilişkin Yönetmeliğin henüz yürürlüğe girmemesi nedeniyle Anasözleşmenin geçici 3 ncü maddesi uyarınca, halihazırdaki uygulamalar çerçevesinde Kooperatifinizin taşınmaz alım ve satımı için genel kurul kararının bulunması, bu işlemlerin intibak edilen Anasözleşmenin 60 ncı maddesi kapsamında gerçekleştirilmesi ve aynı maddede yer alan hükümlerin titizlikle dikkate alınması gerektiği değerlendirilmektedir.

Bilginizi rica ederim.

.....
Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Sayı : 47411425/251.04
Konu : 4572 sayılı Kanun'un Geçici 5'inci
Maddesinin Uygulanması

TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİKLERİNE

Tarım satış kooperatifleri birliklerinin kullanmış oldukları Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu (DFİF) kredi borçlarının yapılandırılmasına ilişkin yasal düzenleme 4572 sayılı Kanunda 11/4/2013 tarihinde yapılan değişikliklerle gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, 4572 sayılı Kanuna eklenen Geçici 4 üncü madde ile 2000 yılından sonra kullandırılan DFİF kredilerinin faizlerinin yeniden hesaplanması ve yine eklenen Geçici 5 inci maddeyle de tahsilinden vazgeçilen faizlerin Birlik bilançolarında özel bir fonda takip edilmesi ve bu fondan Birliklerin menfi gelir-gider farklarının kapatılmasının yanı sıra ortak kooperatiflerden olan ve tahsil kabiliyeti kalmamış bulunan birlik alacakları ile bu alacaklara işleyen faiz ve gecikme zammı gibi fer'i alacakların da mahsup edilebilmesi öngörülmüştür.

Geçici 5 inci maddenin birinci fıkrasında yer alan "tahsil kabiliyeti kalmamış bulunan" ibaresi nedeniyle birliklerin kooperatiflerden olan alacaklarının hangilerinin tahsil kabiliyeti bulunmadığı noktasında bazı tereddütler oluşmuştur. Bu çerçevede, oluşan tereddütlerin giderilmesi ve uygulama birliğinin sağlanması amacıyla tahsil kabiliyeti kalmamış bulunan alacakları açıklayan "4572 Sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun Geçici 5 inci Maddesinin Uygulamasına İlişkin Usul ve Esasların Belirlenmesine Dair Tebliğ" 06/05/2015 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Anılan Tebliğin "Tahsil Kabiliyeti Kalmamış Bulunan Birlik Alacakları" başlıklı 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında, "Birliklerin ortak kooperatiflerinden olan alacaklarından, birliklerin 1/5/2000 tarihi öncesi DFİF kredilerinin tahsilinden vazgeçilen borç anapara ve faiz tutarlarının birlikler tarafından ortak kooperatiflere yansıtılan kısımları ile birliklerin 1/5/2000 tarihinden sonra DFİF kredilerinin Kanunun geçici 4 üncü maddesi uyarınca tahsilinden vazgeçilen faizlerinin, birlikler tarafından ortak kooperatiflere yansıtılan kısımlarının Kanunun geçici 5 inci maddesi kapsamında tahsil kabiliyeti kalmamış olarak değerlendirilebileceği" hükmü bulunmaktadır.

Yine, Tebliğin 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasında, "Birliklerin ortak kooperatiflerinin Kanun maddesinin yayımı tarihi olan 11/4/2013 tarihi itibarıyla kesinleşen son bilançosunda, üst üste üç dönemi menfi gelir-gider farkı ile sonuçlandırmış olması veya her hâlükârda menfi gelir-gider farkı toplamının bilanço aktif değerlerin en az yüzde onuna tekabül etmesi, varlıkların en az yarısının karşılıksız kalmış olması durumlarından birinin varlığı halinde, birliklerin bu ortak kooperatiflerinden olan alacaklarının, Kanunun geçici 5 inci maddesi kapsamında tahsil kabiliyeti kalmamış olarak değerlendirilebileceği" hüküm altına alınmıştır.

Bu kapsamda, tarım satış kooperatifleri birliklerinin, ortak kooperatiflerinden olan alacakları konusunda, anılan Tebliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrası veya ikinci fıkrasında

belirtilen durumlar için Kanunun geçici 5 inci maddesi hükümlerinden yararlanabilecekleri değerlendirilmekte olup konuya ilişkin Maliye Bakanlığında görüş istenilmiştir. Anılan Bakanlığın Gelir İdaresi Başkanlığından alınan görüş yazısı ekte gönderilmektedir.

Bilginizi rica ederim.

.....
Bakan a.
Genel Müdür